

ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

บทนำ

บรูไน ดารุสซาลาม เคยเป็นดินแดนในปกครองของอังกฤษ แรกเริ่มจึงได้รับระบบกฎหมายของอังกฤษ มาบังคับใช้ แต่ในปัจจุบันได้มีการใช้ระบบกฎหมายคู่ขนานอันได้แก่ ระบบศาลยุติธรรม และระบบศาลชะรีอะฮ์ โครงสร้างศาลของบรูไน ดารุสซาลาม ประกอบไปด้วยศาลชั้นต้น ศาลสูง (Intermediate Court) ศาลอุทธรณ์ (High Court) ศาลฎีกา (Court of Appeal) ในศาลชั้นต้นจะประกอบไปด้วยศาลแขวง (Magistrates' Court) ศาลเยาวชน (Juvenile Court) และ ศาลคดี小額 (Small Claims Tribunal) โดยทุกศาลจะสามารถพิจารณาคดีแพ่งและอาญาได้ ไม่มีระบบลูกขุนในบรูไน และ ผู้พิพากษาหนึ่งคนจะเป็น ผู้พิจารณาคดี ยกเว้นในคดีที่มีระวางโทษประหารซึ่งจะต้องมีองค์คณะประกอบด้วยผู้พิพากษาสองคนจากศาล อุทธรณ์ (High Court) เป็นผู้พิจารณาคดี

คำร้องอุทธรณ์จากศาลแขวง (Magistrates' Court) จะได้รับการพิจารณาจากศาลอุทธรณ์ (High Court) คำร้องอุทธรณ์คำตัดสินของศาลสูง (Intermediate Court) และศาลอุทธรณ์ (High Court) จะได้รับการพิจารณาจากศาลฎีกา (Court of Appeal) อย่างไรก็ตาม การอุทธรณ์ในคดีแพ่งสามารถยื่นต่อ คณะกรรมการกระบวนการยุติธรรมขององคมนตรี ณ กรุงลอนดอนได้ ถ้าคู่ความทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน ให้ยื่นต่อคณะกรรมการฯ ก่อนที่จะยื่นอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาของบรูไน

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาในคดีแพ่ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาในคดีแพ่ง คือ

พระราชบัญญัติศาลชั้นต้น Subordinate Courts Act, Cap. ๖

- พระราชบัญญัติศาลสูง Intermediate Courts Act, Cap ๑๖๒
- พระราชบัญญัติศาลฎีกา Supreme Court Act. Cap.๕
- พระราชบัญญัติศาลฎีกายื่นอุทธรณ์ต่อคณะองคมนตรี Supreme Court Appeals to Privy Council Act Cap. ๑๕๘
- พระราชบัญญัติลูกหนี้ Debtors Act Cap. ๑๙๕
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการยึดทรัพย์ Distress Act Cap ๑๙๙
- พระราชบัญญัติว่าด้วยพยานหลักฐาน Evidence Act Cap ๑๐๘
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการต่างตอบแทนการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act Cap ๑๗๗
- พระราชบัญญัติว่าด้วยค่าเสียหาย Specific Relief Act Cap ๑๐๙
- พระราชบัญญัติว่าด้วยบริษัท Companies Act Cap ๓๙ (in relation to winding-up)

กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการศาลชะรีอะฮ์ ได้แก่

- ข้อกำหนดว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งในศาลชะรีอะฮ์ ค.ศ. ๒๐๐๕
- ข้อกำหนดว่าด้วยพยานและหลักฐานในศาลชะรีอะฮ์ ค.ศ. ๒๐๐๑
- ข้อกำหนดว่าด้วยประมวลกฎหมายอาญาของศาลชะรีอะฮ์ ค.ศ. ๒๐๑๓

โดยหลักแล้ว ศาลชะรีอะฮ์จะพิจารณาคดีอันเกี่ยวกับครอบครัว และคดีอาญาอันเกี่ยวเนื่องกับ ชะรีอะฮ์ ศาลแพ่งจะเป็นผู้บังคับตามคำพิพากษาอันเกี่ยวกับละเมิดและสัญญา

ระบบและวิธีการการบังคับคดี

วิธีการยึดทรัพย์ก่อนมีคำพิพากษาตัดสิน

ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยลูกหนี้ โจทก์สามารถยื่นคำร้องก่อนมีคำพิพากษาเพื่อปกป้องประโยชน์ของตน และเพื่อเป็นหลักประกันว่าจำเลยจะจ่ายหนี้ตามคำพิพากษาที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งวิธีการคุ้มครองก่อนมีคำพิพากษาได้กำหนดไว้ กล่าวคือ

การควบคุมตัวจำเลยก่อนมีคำพิพากษา

โจทก์อาจร้องขอต่อศาลให้จับกุมจำเลยและนำมายังศาลเพื่อให้แถลงเหตุที่ไม่ควรต้องวางหลักประกันเพื่อป้องกันการหลบหนี โจทก์จะต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า

- โจทก์มีเจตนาบริสุทธิ์ในการขอให้จับกุมจำเลย
- จำเลยเจตนา
- ทำให้โจทก์เสียหาย หรือ
- หลีกเลี่ยงกระบวนการพิจารณาคดี หรือ
- ทำให้การบังคับคดีที่อาจจะเกิดขึ้นล่าช้า
- จำเลยอาจหลบหนี หรือออกนอกประเทศบรูไน
- กำลังจะหลบหนี หรือออกนอกประเทศบรูไน หรือ
- ได้มีการโอนย้ายทรัพย์สิน หรือย้ายทรัพย์สินออกจากบรูไน ดารุสซาลาม

หากจำเลยได้วางหลักประกันจำนวนสมควรครอบคลุมทุนทรัพย์ในคดีแล้ว จำเลยควรได้รับการปล่อยตัว

หากจำเลยไม่สามารถแสดงเหตุอันสมควรได้ ศาลจะต้อง

- สั่งให้จำเลยวางเงินต่อศาลหรือทรัพย์สินอื่นๆที่เพียงพอต่อทุนทรัพย์ของคุณ
- วางหลักประกันการหลบหนีเวลาใดที่ศาลพิจารณาเห็นสมควร หรือ
- มีคำสั่งดังกล่าวเมื่อเห็นสมควร โดยคำนึงถึงจำนวนเงินที่จำเลยได้จ่ายไปแล้วภายใต้ข้อบังคับ

การยึดทรัพย์สินก่อนมีคำพิพากษา

โจทก์อาจร้องขอให้มีการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ก่อนมีคำพิพากษา โจทก์จะต้องแสดงให้ศาลเห็นถึง

- โจทก์มีเจตนาบริสุทธิ์
- จำเลยไม่ได้อยู่ในประเทศบรูไนและไม่ทราบว่าจะอยู่ที่ใด
- หมายถึงไม่สามารถมีผลได้โดยปราศจากความล่าช้า
- จำเลยมีเจตนาในการขัดขวาง หรือทำให้กระบวนการบังคับคดีล่าช้า โดยการเคลื่อนย้ายโอนย้ายให้ผู้อื่น หรือซุกซ่อนซึ่งสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ของตน

กระบวนการบังคับคดีภายหลังคำพิพากษา

การยึดทรัพย์และขายทอดตลาด

สังหาริมทรัพย์

หมายยึดทรัพย์และขายทอดตลาดให้อำนาจเจ้าพนักงานบังคับคดีในการยึดและขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดจะนำไปจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้ยึดและขายสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้โดยการยื่นคำร้องขอยึดทรัพย์และขายทอดตลาดแก่ศาลสูง หรือศาลแขวง เมื่อศาลออกหมายยึดทรัพย์และขายทอดตลาดแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดวันเพื่ดำเนินการยึดสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ซึ่งระบุไว้ในหมาย

ในวันที่กำหนดดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเดินทางไปยังสถานที่ที่ระบุ พร้อมกับโจทก์และดำเนินการยึดทรัพย์ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะจัดทำบัญชีรายการยึดทรัพย์ และทรัพย์ที่อยู่ในบัญชีเหล่านั้นจะเข้าสู่การขายทอดตลาด ก่อนที่จะดำเนินการขายทอดตลาด จะต้องมีการประกาศขายทอดตลาด ณ ที่ตั้งทรัพย์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์ บุคคลภายนอกผู้ใดอ้างสิทธิ์ความเป็นเจ้าของเหนือทรัพย์สินดังกล่าว ว่าไม่ใช่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา สามารถยื่นคำร้องสอดเข้าไปในคดีต่อศาลขอให้ปล่อยทรัพย์ จนกว่าจะมีการตัดสินว่าเป็นทรัพย์ของผู้ใด ทรัพย์ดังกล่าวจะไม่สามารถนำออกขายทอดตลาดได้

อสังหาริมทรัพย์

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถร้องขอให้ศาลมีคำสั่งยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ คำสั่งดังกล่าวจะห้ามมิให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาโอนย้าย หรือนำทรัพย์ไปจำนองอื่นใดได้อีก สำเนาคำสั่งดังกล่าวจะต้องส่งให้กับทั้งเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อจดทะเบียนกับสำนักงานที่ดิน คำสั่งดังกล่าวจะมีผลเมื่อได้มีการจดทะเบียนแล้ว คำสั่งจะมีผล ๒ ปี และสามารถขอขยายระยะเวลาได้หากมีเหตุอันสมควร

ข้อกำหนดของศาลฎีกากำหนดไม่ให้มีการขายทอดตลาดจนกว่าจะพ้นระยะเวลา ๑๔ นับแต่วันที่ได้มีการจดทะเบียนคำสั่งยึดอสังหาริมทรัพย์แล้ว ข้อกำหนดนี้สามารถยกขึ้นได้โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือโดยลูกหนี้ตามคำพิพากษา และจะต้องส่งให้กับผู้พิพากษาเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

หนังสือบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรถึงกำหนดวันที่จะได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากผู้พิพากษาจะต้องส่งให้กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาอย่างน้อย ๒ วัน ยกเว้นผู้พิพากษาจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้เลื่อนการขายทอดตลาดออกไปเพราะอาจทำให้จำนวนเงินที่จะบังคับคดีได้มีจำนวนสูงขึ้น ผู้พิพากษาอาจเลื่อนการขายหากพบว่าเป็นเหตุอันสมควร

การไต่สวนลูกหนี้ตามคำพิพากษา

การไต่สวนจำเลยและคำสั่งให้จ่ายเงิน เป็นคำสั่งศาลให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษามาที่ศาลเพื่อให้การปากเปล่าเกี่ยวกับสถานะทางการเงินและความสามารถในการใช้หนี้ตามคำพิพากษา ศาลอาจสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษานำส่งเอกสารในครอบครองอันเกี่ยวข้องกับการไต่สวนด้วยก็ได้

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอต่อศาลสูง หรือศาลอุทธรณ์ เพื่อให้มีการไต่สวนลูกหนี้ตามคำพิพากษาฝ่ายเดียว โดยต้องมีเอกสารระบุว่ายังไม่ได้มีการชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้น ในศาลแขวงเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลเรียกตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ คำสั่งเรียกตัวที่กำหนดวันแน่ชัดนั้นจะส่งให้กับลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยตรง

ขณะที่ทำการไต่สวน หากลูกหนี้ตามคำพิพากษามาศาล ผู้พิพากษาอาจสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจ่ายเงินต่อเดือน ศาลอาจสั่งให้หมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มาศาลตามหมายเรียก

กระบวนการอายัดทรัพย์

เมื่อบุคคลภายนอกมีหนี้ที่จะต้องชำระแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา สามารถใช้กระบวนการอายัดทรัพย์เพื่อที่บุคคลภายนอกจะได้จ่ายเงินแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจร้องขอต่อศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาให้อายัดทรัพย์สิน โดยทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียวได้ พร้อมยื่นหลักฐานประกอบ

- ระบุคำพิพากษาหรือคำสั่งที่จะให้บังคับคดี และระบุถึงจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาที่ยังไม่ได้ชำระ ในขณะที่ยื่นคำร้อง
- บุคคลภายนอกอยู่ในเขตอำนาจศาล และมีหนี้ที่จะต้องชำระแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลจะอนุญาตตามคำขอและเรียกให้บุคคลที่สามมาศาล

ในศาลแขวง เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้อายัดทรัพย์สินโดยทำเป็นคำขอฝ่ายเดียวได้ และเสียค่าธรรมเนียมจำนวน ๑๐ เหรียญ

คำสั่งอายัดทรัพย์สินจะต้องเป็นคำสั่งที่ส่งให้แก่บุคคลภายนอกโดยตรง และจะต้องบอกเหตุให้โต้แย้งว่าเหตุใดหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ หรือที่ไต่เบี่ยเอาจากบุคคลภายนอกไม่อาจเพียงพอต่อหนี้ตามคำพิพากษาและค่าใช้จ่ายในการอายัดทรัพย์สินได้

คำสั่งที่จะต้องระบุเวลาและสถานที่ และจะต้องส่งให้กับบุคคลภายนอกผู้ที่มีหนี้อันต้องชำระ และลูกหนี้ตามคำพิพากษา อย่างน้อย ๗ วัน ก่อนวันที่กำหนด เว้นเสียแต่ว่า ศาลจะกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษากระทำการอย่างอื่น

ผลของคำสั่งอายัดทรัพย์สินจะทำให้ทรัพย์สินที่อยู่กับบุคคลที่สามที่จะต้องจ่ายให้กับลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกอายัด

ในวันที่ศาลนัดฟังคำโต้แย้งหากบุคคลภายนอกไม่มาศาลหรือไม่โต้แย้งว่าหนี้ถึงกำหนดเวลาที่ต้องชำระแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งเด็ดขาดให้อายัดทรัพย์สินดังกล่าวของบุคคลภายนอก

คำสั่งเด็ดขาดจะเป็นคำสั่งที่ให้กับบุคคลภายนอกเพื่อจ่ายเงินจำนวนที่กำหนดให้กับเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา

หากบุคคลภายนอกโต้แย้งความรับผิดชอบในหนี้ที่จะถึงกำหนดชำระให้กับลูกหนี้ตามคำพิพากษา ศาลอาจทำการไต่สวนเพื่อจะพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของบุคคลภายนอกได้

การต่างตอบแทนการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศและคำสั่งให้จ่ายค่าเลี้ยงดูของต่างประเทศ Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments and Foreign Maintenance Order

ประเทศบรูไนได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการต่างตอบแทนคำสั่งให้จ่ายค่าเลี้ยงดูของต่างประเทศ และพระราชบัญญัติการตอบแทนการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

พระราชบัญญัติการต่างตอบแทนคำสั่งให้จ่ายค่าเลี้ยงดูของต่างประเทศ

คำสั่งให้จ่ายค่าเลี้ยงดูคือคำสั่งที่กำหนดให้ผู้รับผิดชอบจ่ายเงินเป็นระยะเวลาหนึ่งให้แก่ผู้หนึ่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยค่าเลี้ยงดูกำหนดให้คำสั่งให้จ่ายค่าเลี้ยงดูที่กำหนดโดยศาลของประเทศบรูไนสามารถบังคับใช้ได้กับประเทศต่างตอบแทนที่กำหนดไว้ท้ายตาราง นอกจากนี้ยังกำหนดให้คำสั่งให้จ่ายค่าเลี้ยงดูที่กำหนดโดยประเทศต่างตอบแทนที่กำหนดไว้ท้ายตารางสามารถบังคับได้ในประเทศบรูไน

ประเทศต่างตอบแทนที่กำหนดไว้ท้ายตารางประกอบด้วย มาเลเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย เขตปกครองพิเศษฮ่องกง

พระราชบัญญัติการตอบแทนการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

พระราชบัญญัติการตอบแทนการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมปี ค.ศ. ๒๐๐๐) ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่างประเทศที่เป็นประเทศต่างตอบแทนกำหนดท้าย

ตารางสามารถบังคับใช้ได้ทั่วประเทศใน บรูไน ดารุสซาลาม พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลบรูไนสามารถบังคับใช้ในประเทศต่างตอบแทนกำหนดท้ายตารางได้ด้วย

คำพิพากษาหมายถึง

- คำพิพากษาหรือคำสั่งที่กำหนดขึ้นโดยศาลในกระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง
- คำพิพากษาในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาอันเนื่องเกี่ยวกับการชดใช้เงินค่าเสียหาย
- คำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

หากคำพิพากษาของศาลต่างประเทศไม่ใช่ประเทศที่กำหนดท้ายตาราง วิธีการในการบังคับคดีในระบบกฎหมายจารีตประเพณีคือ ดำเนินคดีเพื่อให้ได้คำพิพากษาของศาลบรูไน

คำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๙ บรูไน ดารุสซาลาม ได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาด อนุญาโตตุลาการต่างประเทศฉบับนครนิวยอร์ก ค.ศ. ๑๙๕๘ (อนุสัญญานิวยอร์ก) บรูไนได้มีข้อสงวนในข้อการต่างตอบแทนและบังคับคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเฉพาะรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญานิวยอร์ก

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๙ ข้อกำหนดว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ ค.ศ. ๒๐๐๙ และข้อกำหนดว่าด้วยอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ได้มีผลบังคับใช้ ข้อกำหนดดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับอนุญาโตตุลาการในประเทศ และอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศของบรูไน และด้วยการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๑๐ นั้น ทำให้พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ ค.ศ. ๑๙๙๔ ถูกยกเลิกไป

การบังคับใช้คำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศและระหว่างประเทศนั้น ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องให้บังคับตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม ศาลที่รับคำร้องอาจเรียกคู่ความมาเพื่อไต่สวนได้

การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านการบังคับคดีทางแพ่ง

ระบบการจัดการสำนวนคดี (Judiciary Case Management System – JCMS)

ระบบการจัดการสำนวนคดี ได้เริ่มใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ระบบนี้เป็นระบบจัดการที่นำมาใช้โดยสำนักงานศาลยุติธรรม (The State Judiciary Department for the Civil Courts) ทั้ง ๔ เขต วัตถุประสงค์ของระบบนี้คือ

- เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ของระบบจัดการของศาลทั่วทั้งประเทศ
- เพื่อให้ทรัพยากรบุคคลมีค่าสูงสุด
- เพื่อปรับปรุงการบริการประชาชน
- เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลของศาล รัฐ ให้แก่ประชาชน
- เพื่อจัดให้มีช่องทางที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นระบบในการจัดการระบบข้อมูลของศาล
- เพื่อเพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างศาลแพ่งทั่วทั้งประเทศ

ระบบดังกล่าวมีบริการต่างๆ ได้แก่ การยื่นคำร้อง ยื่นเอกสารออนไลน์ การสืบค้นเอกสาร การกู้เอกสารคืน การจัดการนัดของศาล การติดตามสำนวน การรวมฐานข้อมูลไว้ที่ส่วนกลาง ส่วนบริการตนเอง การลงทะเบียนมาศาล และในอนาคตจะมีการแจ้งเตือนโดยการส่งข้อความ ระบบ JCMS จะช่วยลดปริมาณ

การใช้กระดาษในศาล ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์ต้นไม้ และช่วยลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร และการใช้แรงงานในการขนย้ายเอกสารภายในศาล

ระบบ JCMS ประกอบไปด้วยระบบการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการจัดการสำนวน และระบบการจัดการนัดของศาล

ระบบการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing System)

ระบบการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระบบที่ออกแบบมาเพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการและทนายความสามารถยื่นคำร้องและเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยเป็นลักษณะจุดบริการเดียว การยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์คือ

- สามารถเข้าถึงเอกสารได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
- เป็นระบบที่มีการสื่อสารระหว่างกัน มีการแจ้งเตือนและส่งอีเมลล์
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในการเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล
- สามารถส่งเอกสารได้จากทุกที่ โดยไม่ต้องมีการรอคิว
- ระบบที่เป็นอัตโนมัติและมีการจัดการโดยระบบคอมพิวเตอร์
- ปรับปรุงให้การจัดการศาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ขจัดปัญหาเอกสารสูญหาย

ระบบนี้มีเป้าหมายให้ครอบคลุมคดีแพ่งและอาญา คดีล้มละลาย คดีมรดกและครอบครัว ทั้งในศาลชั้นต้น และศาลสูง ซึ่งมีแผนการจะให้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุมศาลแพ่งทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการและทนายมีระบบเพื่อยื่นคำร้องแก่ศาล

ก่อนหน้านี้ ทนายจะต้องติดต่อสำนักงานทะเบียนเพื่อตรวจสอบสถานะของคำร้อง แต่ในปัจจุบันระบบอิเล็กทรอนิกส์จะแจ้งเตือนสถานะแก่ทนายผ่านทางอีเมลล์เมื่อได้รับคำร้องเข้าสู่ระบบแล้ว

หน่วยงานของรัฐและสำนักงานทนายความที่ลงทะเบียนสามารถเข้าถึงระบบการยื่นคำร้องอิเล็กทรอนิกส์ และสามารถเข้าถึงเอกสารในคดี ข้อมูลต่างๆ ของคดี ตลอดจนตารางเวลานัด ส่วนบุคคลทั่วไปสามารถใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดาวน์โหลดเอกสารเท่านั้น

ระบบการจัดการสำนวน (The Case Management System)

ระบบการจัดการสำนวนเป็นระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์นอกเหนือจากระบบยื่นคำร้องอิเล็กทรอนิกส์ โดยการตรวจสอบสถานะของสำนวนจากการลงทะเบียนล่วงหน้า ระบบนี้มีไว้ใช้ภายในศาลเท่านั้น และสามารถส่งจ่ายสำนวน และจัดตารางเวลานัดสำหรับผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาล

ระบบดังกล่าวสามารถใช้ในการส่งจ่ายสำนวน จัดตารางเวลา การกู้คืนเอกสาร การค้นหาข้อมูลคดี และคำพิพากษา เมื่อมีการจำหน่ายคดีแล้ว ระบบสามารถจัดเก็บเอกสารและจัดทำเป็นสถิติคดีได้อีกด้วย

ระบบการจัดตารางเวลานัด

ระบบจัดตารางเวลานัดทำให้ประชาชนและทนายสามารถทราบถึงตารางนัดพิจารณา สถานะของคดี และตารางเวลานัดของศาลอื่น ผ่านตู้ระบบบริการตนเองที่จัดตั้งไว้บริเวณศาล

.....

ประเทศกัมพูชา

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาในคดีแพ่ง

๑. ความหมายของคำพิพากษา

อาศัยตามความในมาตรา ๑๗๙ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดให้คำพิพากษา หมายถึง คำตัดสินเป็นลายลักษณ์อักษร โดยศาลที่ผ่านกระบวนการไต่สวน ส่วนคำวินิจฉัย หมายถึง คำตัดสิน โดยศาลหรือผู้พิพากษาที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการไต่สวน และไม่ใช้คำพิพากษา

๒. กฎหมาย

๒.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษา

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ค.ศ. ๒๐๐๖
- กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีของบุคคล ค.ศ. ๒๐๑๐

๒.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำวินิจฉัย

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ค.ศ. ๒๐๐๖
- กฎหมายว่าด้วยการยกฟ้องคดีแพ่ง ค.ศ. ๒๐๑๐

๓. กระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง

กระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๑ ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานศาล

- คำร้องในคดีแพ่งจะพิจารณาโดยศาลแขวงที่มีเขตอำนาจ
- เจ้าพนักงานศาลจะเป็นผู้ลงรับคำร้อง

๓.๒ กระบวนการก่อนการดำเนินคดี

● มาตรา ๑๐๓ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกระบวนการก่อนการดำเนินคดีไว้ว่า ช่วงก่อนการดำเนินคดีให้ศาลจัดให้มีไต่สวนคำร้องเพื่อกำหนดประเด็นในคดี พร้อมทั้งจัดเตรียมเกี่ยวกับพยานหลักฐานอันเกี่ยวกับประเด็นในคดี เพื่อที่จะได้ดำเนินคดีตรงประเด็นในชั้นพิจารณาคดี

● มาตรา ๑๐๕ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดวันสำหรับกระบวนการก่อนการดำเนินคดี ให้เป็นวันที่คู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถมาศาลได้

๓.๓ กระบวนการพิจารณาคดี

● มาตรา ๑๑๕ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้กำหนดเรื่องการไต่สวน โดยให้กำหนดในวัน that คู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถมาศาลได้ การไต่สวนจะต้องมีขึ้นในศาลที่เปิดให้สาธารณชนเข้ารับฟัง แต่ไม่ใช้กับกรณีที่มีการเปิดให้สาธารณชนเข้ารับฟังอันจะเป็นการรบกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ

๓.๔ การบังคับคดี

● มาตรา ๑๘๔ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้กำหนดหลักเจตจำนงเสรี โดยให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐาน และการไต่สวน ว่าข้อกล่าวหาเป็นจริงเท็จอย่างไร หรือไม่ ได้อย่างเสรี

● มาตรา ๑๘๖ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้กำหนดการมีผลบังคับของคำพิพากษาโดยให้มีผลบังคับเมื่อได้อ่านคำพิพากษา

กระบวนการบังคับคดี

๑. หน่วยงานในการบังคับคดี

มาตรา ๓๓๖ กำหนดให้การบังคับคดีจะต้องกระทำโดยหน่วยงานด้านการบังคับคดีโดยผู้มีความเป็นผู้ยื่นคำร้องให้มีการบังคับคดี

การบังคับคดีแบ่งออกเป็นสามประเภท ได้แก่

- ๑.๑ การบังคับให้กระทำตามสัญญา
- ๑.๒ การบังคับคดีแทน
- ๑.๓ การบังคับคดีอย่างอื่นแทนการกระทำตามสัญญา

๒. กระบวนการบังคับคดี

เมื่อมีการยื่นคำร้องให้บังคับคดีแล้ว หากศาลเห็นสมควร จะสั่งให้คู่ความกระทำตามสัญญา หากศาลไม่เห็นสมควร จะสั่งยก ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการตามกระบวนการ แต่หากไม่เห็นสมควร จะไม่ดำเนินการบังคับคดี

การพัฒนาบุคลากร

๑. กระทรวงยุติธรรม

ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระทรวงยุติธรรมได้ปฏิบัติดังนี้

- ร่วมมือกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency – JICA) จัดอบรมให้กับผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ และนิติกร ๒ ครั้งต่อปี หรือมากกว่า
- ร่วมมือกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นเพื่อส่งผู้แทนไปฝึกงานที่ญี่ปุ่น ๒ หรือ ๓ ครั้ง ต่อปี
- จัดอบรมใน ๖ เขตทั่วทั้งประเทศต่อ ๑ ปี โดยใช้งบประมาณของประเทศ
- จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายใน ๑๑ จังหวัดต่อ ๑ ปี โดยใช้งบประมาณของประเทศ

๒. สถาบันฝึกอบรมตุลาการ (Royal Academy for Judicial Professions – RAJP)

- สถาบันฝึกอบรมตุลาการ เป็นสถาบันฝึกอบรมผู้พิพากษาที่ปฏิบัติงานที่ศาล
- มีการอบรมสำหรับผู้พิพากษาทุกปี โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่น

การพัฒนากฎหมายอันเกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่ง

กัมพูชาได้มีการพัฒนากฎหมายดังต่อไปนี้

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ค.ศ. ๒๐๐๖
- กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีของบุคคล ค.ศ. ๒๐๑๐
- กฎหมายว่าด้วยการยกฟ้องคดีแพ่ง ค.ศ. ๒๐๑๐

เพื่อเสริมสร้างกฎหมายแพ่งให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น กระทรวงยุติธรรมร่วมมือกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นร่างประกาศกระทรวงดังต่อไปนี้

- ประกาศกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการกิจการที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์อันเกี่ยวเนื่องกับวิธีพิจารณาความแพ่ง มีผลบังคับใช้วันที่ ๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๑๑

- ประกาศกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการกิจการที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนทรัพย์สินที่อื่น
เกี่ยวเนื่องกับวิธีพิจารณาความแพ่ง มีผลบังคับใช้วันที่ ๒๙ มกราคม ค.ศ. ๒๐๑๓
- ประกาศกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกระบวนการจดทะเบียนการบังคับชำระหนี้และการยึด
อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จดทะเบียน มีผลบังคับใช้วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๐๑๔
- ปัจจุบันนี้ กระทรวงยุติธรรมและองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นอยู่ระหว่าง
ดำเนินการร่างกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าพนักงานบังคับคดี และกฎหมายเกี่ยวกับการอายัดทรัพย์สิน

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

กระทรวงยุติธรรมได้ร่วมมือกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นในการร่างกฎหมายเช่น
ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายว่าด้วยการบังคับใช้ประมวลกฎหมาย
แพ่ง กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีของบุคคล เป็นต้น

นอกจากนี้ได้มีการบังคับใช้ข้อตกลงด้านการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. ๒๐๑๓

.....

ประเทศจีน

๑. กฎหมายด้านการบังคับคดีแพ่ง

ประเทศจีนใช้กฎหมายหลักในการบังคับคดีแพ่งคือกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแห่งสาธารณรัฐประชาชนไต้ยประชาชนจีน (Civil Procedure Law of the People's Republic of China) หมวด ๓ ว่าด้วยการบังคับคดีมีทั้งหมด ๓๕ มาตรา ตั้งแต่มาตรา ๒๒๔ ถึง ๒๕๘ และยังใช้บรรทัดฐานของศาลประชาชนสูงสุดเป็นพื้นฐานในการบังคับคดีตามบทตีความคำพิพากษาศาลประชาชนสูงสุดในการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแห่งสาธารณรัฐประชาชนไต้ยประชาชนจีน (Interpretation of the Supreme People's Court on the Application of the Civil Procedural Law of the People's Republic of China มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๖๐ ข้อบท ตั้งแต่ข้อบทที่ ๔๖๒ ถึง ๕๒๑), บทตีความคำพิพากษาศาลประชาชนสูงสุดบางประการเกี่ยวกับการบังคับใช้กระบวนการบังคับคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแห่งสาธารณรัฐประชาชนไต้ยประชาชนจีน (Interpretation of the Supreme People's Court on Some Issues of the Application of the Procedure of Execution of the Civil Procedure Law of the People's Republic of China มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๔๐ ข้อบท) และกฎว่าด้วยการบังคับของศาลประชาชนบางประการในกระบวนการพิจารณา (Regulations on Some Issues on the Enforcement of the People's Court (For Trial Implementation) มีผลบังคับใช้เมื่อ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑ มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๑๓๗ ข้อบท)

๒. ระบบและกระบวนการในการบังคับคดี

ศาลในประเทศจีนมีทั้งหมด ๔ ระดับด้วยกัน ได้แก่ศาลประชาชนชั้นต้น (Primary People's Court) ศาลประชาชนชั้นกลาง (Intermediate People's Court) ศาลประชาชนระดับสูง (High People's Court) และศาลประชาชนสูงสุด (Supreme People's Court) ซึ่งสำนักงานบังคับคดี (Enforcement Bureau) จะสังกัดอยู่ในศาลทุกระดับชั้น

สำนักงานบังคับคดีของศาลประชาชนสูงสุดมีภารกิจในการบังคับตามคำพิพากษาคำสั่งหรือคำวินิจฉัยเกี่ยวกับทรัพย์สินในข้อตกลงไกล่เกลี่ยที่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายและได้ตัดสินโดยศาลประชาชนสูงสุดบังคับตามเอกสารทางกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่ศาลประชาชนสูงสุดมีอำนาจบังคับได้ดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการควบคุมดูแลงานด้านการบังคับคดีของศาลประชาชนท้องถิ่นในทุกระดับชั้น ประสานงานและระงับข้อพิพาททางแพ่ง ปกครอง พาณิชยนาวี คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องด้วยคดีอาญา และคำสั่งอื่นๆ ที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับสำนักงานบังคับคดีในระดับท้องถิ่นและมณฑลหลายสำนักงาน และร่วมร่างบทตีความของศาล

ภารกิจหลักของสำนักงานบังคับคดีในศาลประชาชนระดับท้องถิ่นยังรวมถึงการบังคับคดีแพ่งและบังคับทรัพย์สินในคดีอาญา และเอกสารทางกฎหมายอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ศาลสามารถบังคับได้

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างศาลสูงและศาลชั้นต้นนั้น ศาลประชาชนที่สูงกว่าระดับกลางขึ้นไปจะบริหารการบังคับคดีของศาลในเขตอำนาจนั้นแบบเป็นเอกภาพ โดยศาลสูงมีอำนาจสั่งให้ศาลระดับต่ำกว่าแก้ไขการบังคับตามคำพิพากษาที่ผิดระเบียบหรือผิดกฎหมายได้ด้วยตนเอง

กระบวนการบังคับคดีแพ่งประกอบด้วย ๓ ส่วนหลัก ได้แก่ การเริ่มกระบวนการบังคับคดี วิธีการบังคับคดี และการระงับและสิ้นสุดการบังคับคดี

๒.๑ การเริ่มกระบวนการบังคับคดี มีอยู่ ๒ วิธี ได้แก่ การที่คู่ความยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้บังคับคดีและอีกวิธีการหนึ่งคือการที่ศาลส่งคำพิพากษาให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดี

๒.๒ วิธีการบังคับคดีประกอบด้วยวิธีการหลักๆ ดังนี้

- รายงานทรัพย์สิน เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับหมายบังคับคดี (enforcement notice) แล้ว จะต้องรายงานทรัพย์สินของตนที่เป็นปัจจุบันและที่ได้รับมาภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนที่จะได้รับหมายบังคับคดี

- สอบสวนอายัด ยึด โอนและขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเช่นบัญชีเงินธนาคาร พันธบัตร หลักทรัพย์ เงินในกองทุน เป็นต้น

- อายัดและถอนเงินได้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

- ตรา ประมูลและขายทรัพย์สินอื่นใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

- กำหนดค่าปรับหรืออายัดและห้ามไม่ให้บุคคลเดินทางออกนอกประเทศ

- บันทึกข้อมูลเครดิตลงในระบบ หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลการไม่ชำระหนี้ หรือดำเนินการตามวิธีอื่นใดที่กำหนดตามกฎหมาย

กรณีเห็นสมควรศาลประชาชนอาจกำหนดให้การบังคับคดีระงับหรือสิ้นสุดลง

๓. การฝึกอบรมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ศาลทุกระดับชั้นในประเทศจีนให้ความสำคัญแก่การฝึกอบรมเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นอย่างยิ่ง การฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายใหม่ การตีความของศาลและประเด็นข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดี การฝึกอบรมจะประกอบด้วย ๓ วิธีการด้วยกันได้แก่ ๑. การฝึกอบรมแบบตัวต่อตัว โดยศาลประชาชนสูงสุดจะจัดหลักสูตรฝึกอบรมปีละ ๑ - ๒ ครั้งสำหรับผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานบังคับคดีจากทั่วประเทศ ๒. การฝึกอบรมผ่านวิดีโอ เป็นการฝึกอบรมเจ้าพนักงานบังคับคดีในศาลทุกระดับชั้นผ่านทางระบบวิดีโอและ ๓. การฝึกอบรมด้วยการเขียนเป็นการฝึกอบรมเจ้าพนักงานบังคับคดีด้วยการให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเขียนบทความและเผยแพร่ลงในวารสาร

๔. พัฒนาการล่าสุดของการบังคับคดีแพ่ง

ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ศาลในประเทศจีนมีบทบาทเชิงรุกในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบหาทรัพย์สินและในระบบประมวลผลขาดตลาดด้วยการเปิดเผยข้อมูลด้านการบังคับคดีแก่สาธารณะ

๔.๑ การสร้างระบบเครือข่ายในการค้นหาข้อมูลและกลไกการควบคุมสำหรับศาล

ศาลประชาชนสูงสุดได้พยายามสร้างเครือข่ายค้นหาข้อมูลและกลไกควบคุมสำหรับศาลทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการสืบหาข้อมูลส่วนบุคคล เครือข่ายค้นหาข้อมูลด้านการบังคับคดีและการควบคุมนี้เป็นการค้นหาและควบคุมลูกหนี้ตามคำพิพากษาและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในปัจจุบัน มีศาลประชาชนระดับสูง ๒๓ แห่ง ที่ได้ติดตั้งระบบเครือข่ายในการค้นหาและควบคุมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ มากกว่า ๒๐ แห่ง เช่น ธนาคาร กรมความมั่นคงสาธารณะ และข้อมูลที่ติด ด้วยหลักการเช่นนี้ จึงเป็นการที่ศาลประชาชนสูงสุดได้ติดตั้งระบบเครือข่ายข้อมูลการบังคับคดีและระบบควบคุมไว้เป็นศูนย์กลางที่ศาลประชาชนสูงสุดโดยมีศาลประชาชนระดับสูงให้การสนับสนุน ปัจจุบันศาลประชาชนสูงสุดได้ติดตั้งระบบเชื่อมโยงข้อมูลกับธนาคาร ๒๐ แห่งทั่วประเทศซึ่งสามารถค้นหาและควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในธนาคารทั่วประเทศจีนได้

๔.๒ การสร้างความโปร่งใสในข้อมูลการบังคับคดี

ในการทำให้แนวปฏิบัติของศาลมีความโปร่งใสนั้น ศาลประชาชนสูงสุดได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับคดีเพื่อเผยแพร่ลงในระบบเครือข่ายเปิดเผยข้อมูลด้านการบังคับคดีของประเทศจีน (China Enforcement Information Disclosure Net) ในเว็บไซต์ของศาลประชาชนสูงสุดเพื่ออำนวยความสะดวก

ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในคดีและสาธารณะในการค้นหาข้อมูล เครือข่ายเปิดเผยข้อมูลด้านการบังคับคดี ประกอบด้วยข้อมูล ๔ ประเภท ได้แก่ ข้อมูลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ข้อมูลของผู้เสียหาย ข้อมูลของกระบวนการบังคับคดีและเอกสารในการบังคับคดี คู่ความสามารถข้อมูลเฉพาะคดีได้ซึ่งจะมีข้อมูลการยื่น คำคู่ความ คู่ความในคดี และความคืบหน้าในคดี

๔.๓ การสร้างระบบขายทอดตลาดออนไลน์

ระบบอินเทอร์เน็ตมีลักษณะเปิดเผยโปร่งใสและไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่การขายทอดตลาดของศาลแบบออนไลน์จะสามารถควบคุมการบังคับคดีและพัฒนาประสิทธิภาพของการบังคับคดีได้ ในขณะนี้ ประเทศจีนมีระบบขายทอดตลาดออนไลน์โดยศาลทั่วประเทศอยู่ ๓ วิธีการ ได้แก่ วิธีการที่ ๑ คือ การขายทอดตลาดผ่านเว็บไซต์ www.taobao.com ศาลที่ทำการบังคับคดีไม่ต้องมอบอำนาจให้กับบริษัท ประมูลใดๆ แต่ศาลเองสามารถเผยแพร่ข้อมูลทรัพย์สิน รับการจดทะเบียนออนไลน์ และทำการขายทอดตลาดผ่านเว็บไซต์ดังกล่าวได้โดยตรง (ขณะนี้ไม่มีเมืองต่างๆ ขายทอดตลาดทรัพย์สินผ่าน www.taobao.com แล้ว ได้แก่ มณฑลเจ้อเจียง มณฑลเจียงซู มณฑลเหอหนานกรุงปักกิ่ง มณฑลกวางตุ้ง มณฑลชานตง มณฑลฝูเจี้ยน มณฑลยูนนาน มณฑลเจียงซี มณฑลอานฮุย เขตปกครองตนเองซินเจียง และนครฉงชิ่ง) วิธีการที่ ๒ คือ การขายทอดตลาดผ่านศูนย์ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และตราสารทุนแห่งนครฉงชิ่ง^๑ (Chongqing United Assets and Equity Exchange) ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓ หน่วยงาน ได้แก่ ศาลที่บังคับคดี สถาบันประมูล และศูนย์ซื้อขายฯ โดยศาลที่บังคับคดีจะมอบอำนาจให้สถาบันประมูลดำเนินการขายทอดตลาดผ่านช่องทางของศูนย์ซื้อขายฯ จากนั้นศูนย์ซื้อขายฯ และสถาบันประมูลจะร่วมกันกำหนดรายละเอียดของการขายทอดตลาด เช่น การประกาศขายทอดตลาด การลงทะเบียนเข้าสู้ราคา การเปิดเผยข้อมูลสินทรัพย์ การดำเนินการขายทอดตลาดออนไลน์ และการปิดการประมูลและโอนทรัพย์สิน เป็นต้น และวิธีการที่ ๓ คือ การขายทอดตลาดด้วยวิธีการแบบผสมผสาน ศาลในนครเซี่ยงไฮ้จะมอบอำนาจให้บริษัทประมูลดำเนินการขายทอดตลาดในศูนย์การประมูลทรัพยากรสาธารณะแห่งนครเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Public Resources Auction Center) โดยการขายทอดตลาดจะใช้วิธีการขายทอดตลาด ณ ที่ทำการและผ่านระบบวิดีโอผสมผสานกัน

นอกจากนั้น ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ ศาลประชาชนสูงสุดได้เริ่มจัดสร้างเครือข่ายข้อมูลทรัพย์สินในคดีความของศาลประชาชน (Litigation Assets Net of the People's Court) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเสนอบริการซื้อขายแลกเปลี่ยนทรัพย์สินในคดีสำหรับศาล หน่วยงานสื่อกลางและนักลงทุน

๕. ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ตามกฎหมายของประเทศจีนคู่ความสามารถยื่นคำร้องขอได้โดยตรงต่อศาลในประเทศจีนที่มีอำนาจในการรับรองและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ หรือศาลต่างประเทศเองสามารถร้องขอให้ศาลในประเทศจีนรับรองและบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศนั้นตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งประเทศจีนและประเทศนั้นได้เข้าเป็นภาคีหรือภายใต้หลักต่างตอบแทน ในทางกลับกัน หากศาลประเทศจีนมีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่มีผลบังคับตามกฎหมายและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้บังคับของคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจศาลประเทศจีน และคู่ความมีความประสงค์ในการบังคับคดีประเทศจีนหวังว่าประเทศต่างๆที่เกี่ยวข้องจะได้รับรองและบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของประเทศจีนเช่นกัน

เมื่อวันที่ ๑๖ – ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ ได้มีการประชุมด้านการยุติธรรมระหว่างประเทศจีนและอาเซียน (China – ASEAN Justice Forum) ณ นครหนานหนิง ประเทศจีน เพื่อหารือและมีคำประกาศ

^๑ศึกษาเพิ่มเติมที่ [http://www.thailand-china.com/Home/TotalNews/newsChina/China-preparing-policies-to-boost-service-tr-\(๔๐๑\).aspx?lang=th-TH](http://www.thailand-china.com/Home/TotalNews/newsChina/China-preparing-policies-to-boost-service-tr-(๔๐๑).aspx?lang=th-TH) (เข้าถึงข้อมูล ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๘)

นครหนานหนิงว่าด้วยการยุติธรรมระหว่างประเทศจีนและอาเซียน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือระหว่างประเทศจีนและอาเซียนในด้านตุลาการ ประเทศจีนจะยึดถือฉันทามติในคำประกาศนครหนานหนิง ดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานทางศาลจากทุกประเทศสมาชิกอาเซียน เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านตุลาการในภูมิภาคและยกระดับความร่วมมือกับประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี โดยปฏิบัติตามหลักการของการปรึกษาหารือโดยมีสถานะเท่าเทียมกัน หลักความเชื่อใจ และการมีผลประโยชน์ร่วมกันและหลักประสิทธิผลอย่างสูงและใช้ได้จริงในทางปฏิบัติเพื่อสร้างผลประโยชน์ร่วมกันและสร้างสภาวะแวดล้อมแก่หลักนิติธรรมที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

.....

ประเทศอินโดนีเซีย

ข้อความเบื้องต้น/บทนำ

กฎหมาย ๔๘ ปี ค.ศ. ๒๐๐๙ มาตรา ๒ ย่อหน้าแรกให้อำนาจศาลในการอำนวยความสะดวกและประสิทธิภาพ ยุติธรรมในนามแห่งพระเจ้า มาตรา ๑๑ แห่งกฎหมายฉบับเดียวกันวางหลักให้การตัดสินและพิพากษาคดี มีผู้พิพากษาจำนวนอย่างน้อย ๓ นาย เว้นเสียแต่ว่ากฎหมายจะบัญญัติเป็นอย่างอื่น โดยให้มีผู้พิพากษาหัวหน้า คณะ ๑ นาย และผู้พิพากษาอีกอย่างน้อย ๒ นาย เป็นองค์คณะ นอกจากนี้แล้วให้มีเจ้าหน้าที่ศาลทำหน้าที่ บันทึกและอำนวยความสะดวกอื่นๆ ในบัลลังก์

มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๕ แห่งกฎหมาย ๔๘ ปี ค.ศ. ๒๐๐๙ วางหลักในเรื่องอำนาจตุลาการ โดยกระทำโดยทางศาลฎีกา ศาลมหาชน ศาลศาสนา ศาลทหาร ศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ โดยปกติ แล้วอำนาจทั่วไปของศาลได้แก่ อำนาจเหนือคดีอาญาและคดีแพ่ง

มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ แห่งกฎหมาย ๔๘ ปี ค.ศ. ๒๐๐๙ ให้จัดตั้งศาลพิเศษใต้ศาลฎีกา โดยการจัดตั้งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๗ ย่อหน้าสอง เช่น จัดตั้งศาลพาณิชย์แล้วล้มละลาย ศาลทรัพย์สินทางปัญญา เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร เป็นต้น

คำตัดสินของศาลอินโดนีเซียทุกคดีจะได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณะ ทั้งนี้เป็นไปตาม กฎหมาย ๑๔ ปี ค.ศ. ๒๐๐๘ ว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะและเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑-๑๔๔/KMA/SK/1๒๐๑๑

การสร้างความภาคภูมิใจและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ศาลและพัฒนาระบบการล่าสุตและนวัตกรรมในการบังคับคดีแพ่ง

การปรับปรุงและการสนับสนุนการทำงานเป็นไปตามแนวทางของศาลฎีกาซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยหลักแล้วเกี่ยวข้องกับผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาล เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่งานศาลด้านการ บังคับคดี ศาลฎีกาได้เริ่มทำการวิจัยและวิเคราะห์และดำเนินการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลผ่านทาง การวิจัย การฝึกอบรม การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ ปฏิบัติงาน

นับแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๓ เป็นต้นมา ศาลฎีกามีนโยบายในการปฏิรูปและพัฒนาระบบการศึกษาของ ผู้พิพากษาอย่างยั่งยืน จึงได้เริ่มมีการฝึกอบรมผู้พิพากษา โดย

๑. ศึกษาเปรียบเทียบระบบการฝึกอบรมจากต่างประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น
๒. ศึกษาปัจจัยภายนอกอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพรวมระบบการศึกษาโดย วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างพื้นฐานและแหล่งเงินทุน และสถานะของผู้พิพากษา

สถาบันฝึกอบรมผู้พิพากษามักจะเป็นองค์กรอิสระหรือกึ่งอิสระ และทำงานร่วมกับหรือภายในศาลฎีกาซึ่งจัดตั้งแผนกพิเศษขึ้นมาดูแลการฝึกอบรม สำหรับโครงสร้างการฝึกอบรมนั้นจะมีทั้งส่วนการวิจัยและการพัฒนาโดยจะพัฒนาร่วมกับกระทรวงยุติธรรมและฝ่ายทรัพยากรบุคคล

ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ความสัมพันธ์และความร่วมมือภายนอกทั้งระดับวิภาคีและพหุภาคีเกิดจากการริเริ่มจากศูนย์วิจัยและพัฒนาของศาลและของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ พัฒนาระบบ

การฝึกอบรมผู้พิพากษา และพัฒนานวัตกรรมการบังคับคดี เช่น การบังคับคดีตามคำพิพากษาจากต่างประเทศ จะต้องยื่นคำร้องโดยตรงกับศาลสูงเท่านั้น จะยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นไม่ได้ เป็นต้น

ระบบการบังคับคดีและกระบวนการพิจารณา หลักกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี

DISTRICT COURT ศาลแพ่ง	COMMERCIAL COURT ศาลพาณิชย์
<p>๑. ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีความแพ่งและกฎหมายแพ่งทั่วไป เช่น การแต่งตั้งทนาย เป็นต้น</p>	<p>๑. ใช้กฎหมายวิธีพิจารณาคดีที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะตามกฎหมายที่ ๓๗ ปี ค.ศ. ๒๐๐๔ (Law No. ๓๗ Year ๒๐๐๔) ว่าด้วยล้มละลายและการพักชำระหนี้ และหากกระบวนการพิจารณาคดีไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามบัญญัติในกฎหมายฉบับใหม่ กระบวนการพิจารณาความแพ่งจะเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบของศาลแห่งมลรัฐใช้บังคับ สำหรับคดีแพ่งที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาใช้กฎหมาย ฉบับที่ ๒๘ ค.ศ. ๒๐๑๔ ในเรื่องลิขสิทธิ์, ฉบับที่ ๑๔ ในเรื่องสิทธิบัตร, ฉบับที่ ๑๕ (๒๐๐๑) ในเรื่องเครื่องหมายการค้า, ฉบับที่ ๓๑ (๒๐๐๐) ในเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม</p>
<p>๒. ผู้พิพากษาต้องทำคำพิพากษาภายใน ๖ เดือน หากผู้พิพากษาไม่สามารถทำคำพิพากษาได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลต้องทำรายงานต่อผู้พิพากษาลำดับสูงขึ้นไปเพื่อแจ้งเหตุผลในความล่าช้า</p>	<p>๒. ศาลพาณิชย์ต้องพิจารณาคดีล้มละลายให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่ได้รับคำร้อง (Article ๘, paragraph ๕) ศาลต้องพิจารณาและมีคำสั่งให้พักชำระหนี้ โดยหลักแล้วจะพักชำระหนี้ ๒๗๐ วัน นับแต่ศาลประกาศคำสั่งให้พักชำระหนี้ สำหรับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ศาลจำต้องพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับแต่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้อง และสามารถขยายได้อีก ๓๐ วันโดยขออนุญาตต่อศาลฎีกา (Article ๘๐ paragraph ๘ Trademark Law No. ๑๕ of ๒๐๐๑)</p>
<p>๓. การอุทธรณ์ต่อศาลสูง เรียกว่า Banding, การอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา เรียกว่า Kasasi, และการขอให้ผู้พิพากษาพิจารณาคดีใหม่ เรียกว่า PeninjauanKembali</p>	<p>๓. การอุทธรณ์คดีล้มละลายและคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ต้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา เรียกว่า Kasasi</p>

๔. ศาลแพ่งหรือศาลชั้นต้นจะอยู่ประจำเมืองต่างๆ และจังหวัดในประเทศอินโดนีเซีย	๔. ศาลพาณิชย์ตั้งอยู่ ณ เมืองจาการ์, เมืองเซมารัง, เมืองจาวา, เมืองสุมาตรา, เมืองสุระบายา, เมืองมาคาซา, และเมืองสุลาเวสี
---	--

ทั้งศาลแพ่งและศาลพาณิชย์มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

๑. หลักฐานซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรทุกชิ้นต้องแปลเป็นภาษาอินโดนีเซียต้องผู้แปลต้องสาบานตน
๒. หากพยานบุคคลไม่สามารถพูดภาษาอินโดนีเซียได้ ต้องมีล่ามและล่ามต้องสาบานตน
๓. หากทนายของคู่ความไม่สามารถพูดภาษาอินโดนีเซียได้ ต้องมีล่ามและล่ามต้องสาบานตน และต้องมีอัยการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของอินโดนีเซีย โดยเจ้าหน้าที่นั้นต้องได้รับอนุญาตจากศาลสูงและต้องสาบานตนด้วย

ภายหลังศาลมีคำพิพากษาแล้ว หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่ได้รับการเยียวยา จะเรียกคำพิพากษานี้ว่า berkekuatan hukum tetap โดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจำต้องดำเนินการขอบังคับคดีซึ่งจะกระทำโดย เจ้าพนักงานบังคับคดีของศาล (Court Bailiffs) ตามมาตรา ๒๒๔ HIR

การบังคับคดีแพ่งของศาลแพ่งมี ๓ ประเภท ได้แก่

๑. การบังคับจำนอง (Grosse Akta Hak Tanggungan) และ การบังคับชำระหนี้ (Grosse Akta Hak Tanggungan)
๒. การบังคับตามเอกสารสิทธิแทนคำพิพากษา (Fiat Eksekusi)
๓. การบังคับทรัพย์หลักประกันโดยไม่ต้องฟ้องศาล (Parate Eksekusi)

สำหรับ คดี ทรัพย์สิน ทางปัญญา จะบังคับคดีโดย Direktorat of Intellectual Property ส่วนคดีล้มละลาย จะบังคับคดีโดย the Registrar เรียกว่า Kurator, และคดีพักการชำระหนี้จะบังคับโดย Administrator เรียกว่า Pengurus

.....

ประเทศลาว

๑. บทนำและภาพรวม

๑. ประวัติและความเป็นมา

การบังคับคดีเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการดำเนินคดี ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ของคู่ความในคดี กระบวนการบังคับคดีจึงเป็นความลำบากและเป็นปัญหาหนึ่งในปัญหาหลักของประเทศลาว และยังเป็นจุดอ่อนของรัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น หน่วยงานผู้ใช้อำนาจบังคับคดีในแต่ละระดับจึงให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้เป็นลำดับแรก

พัฒนาการของการบังคับคดีในประเทศลาว สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ

- ระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๓๒ – ๒๕๔๔) ประเทศลาวได้ริเริ่มให้มีกลไกทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ จากเดิมการบริหารจัดการโดยภาครัฐนั้นจะปฏิบัติตามคำสั่งและคำตัดสินของผู้มีอำนาจรัฐ ไปสู่การใช้อำนาจรัฐจะต้องเป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น ดังนั้น กฎหมายสำคัญๆ หลายฉบับถูกตราขึ้นในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๒ กฎหมายฉบับแรกในศาลประชาชนสร้างกลไกศาล ๒ ประการ ได้แก่ การพิจารณาคดีอาชญากรรม และการบังคับตามคำพิพากษา ดังนั้น การบังคับคดีจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของศาล (ศาลเขตและศาลจังหวัด) ในกรณีการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลฎีกา ศาลที่มีอำนาจบังคับคดีได้แก่ศาลที่ริเริ่มกระบวนการพิจารณาของคดีนั้นๆ กฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการในการบังคับคดีในระยะแรกนี้ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยศาลประชาชน กฎหมายว่าด้วยกระบวนการพิจารณาความแพ่ง กฎหมายว่าด้วยกระบวนการพิจารณาคดีอาญา และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- ระยะที่สอง (พ.ศ. ๒๕๔๔ – ปัจจุบัน) ระบบกฎหมายของลาวถูกพัฒนาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กระบวนการบังคับคดีถูกถ่ายโอนจากศาลไปสู่กระทรวงยุติธรรม ศาลมีอำนาจเฉพาะการพิจารณาคดีเท่านั้น โดยศาลประชาชนจะเป็นผู้พิพากษาคดีตัดสินคดีเอง และกระบวนการบังคับคดีจะดำเนินการโดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับคดีโดยเฉพาะ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงยุติธรรม

กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีฉบับแรกตราขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขปรับปรุงเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎหมายฉบับนี้กำหนดหลักการ กฎเกณฑ์ วิธีการ ทฤษฎีและเหตุผลของกระบวนการการบังคับคดีแพ่ง โดยการกำหนดถึงสถานะ อำนาจหน้าที่ สิทธิและอำนาจการบังคับคดีขององค์กรการบังคับคดีจากส่วนกลางสู่ระดับชุมชน ตลอดจนภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดี เพื่อให้การใช้อำนาจบังคับคดีของเจ้าพนักงานเป็นไปอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ เพื่อเป็นการเสริมสร้างหลักนิติธรรม และอำนาจรัฐให้เข้มแข็งเพื่อคุ้มครองสิทธิ โดยชอบตามกฎหมายของประชาชน และเพื่อส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ ความสงบสุขของประชาชน และความยุติธรรม

กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีบัญญัติให้กระทรวงยุติธรรมนอกจากจะรับผิดชอบการบังคับคดีแพ่งแล้ว แต่ยังรับผิดชอบการบังคับค่าเสียหายทางแพ่ง ค่าปรับ การยึดทรัพย์ และการอบรมแก่ผู้กระทำผิดอาญา โดยไม่กระทบเสรีภาพ

กระบวนการบังคับคดีสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

(๑) ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในคำพิพากษาและกระบวนการพิจารณาคดี เพื่อเตรียมความพร้อมในการบังคับคดี

(๒) หมายแจ้งคู่ความในคดีทราบถึงคำพิพากษาและคำสั่ง แนะนำและสนับสนุนให้คู่ความดำเนินการตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล

(๓) ดำเนินการบังคับคดี

(๔) รับรองผลการดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ

หมายแจ้งคู่ความในคดี หรือหมายบังคับคดี: ภายใน ๓๐ วันถัดจากวันที่ได้รับคำพิพากษา และภายหลังจากการเตรียมความพร้อมในการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องหมายแจ้งให้คู่ความทราบถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับคดี และให้คำปรึกษาตลอดจนสนับสนุนให้คู่ความดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งภายใน ๓๐ วัน

ภายในระยะเวลาดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องติดตามเพื่อพิจารณาว่าคู่ความได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือไม่ อย่างไร หากเจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาแล้วเห็นถึงความจำเป็น หรือลูกหนี้ตามหมายบังคับคดีจงใจหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจดำเนินการเสนอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ศาลยังไม่ได้ยึดหรืออายัด ต่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาเพื่อพิจารณาออกคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นๆต่อไป

การบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง: ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งภายใน ๓๐ วัน ให้ถือว่ากรการบังคับคดีแล้วเสร็จ

ในกรณีที่ไม่มีกรการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือมีกรการดำเนินการแต่ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด องค์กรที่มีหน้าที่บังคับคดีต้องสืบหาทรัพย์สิน เพื่อออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นเป็นรายกรณีๆ ไป นอกจากนี้ หากศาลเคยดำเนินการมาตรการดังกล่าวมาก่อนแล้ว องค์กรที่บังคับคดียังสามารถดำเนินการขับไล่และปรับลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นรายกรณีๆ ไป

การสืบสวน การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และการขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ควรได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เจ้าของทรัพย์สินต้องอยู่ด้วยในขณะที่ดำเนินการยึดทรัพย์สิน ต้องมีการประเมินราคาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด และการประกาศขายทรัพย์สินนั้นๆ ในการดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สิน จะต้องมีความกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเพื่อประเมินราคาทรัพย์สินที่จะทำการขายทอดตลาด และเพื่อประกาศขายทอดตลาดให้สอดคล้องกับภาวะเป็ยบทางการเงิน

ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาย้ายภูมิลำเนาไปก่อนการดำเนินการบังคับคดี หรือก่อนการบังคับคดีจะแล้วเสร็จ องค์กรที่บังคับคดีสามารถโอนอำนาจการดำเนินการบังคับคดีให้องค์กรบังคับคดีในท้องที่ที่ภูมิลำเนาลูกหนี้ตั้งอยู่ใหม่ดำเนินการแทนต่อได้

ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินตั้งอยู่ในหลายเขตหรือหลายจังหวัด องค์กรที่ดำเนินการบังคับคดีสามารถร้องขอให้องค์กรบังคับคดีอื่นๆ ในเขตที่ทรัพย์สินนั้นๆ ตั้งอยู่ดำเนินการบังคับคดีแทนในนามของตนเองได้

๒. หน่วยงานการบังคับคดี

หน่วยงานการบังคับคดี ประกอบไปด้วย ๒ หน่วยงาน คือ ๑) สำนักงานการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ๒) หน่วยงานบังคับคดี

๒.๑ สำนักงานการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง เป็นหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งประกอบไปด้วย กระทรวงยุติธรรม กองยุติธรรมจังหวัด (ทั้งหมด ๑๘ กอง) และ สำนักงานยุติธรรมเขต (ทั้งหมด ๑๔๘ สำนักงาน)

๒.๑.๑ กระทรวงยุติธรรมในฐานะเลขานุการของรัฐบาล มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการบังคับคดี มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) ศึกษาและวางแผน กฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติ ให้คำแนะนำและคำชี้แจงที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี

๒) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี โดยความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น

๓) จัดฝึกอบรม ให้ความรู้ เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถ จริยธรรม มาตรฐานวิชาชีพและองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี

๔) มีอำนาจแก้ไข ระงับ หรือยกเลิกกฎระเบียบการปฏิบัติงานขององค์กรการบังคับคดี หรือยกเลิกเพิกถอนการกระทำของรัฐที่ไม่เป็นไปตามคำพิพากษา และการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจการบังคับคดี รวมถึงให้คำปรึกษาถึงการบังคับคดีที่เหมาะสม

๕) มีอำนาจสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย หรือถอดถอน ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานการบังคับคดี โดยความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำของกองยุติธรรมจังหวัด

๖) ให้รางวัลแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีที่มีผลการปฏิบัติงานดี และกำหนดบทลงโทษแก่เจ้าพนักงานที่ประพฤติหน้าที่ในการบังคับคดี โดยความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๗) มีอำนาจและหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามที่กฎหมายกำหนด หรือได้รับมอบหมายจากรัฐบาล

๒.๑.๒ กองยุติธรรมจังหวัด และสำนักงานยุติธรรมเขตมีหน้าที่ในการกำกับดูแลหน่วยงานการบังคับคดีในการดำเนินการบังคับคดี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) กำกับดูแลการดำเนินการต่างๆ และงบประมาณขององค์กร และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

๒) นำเสนอข้อเสนอแนะต่อกระทรวงยุติธรรมในการก่อตั้งและปฏิรูปสำนักงานการบังคับคดี และในการแต่งตั้งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานการบังคับคดีโดยความยินยอมของหน่วยงานที่มีอำนาจระดับจังหวัด

๓) นำเสนอข้อเสนอแนะต่อข้าราชการในหน่วยงานที่มีอำนาจระดับจังหวัด ในการก่อตั้งและปฏิรูปหน่วยงานการบังคับคดี การแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอนผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานการบังคับคดี โดยการเสนอแนะจากสำนักงานยุติธรรมเขต

๔) ให้รางวัลแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีที่มีผลการปฏิบัติงานดี และกำหนดบทลงโทษแก่เจ้าพนักงานที่ประพฤติหน้าที่ในการบังคับคดี

๕) รายงานการดำเนินการบังคับคดีต่อกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่มีอำนาจระดับจังหวัด

๖) มีอำนาจและหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามที่กฎหมายกำหนด

๒.๒ หน่วยงานบังคับคดี

เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินการบังคับคดี ประกอบไปด้วย ๑) สำนักงานการบังคับคดี ซึ่งขึ้นตรงต่อกอง/กรมยุติธรรมจังหวัด และ ๒) ฝ่ายการบังคับคดี ขึ้นตรงต่อสำนักงานยุติธรรมเขต ซึ่งมีอำนาจ

หน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และกระทำการต่างๆภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมาย

กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีกำหนดให้การบังคับคดีที่วัตถุแห่งหนี้เป็นการกระทำ ต้องกระทำโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้น รวมถึง

๑) คำพิพากษาหรือคำสั่งทางแพ่งอันถึงที่สุดของศาลชั้นต้นในเขตอำนาจนั้นๆ หรือศาลประชาชน

๒) คำพิพากษาหรือคำสั่งทางอาญาอันถึงที่สุดของศาลชั้นต้นในเขตอำนาจนั้นๆ หรือศาลประชาชน ซึ่งสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทางแพ่ง ปรับ ริบทรัพย์สิน และอบรมแก่ผู้กระทำความผิดโดยไม่กระทบเสรีภาพ

๓) คำพิพากษาหรือคำสั่งทางแพ่งในระดับอุทธรณ์ของศาลประชาชน และศาลอุทธรณ์ฎีกา

๔) คำพิพากษาหรือคำสั่งทางอาญาในระดับอุทธรณ์ของศาลประชาชน และศาลอุทธรณ์ฎีกา ซึ่งสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทางแพ่ง ปรับ ริบทรัพย์สิน และอบรมแก่ผู้กระทำความผิดโดยไม่กระทบเสรีภาพ

๕) คำพิพากษาหรือคำสั่งทางแพ่งของศาลฎีกาประชาชน

๖) คำพิพากษาหรือคำสั่งทางอาญาของศาลฎีกาประชาชน ซึ่งสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทางแพ่ง ปรับ ริบทรัพย์สิน และอบรมแก่ผู้กระทำความผิดโดยไม่กระทบเสรีภาพ

๗) คำสั่งให้คุมครองชั่วคราว

๘) สัญญาประนีประนอมยอมความที่คู่ความไกล่เกลี่ยสำเร็จและบังคับให้เป็นไปตามสัญญานั้น

๙) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่างประเทศ ซึ่งศาลประชาชนแห่งประเทศไทยได้รับรู้และอนุญาตให้บังคับตาม

๑๐) สัญญาประนีประนอมยอมความและคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการซึ่งเกิดจากการไกล่เกลี่ยของสำนักงานระงับข้อพิพาททางเศรษฐกิจ หรืออนุญาโตตุลาการต่างชาติที่ได้รับการรับรองโดยศาลประชาชนและเป็นไปตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หรืออนุสัญญาที่ประเทศไทยมีความผูกพัน

สำนักงานบังคับคดีจังหวัดและสำนักงานบังคับคดีเขตมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) ศึกษาคำพิพากษาถึงที่สุดและการกระทำทางกฎหมายอื่นๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินการบังคับคดี ดำเนินการติดต่อประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดส่งเอกสารหลักฐานในการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษานั้นๆ ซึ่งรวมถึงระเบียบการยึด การริบทรัพย์สิน และทรัพย์สินที่จะบังคับคดี

๒) ร้องขอต่อศาลที่มีคำพิพากษาให้อธิบายรายละเอียดในกรณีที่มีประเด็นไม่ชัดเจนเกิดขึ้น

๓) เสนอแนะเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ออกมาตรการห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จงใจหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเดินทางออกนอกประเทศ

๔) แจ้งหมายบังคับคดีให้แก่คู่ความทราบ

๕) ออกคำสั่งยึดคุมครอง ปรับ เคลื่อนย้ายทรัพย์สิน อาศัยทรัพย์ และคำสั่งอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี

๖) ให้ความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบังคับคดี

๗) กำหนดแนวปฏิบัติ และกำกับดูแลการดำเนินการบังคับคดี

- ๘) แก้ไข ระเบียบ ยกเลิก หรือเพิกถอนคำสั่งหรือการกระทำใดๆในการบังคับคดีของหน่วยงานใต้บังคับบัญชา หรือเพิกถอนการดำเนินการบังคับคดีที่ไม่เป็นไปตามคำพิพากษาหรือกฎหมาย
- ๙) รายงานการบังคับคดีต่อกรมยุติธรรมจังหวัดและสำนักงานยุติธรรมเขต
- ๑๐) รายงานการบังคับคดีต่อพนักงานอัยการ หากพนักงานอัยการร้องขอ
- ๑๑) มีอำนาจและหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามที่กฎหมายกำหนด

๒. สถานการณ์การบังคับคดีในปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้น

๒.๑ สถานการณ์การบังคับคดีในปัจจุบัน

ตามมาตรา ๘๕ แห่งรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “คำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลประชาชน ต้องได้รับความเคารพและผูกพันองค์กรคู่กรณีทั้งปวง องค์กรรัฐทั้งปวง องค์กรประชาชน องค์กรทางสังคม และประชาชนทั้งปวง และต้องดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาโดยบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดียังกำหนดให้กระทรวงยุติธรรมและกรมการยุติธรรมและสำนักงานยุติธรรม มีหน้าที่ในการบังคับคดีแพ่ง ค่าสินไหมทดแทนทางแพ่ง ค่าปรับ การริบทรัพย์สิน และการอบรมผู้กระทำความผิดทางอาญาโดยไม่ให้กระทบเสรีภาพ

กระทรวงยุติธรรมและกรมการยุติธรรมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบังคับคดี กระทรวงยุติธรรมและกรมการยุติธรรมจึงได้ควบคุมดูแล บริหารจัดการการดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีอย่างเคร่งครัดในทุกขั้นตอนอย่างเต็มความสามารถ แต่อย่างไรก็ตาม ความยากลำบากในการดำเนินการดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นได้

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๕๗ (ตุลาคม ๒๕๕๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗) มีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดรวมทั้งสิ้น ๑๕,๑๒๘ คดี แบ่งเป็น คำพิพากษาคดีแพ่ง จำนวน ๕,๑๔๕ คดี และคำพิพากษาคดีอาญา จำนวน ๙,๙๘๓ คดี ซึ่งมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายทางแพ่ง ปรับ ริบทรัพย์สิน และอบรมผู้กระทำความผิดทางอาญาโดยไม่กระทบเสรีภาพ และในช่วง ๖ เดือนแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๕๗มีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดรวมทั้งสิ้น ๑๕,๐๔๘ คดี แบ่งเป็น คำพิพากษาคดีแพ่ง จำนวน ๔,๘๑๕ คดี และคำพิพากษาคดีอาญา จำนวน ๑๐,๒๓๓ คดี ซึ่ง ๖๓๗ คดี (คดีแพ่ง ๓๑๖ คดี และคดีอาญา ๓๑๑ คดี) หรือคิดเป็นร้อยละ ๙ ของจำนวนคำพิพากษาถึงที่สุดทั้งหมด สามารถดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๕๗ ในขณะที่อีก ๑๔,๔๑๑ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๔ ของจำนวนคำพิพากษาถึงที่สุดทั้งหมด สามารถบังคับคดีให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๕๗ – มีนาคม ๒๕๕๘)

สถิติของจำนวนคำพิพากษาถึงที่สุดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉลี่ย ๗๓๔ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๗ กลายเป็นประเด็นที่รัฐบาลลาวให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมรับมือการดำเนินการบังคับคดีที่จะต้องเพิ่มขึ้นเช่นกัน

๒. ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากสถิติข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาในการบังคับคดี ดังต่อไปนี้

๒.๑) ความเข้าใจผิดต่อมาตรา ๘๕ แห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีและกฎหมายการฟ้องร้องคดี ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นอุปสรรคขัดขวางประสิทธิภาพในการบังคับคดีเมื่อคำพิพากษาของศาลถึงที่สุด ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่พอใจในคำพิพากษาและไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษามักจะยื่นคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ต่อองค์กรอื่นๆ

๒.๒) การบังคับคดีครอบครัว หรือกลุ่มครอบครัวจากสถานที่หนึ่งสู่อีกสถานที่หนึ่งนั้นเป็นปัญหาอย่างมากในการบังคับคดี การที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาโอนทรัพย์สินไปให้บุคคลอื่นโดยชอบ

ด้วยกฎหมายก็เป็นปัญหาในการบังคับคดีเช่นเดียวกัน และในการบังคับค่าปรับในคดีอาญา หากโทษปรับเป็นเงินจำนวนมากแต่ลูกหนี้มีฐานะยากจน อย่างเช่นในคดียาเสพติด ก็เป็นปัญหาในการบังคับคดีเช่นเดียวกัน

๒.๓) ปัญหาขาดแคลนบุคลากรในการบังคับคดี (ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๓๕๐ อัตรา) และการขาดการอบรมการดำเนินงานแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีบรรจุใหม่ (ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล)

๒.๔) กลไกการบังคับคดีไม่เข้มแข็ง ขาดกฎระเบียบที่จำเป็น ขาดคู่มือการดำเนินการ การจัดโครงสร้างภายในองค์กรไม่มีประสิทธิภาพ ขาดแคลนสาธารณูปโภค ขาดงบประมาณและเครื่องมือที่จำเป็น

๒.๕) ขาดการกำกับดูแลและกลไกความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ

๓. ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา

๓.๑ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การบังคับคดีกับประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ในประเด็นการบังคับคดีในคดีที่ศาลตัดสินให้เคลื่อนย้ายกลุ่มบุคคล (เกินกว่า ๑๐ ครอบครัวขึ้นไป) ออกจากภูมิลำเนาตนเอง แต่กลุ่มลูกหนี้ไม่มีถิ่นฐานใหม่เป็นภูมิลำเนาแน่นอน และไม่มีเงินซื้อที่ดินเพื่อ ดำรงชีพ

๓.๒ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การบังคับคดีกับประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุดแล้วปรากฏว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาและยังดำเนินการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ต่อองค์กรที่มีหรือไม่มีอำนาจอื่นๆ ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินกระบวนการบังคับคดีได้ จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง

๓.๓ สร้างเสริมประสิทธิภาพแก่องค์กรบังคับคดี ตั้งแต่ส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค รวมทั้งจัดสร้างหลักสูตรการอบรมความรู้การบังคับคดีแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี และจัดทำคู่มือการดำเนินงานการบังคับคดี

๓.๔ ปรับปรุงระบบงาน และการกำกับดูแลการบังคับคดีให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสร้างฐานข้อมูลระบบงานการบังคับคดีในระดับท้องถิ่น มีการจัดการอบรม ดูงาน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีปฏิบัติงานที่ดีของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

.....

ประเทศมาเลเซีย

บทนำ

ประเทศมาเลเซียใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ซึ่งในปัจจุบันหลักกฎหมายจากคำพิพากษาได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในตัวบท ลำดับชั้นศาลในประเทศมาเลเซียแบ่งเป็น ศาลล่าง (Subordinate Courts) และศาลสูง (Superior Courts) โดยศาลล่างชั้นแรก ได้แก่ Magistrates Court และชั้นถัดมาคือ ศาลล่างสามัญ (Session Court) สำหรับศาลสูงได้แก่ High Court, Court of Appeal และ Federal Court of Malaysia ซึ่งเป็นศาลชั้นสูงสุด

กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่ง

หลักกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่

๑. S. ๑๗ of the Courts of Judicature Act ๑๙๖๔ [Act ๙๑];
๒. S. ๔ of the Subordinate Courts Rules Act ๑๙๕๕ [Act ๕๕] and
๓. The Rules of Court ๒๐๑๒.

ก่อนวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๐๑๒ กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) เป็นที่รู้จักในนาม the Rules of the High Court ๑๙๘๐ และ the Rules of Subordinate Court ๑๙๘๐ ซึ่งในปัจจุบันกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบังคับคดีทั้งในศาลสูงและศาลล่างได้ถูกบรรจุอยู่ในกฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒)

นอกจากกฎหมายหลักสามฉบับดังกล่าวแล้ว หลักเกณฑ์การบังคับคดีแพ่งในประเทศมาเลเซียเกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับต่างๆ ดังนี้

- Debtor's Act ๑๙๖๗
- Distress Act ๑๙๕๑
- Specific Relief Act ๑๙๕๐
- Hire Purchase Act ๑๙๖๗
- National Land Code ๑๙๖๕
- Auction States Enactments
- Bankruptcy Act ๑๙๖๗
- Bankruptcy Rules ๑๙๖๘
- Companies Act ๑๙๖๕
- Companies (Winding-Up) Rules ๑๙๗๒
- The Reciprocal Enforcement Of Judgments Act ๑๙๕๘ (REJA ๑๙๕๘)

เขตอำนาจคดีแพ่ง (CIVIL JURISDICTION)

ศาลล่างสามัญ (Session Court) มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีแพ่งทั้งปวงซึ่งเกี่ยวกับคดีอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะ ข้อพิพาทระหว่างเจ้าของกรรมสิทธิ์และผู้เช่า รวมทั้งปัญหาข้อพิพาทอื่นอันเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สิน นอกจากนี้แล้ว ศาลแพ่งสามัญยังมีอำนาจพิจารณาคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ ริงกิตมาเลเซีย

ศาลสูง (The High Court) โดยหลักแล้วมีเขตอำนาจพิจารณาเหนือคดีแพ่งทั้งปวง แต่โดยปกติแล้ว ศาลสูงจะจำกัดเขตอำนาจตนเองเหนือคดีแพ่งทั้งหลายซึ่งศาลล่างทั้งสองศาล (Magistrate Court และ Session Court) ไม่มีเขตอำนาจรวมถึงคดีฟ้องหย่า คดีฟ้องเรียกค่าอุปการะ คดีตั้งผู้ปกครอง คดีเกี่ยวกับการพิสูจน์พินัยกรรม คดีมรดก คดีฟ้องขอจัดการทรัพย์สินมรดก คดีล้มละลาย และคดีแพ่งอื่น ๆ ที่มีจำนวนทุนทรัพย์พิพาทเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ ริงกิตมาเลเซีย

ข้อจำกัดทางกฎหมาย (LEGAL RESTRICTIONS)

โดยหลักแล้ว การบังคับคดีจะกระทำต่อหน่วยงานของรัฐบาลไม่ได้ (มาตรา ๓๓(๔) และ ๓๕ แห่ง Government Proceedings Act ๑๙๕๖) นอกจากนี้ การบังคับคดีตามคำพิพากษาจะกระทำภายหลังพ้น ๑๒ ปีไปแล้วไม่ได้ (Section ๖ (๓) Limitation Act ๑๙๕๓; Ramani v Personal Representative of the Estate Of Vaswani, decd (No ๒), (๑๙๙๔) ๒ SLR ๗๕๐) อย่างไรก็ตาม ถ้าหากผู้ร้องสามารถแสดงเหตุผลอันควรอันเป็นที่ยอมรับได้ ศาลอาจมีคำสั่งยกเว้นได้โดยอาศัยอำนาจตามย่อหน้า ๑(a)

O. ๔๖ r. ๒(๑) (a) กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) วางหลักว่า การขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีภายหลัง ๖ ปี นับแต่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น จะกระทำได้อีกต่อเมื่อขอยกเว้นเป็นการเฉพาะเท่านั้น ศาลจะสั่งยกเว้นหรือไม่ยกเว้นเป็นดุลพินิจของศาล (Tio Chee Hing v Chung Khiaw Bank Ltd (๑๙๘๑) ๑ MLJ ๒๒๗)

การบังคับคดี (MODES OF EXECUTION)

ภายหลังศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา หากมีหนี้จำนวนที่ยังค้างชำระ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิดำเนินการต่างๆภายใต้กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) ดังนี้

- i. Writ of seizure and sale: O. ๔๕ r. ๑(๑)(a)
- ii. Garnishee proceedings: O. ๔๕ r. ๑(๑)(b)
- iii. Judgment Debtor Summons: O. ๔๕ r. ๕
- iv. Auction of Immovable property: O. ๘๓
- v. Prohibitory order: O. ๔๗ r. ๖
- vi. Committal proceedings: O. ๕๒
- vii. Charging order: O. ๕๐

นอกจากนี้แล้วคู่กรณียังสามารถเลือกที่จะขอให้อีกฝ่ายล้มละลายเพื่อที่จะบังคับเอาทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งใช้ได้กับทั้งกรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

สำหรับกรณีที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ คู่ความมีสิทธิบังคับคดีภายใต้หลักต่างตอบแทน ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ใน The Reciprocal Enforcement of Judgement Act ๑๙๕๘ (REJA ๑๙๕๘)

การบังคับคดีอื่นๆที่อาจเกิดขึ้นได้ ได้แก่ การบังคับคดีที่ศาลมีคำสั่งให้เข้าครอบครองสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งปรากฏในกฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) ดังนี้

- i. Writ of Possession: O. ๔๕ r. ๓(๑)(a), ๑๒(๓) [Form ๘๗]
- ii. Writ of Distress: O. ๗๕
- iii. Writ of Delivery: O. ๔๕ r. ๔, ๑๒(๒) [Form ๘๖]

กระบวนการบังคับคดี (PROCEDURE FOR EXECUTION)

๑. หมายยึดและจำหน่าย (Writ of Seizure and Sale)

ตามหลักเกณฑ์ O. ๔๕ r ๑๒(๑) หมายยึดและจำหน่ายจะต้องเป็นทำตามแบบฟอร์ม ๘๔ และ ๘๕ ซึ่งใช้บังคับทั้งกับกรณีสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงหลักประกันต่างๆ หากทรัพย์สังหาริมทรัพย์เป็นอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์อันมีการจดทะเบียนอื่น การยึดจะกระทำโดยมีคำสั่งห้ามมิให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาโอน เปลี่ยนแปลง หรือให้เช่าทรัพย์สินนั้น

๒. กระบวนการอายัดทรัพย์สิน (Garnishee Proceedings)

ภายใต้หลักเกณฑ์ O. ๔๙ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจอายัดสิทธิของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก ซึ่งกระทำได้โดยยื่นคำร้องโดยใช้แบบฟอร์ม ๘๘ หลังจากนั้นศาลจะออกหมายอายัดตามแบบฟอร์ม ๘๗

ถ้าผู้ถูกอายัดไม่มาแสดงตัวที่ศาลและแสดงเหตุขัดข้องตามหมายให้ถือว่าคำสั่งอายัดนั้นเป็นอันสมบูรณ์ (O. ๔๙, r. ๔.) แต่หากผู้ถูกอายัดมาศาล ศาลอาจสั่งยืนยันตามคำสั่งอายัดหรือแก้ไขบางส่วนหรือพิจารณาใหม่ได้ (O. ๔๙, r. ๕.)

๓. หมายเรียกลูกหนี้ (Judgment Debtor Summons)

กระบวนการนี้ต้องมีเอกสารตามแบบฟอร์ม ๕๕ ภายใต้หลัก O. ๔๘ กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) วัตถุประสงค์ของหมายนี้มีเพื่อให้โอกาสลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระหนี้ตามคำพิพากษาโดยอาจแบ่งชำระเป็นงวดได้ ซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิขอแบ่งชำระได้แม้จะยังไม่มีหมายเรียกจากศาลก็ตาม ในทางกลับกัน ฝ่ายเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจเป็นผู้ยื่นคำขอให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแบ่งชำระเป็นงวดและศาลจะมีคำสั่งตามเช่นนั้นก็ได้

๔. การขายทอดอสังหาริมทรัพย์ (Auction of Immovable Property)

การขายทอดอสังหาริมทรัพย์อยู่ภายใต้มาตรา ๒๕๖ - ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแห่งชาติ (the National Land Code ๑๙๖๕) และ O. ๘๓ กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่

- Auction Sales Enactment F.M.S Cap (No. ๒ of ๑๙๒๙)
- Auction Sales (Extension to Terengganu) Ordinance ๑๙๕๕ (F.M No. ๕๘ of ๑๙๕๕)
- Auction Sales Enactment Johore (En. No. ๑๑๗)
- Auction Sales Enactment Kelantan (En. No. ๒๘ of ๑๙๓๐)
- Auction Sales Enactment Perlis (En. No. ๗ of ๑๓๓๗)
- Auctioneer Enactment – Kedah (En. No. ๘)
- Auction Sales Rules – Selangor, Negeri Sembilan & Pahang
- Miscellaneous Licences (Auctioneers & Valuers) Regulations ๑๙๕๗.

การยื่นคำร้องขอขายทอดอสังหาริมทรัพย์เริ่มจากการทำบันทึกคำขอและแนบบันทึกล้อยค่าเจ้าหน้าที่จะแต่งตั้งผู้ขายทอดตลาดและกำหนดราคาทรัพย์สำหรับอสังหาริมทรัพย์หลักจากได้รับแต่งตั้งแล้ว ผู้ขายทอดตลาดจะต้องประกาศและทำการโฆษณาทรัพย์สินที่จะขาย เจ้าหน้าที่จะเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือผู้ขายทอดตลาดและผู้บังคับคดีเท่านั้น ผู้สนใจเข้าซื้อทรัพย์จะต้องวางหลักประกันก่อนเข้าประมูลซื้อทรัพย์

๕. คำสั่งห้าม (Prohibitory Order)

คำสั่งห้าม คือคำสั่งห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษามีให้เข้าข้องเกี่ยวหรือจัดการทรัพย์สินอันตกอยู่ภายใต้การบังคับคดีตามคำพิพากษากรณีที่ศาลจะออกคำสั่งห้ามได้ต้องเป็นกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้มีชื่อทางทะเบียนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวหรือจะต้องเป็นผู้มีประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งเหนือทรัพย์สินนั้น

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องแสดงคำสั่งห้ามต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการลงทะเบียนคำสั่งห้ามนั้น ภายหลังจากลงทะเบียนแล้วถือว่าทรัพย์สินดังกล่าวถูกยึดแล้ว หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสามารถขอให้ขายทอดทรัพย์สินดังกล่าวได้ O. ๔๗ r ๗กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒)

๖. กระบวนการบังคับโดยออกหมายจับ (Committal Proceedings)

การออกหมายจับลูกหนี้ต้องกระทำภายใต้ขอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้ (O.๕๒) เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องยื่นคำร้องขอให้เริ่มกระบวนการ โดยทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียวแนบด้วยบันทึกถ้อยคำ ถ้าศาลอนุญาตให้ฝากขัง เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพื่อนำตัวผู้ต้องถูกคุมขังมายังศาล การส่งหมายแจ้งให้ลูกหนี้ทราบต้องให้ลูกหนี้ได้รับหมายล่วงหน้าอย่างน้อย ๘ วันก่อนวันพิจารณา

๗. คำสั่งให้ยึดหลักทรัพย์ (Charging Order)

คำสั่งให้ยึดหลักทรัพย์เป็นคำสั่งที่มีเหนือหลักทรัพย์ทั้งหลายเช่นหุ้น เป็นต้น กระบวนการเริ่มด้วยการมีคำร้องฝ่ายเดียวและแนบด้วยบันทึกถ้อยคำชี้แจงรายละเอียดหุ้นที่ต้องการจะยึด

ศาลจะมีคำสั่งเรียกทั้งสองฝ่ายมาในวันพิจารณาโดยต้องลูกหนี้ต้องทราบนัดอย่างน้อย ๗ วันก่อนวันนัดพิจารณาหากศาลพิจารณาแล้วมีคำสั่งแล้วลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะไม่สามารถจำหน่ายหรือโอนหุ้นได้อีก

๘. กระบวนการล้มละลาย (Bankruptcy Proceedings)

บุคคลอาจถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายได้หากมีหนี้สินเกินกว่า ๓๐,๐๐๐.๐๐ ริงกิตมาเลเซีย กระบวนการอาจเริ่มเมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ในที่นี้อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและมีคำสั่งชี้ขาดแล้วจะถือว่าลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย บรรดาเจ้าหน้าที่ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้โดยอาจมีผู้รับมอบอำนาจเพื่อขอรับส่วนแบ่งจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย การแบ่งทรัพย์สินให้เจ้าหน้าที่เป็นไปตามลำดับและบุริมสิทธิการได้รับชำระหนี้

๙. การชำระกิจการและทรัพย์สิน (Winding up)

กระบวนการชำระกิจการและทรัพย์สินเริ่มขึ้นเมื่อนิติบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัวและไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อถึงกำหนดชำระโดยจะเป็นไปตาม มาตรา ๒๑๑ กฎหมายบริษัท ค.ศ. ๑๙๖๕ (Companies Act ๑๙๖๕) ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยสมัครใจหรือศาลมีคำสั่งก็ได้ สำหรับกระบวนการจะเป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ (๑)(a) - (n) เหตุโดยทั่วไปที่ทำให้ศาลอาจมีคำสั่งให้บริษัทชำระกิจการและหนี้สินถูกระบุอยู่ในมาตรา ๒๑๘(๑) (e) ได้แก่ กรณีที่บริษัทไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยต้องมีหนี้มากกว่า ๕๐๐ ริงกิตมาเลเซียและไม่สามารถชำระหนี้ได้ภายหลัง ๓ สัปดาห์นับแต่วันครบกำหนดชำระหนี้ สำหรับการขอให้ชำระกิจการและทรัพย์สินโดยสมัครใจแบ่งเป็นสองประเภทหลักคือ เป็นไปตามความสมัครใจของลูกหนี้และเจ้าหน้าที่

๑๐. การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศและหลักต่างตอบแทนในการบังคับตามคำพิพากษา (Enforcement of Foreign Judgments / Reciprocal Enforcement of Judgments)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีตามหลักต่างตอบแทน ค.ศ. ๑๙๕๘ (The Reciprocal Enforcement of Judgments Act ๑๙๕๘ (REJA ๑๙๕๘)) และ O. ๖๗ กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒)

REJA ๑๙๕๘ มิได้ใช้บังคับกับการบังคับคดีของศาลต่างประเทศทุกกรณี แต่ใช้บังคับเฉพาะแก่กรณีคำพิพากษาของศาลสูงแห่งสหราชอาณาจักรและศาลสูงแห่งประเทศที่ระบุไว้ในตารางแรกแห่งกฎหมายฉบับนี้เท่านั้น (มาตรา ๓ REJA; Re Suppiah (Tara Rajaratnam, Judgment Creditor) (๑๙๘๙) ๒ MLJ ๔๗๙ at ๔๘๑ per LC Vohrah J.) การเริ่มกระบวนการทำได้โดยยื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยคำพิพากษาจากศาลประเทศดังกล่าวเพื่อขอให้ศาลสูงรับรองคำพิพากษานั้น

๑๑. หมายสั่งให้ส่งมอบการครอบครอง (Writ of Possession)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่มาตรา ๗ และ ๘ แห่ง Specific Relief Act ๑๙๕๐ ประกอบกับ O. ๘๙ และ O. ๔๕ r. ๓ Rules of Court ๒๐๑๒ ภายใต้ O. ๘๙ และ O. ๔๕, r. ๓ คู่ความสามารถยื่นคำร้องได้โดยฝ่ายเดียวประกอบกับบันทึกข้อความแสดงเจตนาในการเข้าครอบครอง และแสดงถึงการแจ้งให้คู่กรณีอีกฝ่ายทราบแล้ว เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องแล้วศาลจะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดี (Sheriff) ไปยังอสังหาริมทรัพย์เพื่อยึดการครอบครอง

ในหมายสั่งให้ส่งมอบการครอบครองอาจจะบ่งชี้การบังคับให้ชำระเงินซึ่งอาจเป็นค่าเช่าหรือค่าเสียหายอื่นๆตามกฎหมายรวมทั้งอาจสั่งให้มีการยึดและจำหน่ายทรัพย์สินอันเป็นสังหาริมทรัพย์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

๑๒. หมายบรรเทาความเสียหาย (Writ of Distress)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ Distress Act ๑๙๕๑ ประกอบกับมาตรา ๗ Specific Relief Act ๑๙๕๐ และ O. ๗๕ Rules of Court ๒๐๑๒ โดยเริ่มด้วยการยื่นคำร้องพร้อมด้วยบันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้รับมอบอำนาจ การยื่นคำร้องขอให้ศาลมีหมายบังคับคดีในกรณีนี้จำต้องมีมติสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของกรรมสิทธิ์และผู้เช่า โดยหนี้ค่าเช่าจะต้องครบกำหนดชำระแล้วและผู้เช่าค้างชำระค่าเช่า หมายนี้ไม่จำเป็นสั่งให้แก่ผู้เช่าแต่อาจออกให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการได้โดยฝ่ายเดียว

๑๓. หมายให้ส่งมอบทรัพย์สิน (Writ of Delivery)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ss. ๑๖, ๑๖a, ๑๗A, ๑๗B, ๑๙ และ ๒๐ the Hire Purchase Act ๑๙๖๗ ประกอบกับ O. ๔๕ r.๔ กฎแห่งศาล ค.ศ. ๒๐๑๒ (the Rules of Court ๒๐๑๒) หมายให้ส่งมอบทรัพย์สินใช้กับกรณีบรรเทาความเสียหายอันเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ส่งมอบสังหาริมทรัพย์ใดๆหรือให้ชำระเงินเท่ากับมูลค่าของทรัพย์สินนั้นเมื่อไม่สามารถส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวได้ โดยหมายอาจจะบังคับอื่นๆ เกี่ยวกับการชำระหนี้หรือคำสั่งอื่นๆตามคำพิพากษาได้

.....

ประเทศเมียนมาร์

๑. บทนำ

๑.๑ ในสมัยที่สหภาพเมียนมาร์ปกครองโดยพระมหากษัตริย์มีระบบกฎหมายและระบบศาลเป็นของตนเอง ในสมัยนั้นสหภาพเมียนมาร์มีภาษาทัท(Yazathat), ดามาทัท (Damathat), และ ไพท์โทน (Phythone) เป็นบ่อเกิดแห่งกฎหมาย โดยภาษาทัท (Yazathat) คือพระบัญชาของพระมหากษัตริย์, ดามาทัท (Damathat) คือสนธิสัญญาระหว่างประเทศ, และไพท์โทน (Phythone) คือคำพิพากษาของศาล นอกจากนี้กฎหมายจารีตประเพณีซึ่งมีแหล่งกำเนิดมาจากดามาทัท (Damathat) ก็มีสภาพบังคับจนถึงปัจจุบันนี้

๑.๒ ในช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๙ เมียนมาร์อยู่ภายใต้อาณานิคมของเครือจักรภพ จึงได้รับอิทธิพลของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ดังนั้นในปัจจุบันระบบกฎหมายของเมียนมาร์จึงมีรากฐานของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายกำหนดโทษและการลงโทษ และพระราชบัญญัติว่าด้วยพยานหลักฐาน โดยกฎหมายเกือบทั้งหมดของเมียนมาร์จึงมีลักษณะคล้ายคลึงกับกฎหมายของประเทศคอมมอนลอว์อื่นๆ เช่น ระบบกฎหมายอินเดีย เป็นต้น พระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญา พระราชบัญญัติว่าด้วยการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการถูกรบกวนสิทธิ พระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้า พระราชบัญญัติว่าด้วยบริษัท พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนทรัพย์สิน และพระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนล่วนมีลักษณะคล้ายคลึงกับกฎหมายในประเทศอินเดีย ดังนั้น เมียนมาร์จึงมีระบบกฎหมายที่เป็นเอกลักษณ์อันเกิดจากการผสมผสานระหว่างระบบกฎหมายจารีตประเพณีของตนเองและระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

๑.๓ เมียนมาร์ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยหลายพรรคการเมือง และระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี ในปัจจุบันเมียนมาร์พยายามพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองโดยเปิดประเทศสู่ตลาดโลกอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องผลักดันการตรากฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองและระบบเศรษฐกิจในสมัยแรกของรัฐสภาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน

๒. ธรรมนูญศาล

๒.๑ ศาลทุกศาลในเมียนมาร์มีอำนาจในการดำเนินกระบวนการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาและคำสั่ง แต่อำนาจศาลจะถูกจำกัดตามจำนวนทุนทรัพย์ของคดี ระบบศาลของเมียนมาร์สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ระดับ คือ

- ๑) ศาลฎีกา
- ๒) ศาลสูงประจำภูมิภาค / ศาลสูงของประเทศ
- ๓) ศาลชั้นต้น
- ๔) ศาลประจำเมือง

๒.๒ ศาลทุกศาลมีอำนาจในการนั่งพิจารณาคดีตลอดจนพิพากษาคดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายกำหนดอำนาจศาลในการพิจารณาและพิพากษาคดีตามจำนวนทุนทรัพย์ของคดี ศาลฎีกาเป็นศาลสูงสุดของประเทศ และมีอำนาจในการพิจารณาคดีเฉพาะในบางประเด็น เช่น คดีพยานิชย์นาวิ เป็นต้น ศาลสูงประจำภูมิภาคและศาลสูงของประเทศมีอำนาจในการพิจารณาคดีแพ่งทุกประเภท แต่ศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ จ๊าด และศาลประจำเมืองมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ จ๊าด

๓. การบังคับคดีแพ่ง

๓.๑ การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอำนาจของศาลเอง คำพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เงินนั้น ศาลจะบังคับคดีโดยยึดและขายทรัพย์สินของลูกหนี้

๓.๒ ยกเว้นในบางกรณีเท่านั้นที่การบังคับคดีหนี้เงิน อาจใช้วิธีการจับกุมและกักกันลูกหนี้ตามคำพิพากษาในเรือนจำคดีแพ่ง

๓.๓ ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดี ยกเลิกการบังคับคดี การชำระหนี้ตามคำพิพากษาครบถ้วนสมบูรณ์ อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลที่ออกหมายบังคับคดีนั้นๆ และการอนุญาตให้ศาลอื่นพิจารณาในประเด็นดังกล่าวเป็นการต้องห้าม (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๗) โดยศาลที่ออกหมายบังคับคดีจะไม่พิจารณาพยานหลักฐานในประเด็นแห่งคดี และไม่พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของคำพิพากษานั้นๆ อีกครั้ง

๓.๔ การร้องขอเพิกถอนหมายการบังคับคดี สามารถทำได้เฉพาะเหตุที่ศาลออกหมายบังคับคดีไม่มีอำนาจเหนือคดีเท่านั้น

๓.๕ คู่ความสามารถยื่นคำร้องระงับการบังคับคดีชั่วคราว ตามคำสั่งที่ ๒๑ ของกฎข้อที่ ๒๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ หากมีประเด็นในคดีใดๆ ของฝ่ายเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

๓.๖ คำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความอาจสิ้นผลได้ หากสัญญาประนีประนอมยอมความเกิดจากการฉ้อฉล หรือคู่สัญญาที่มีความบกพร่องทางความสามารถคำพิพากษาไม่มีผลผูกพันผู้อื่นที่ไม่ใช่คู่ความในคดี

๓.๗ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาโดยได้รับอนุญาตจากศาล สามารถบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสาบานและเปิดเผย รายละเอียดทรัพย์สินของตน

๓.๘ ในกรณีที่คำพิพากษาเป็นหนี้กระทำกร เช่น คำพิพากษาให้จำเลยขายอสังหาริมทรัพย์ให้โจทก์ ศาลสามารถสั่ง ให้เจ้าพนักงานของศาลดำเนินการซื้อขายและดำเนินการทางทะเบียนให้แล้วเสร็จแทนคู่ความ

๔. วิธีการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา (คำสั่งที่ ๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

๔.๑ ศาลอาจบังคับคดีโดย

- (i) สั่งให้ส่งมอบทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในหมายบังคับคดี
- (ii) อายัดและจำหน่าย หรือจำหน่ายโดยไม่มีการอายัดทรัพย์สินใดๆ
- (iii) จับกุมและกักขังในเรือนจำ
- (iv) แต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือ
- (v) วิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสมแก่กรณีเพื่อให้การบังคับคดีเกิดประสิทธิผล (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๑)

๔.๒ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งสามารถยื่นคำร้องขอหมายบังคับคดีต่อศาลที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง การบังคับคดีอาจบังคับเอากับตัวลูกหนี้ หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือทั้งสองกรณี ศาลที่มีอำนาจบังคับคดีได้แก่ศาลที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาของลูกหนี้หรือที่ทรัพย์สินนั้น ตั้งอยู่ ยกเว้นกรณีศาลออกหมายให้ศาลอื่นที่มีเขตอำนาจบังคับคดีแทน

๔.๓ การบังคับคดีเอากับตัวลูกหนี้สามารถดำเนินการได้ตามคำสั่งที่ ๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และสามารถแบ่งออกได้เป็น (i) หมายบังคับให้ชำระหนี้เงิน (ii) หมายบังคับคดีอื่นๆ

ที่ไม่ใช่การชำระหนี้เงิน: ศาลอาจมีคำสั่งให้จับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษา, ในกรณีการบังคับคดีเอากับทรัพย์สินของลูกหนี้ สามารถแบ่งได้ออกเป็น (i) การอายัดสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และ (ii) การจำหน่ายทรัพย์สินที่อายัด

๔.๔ หมายถึงให้ชำระหนี้เงินนั้น รวมถึง หมายถึงให้ชำระหนี้เงินในกรณีที่ลูกหนี้สามารถเลือกวัตถุแห่งหนี้เป็นการชำระหนี้ และรวมถึงการสั่งกักขังลูกหนี้ในเรือนจำแพ่ง และรวมถึงการอายัดและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือทั้งสองกรณี (คำสั่งที่ ๒๑ ของกฎข้อที่ ๓๐)

๔.๕ ในกรณีที่หมายบังคับคดีเป็นการบังคับเอากับสังหาริมทรัพย์โดยเฉพาะเจาะจง หรือส่วนหนึ่งของสังหาริมทรัพย์โดยเฉพาะเจาะจง การบังคับคดีสามารถทำได้โดยการยึดสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน หากสามารถยึดได้ และโดยการส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ หรือโดยการกักขังลูกหนี้ในเรือนจำแพ่ง หรือโดยการอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือทั้งสองกรณี

๔.๖ ในกรณีที่ลูกหนี้ตามหมายบังคับคดีในนี้กระทำการตามสัญญา หรือหนี้ค่าชดเชยในคดีครอบครัว หรือหนึ่งดเว้นกระทำการ จงใจเพิกเฉยเสียไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดี การบังคับคดีอาจทำได้โดยการกักขังลูกหนี้ในเรือนจำแพ่ง หรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือทั้งสองกรณี

๔.๗ ในกรณีการบังคับคดีเอากับเอกสารหรือการให้การรับรองตราสารหนี้ และลูกหนี้ตามคำพิพากษาละเลยหรือปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามหมายบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษสามารถจัดเตรียมร่างเอกสารหรือการรับรองตราสารหนี้ให้สอดคล้องตามหมายบังคับคดีนั้น และจัดส่งสำเนาเอกสารนั้นแก่ศาล เพื่อศาลจะได้ดำเนินการเรื่องอาการแสตมป์ต่อไปหากกฎหมายกำหนด และศาลหรือเจ้าหน้าที่ของศาลที่รับผิดชอบสามารถดำเนินการบังคับตามเอกสารนั้นๆ ได้ทันที (คำสั่งที่ ๒๑ ของกฎข้อที่ ๓๔)

๔.๘ ในกรณีหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้ส่งมอบสังหาริมทรัพย์ ลูกหนี้ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินนั้นให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ หรือขับไล่บุคคลที่ผูกพันตามหมายในกรณีที่บุคคลนั้นๆ ปฏิเสธที่จะออกไปตากทรัพย์สิน(คำสั่งที่ ๒๑ ของกฎข้อที่ ๓๕)

๔.๙ ในกรณีหมายบังคับคดีเป็นการส่งมอบสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้ที่มีสิทธิครอบครองครอบครองอยู่ ศาลอาจมีคำสั่งให้ส่งมอบสังหาริมทรัพย์โดยการตีประกาศสำเนาหมายและคำสั่ง ณ อสังหาริมทรัพย์นั้นให้สามารถเห็นได้โดยง่าย และ ณ สถานที่อื่นๆ ตามความเหมาะสม (คำสั่งที่ ๒๑ ของกฎข้อที่ ๓๖)

๕. จับกุมและกักขังในเรือนจำ

๕.๑ ในการบังคับคดีที่ให้ลูกหนี้ชำระหนี้เงินลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจถูกสั่งกักขังเป็นเวลา ๖ เดือน และอาจได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดหากลูกหนี้ชำระหนี้ครบถ้วน การปล่อยตัวลูกหนี้ไม่ทำให้หนี้ตามคำพิพากษาระงับ เพียงแต่ลูกหนี้จะไม่สามารถถูกกักขังในเรือนจำแพ่งซ้ำอีกครั้งภายใต้หมายบังคับคดีเดิม (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๘)

๕.๒ ก่อนออกหมายจับ ศาลอาจออกหมายแจ้งเตือนลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้มารายงานตัวต่อศาล และแสดงเหตุผลที่ตนไม่สมควรถูกกักขังในเรือนจำแพ่ง อย่างไรก็ตามศาลอาจไม่ออกหมายแจ้งเตือน หากศาลเห็นว่าลูกหนี้มีพฤติการณ์จะหลบหนีออกจากเขตอำนาจศาลเพื่อให้การบังคับคดีไม่สามารถทำได้หรือล่าช้า

๖. การอายัดทรัพย์สิน

๖.๑ มาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มีหลักว่า ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบในการบังคับคดี ที่ดิน, บ้าน, อาคาร, สินค้า, เงิน, ธนบัตร, เช็ค, ตัวแลกเงิน, ตราสารทางการเงิน, ตัวสัญญาใช้เงิน, หลักทรัพย์รัฐบาล หลักทรัพย์และอนุพันธ์ทางการเงินต่างๆ, ตราสารหนี้, หุ้นในบริษัท. บัญชีเงินฝากประจำเมื่อเรียก, ทรัพย์สินอื่นๆที่สามารถขายได้, สหกรณ์ทรัพย์สินหรือสหกรณ์ทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือผลประโยชน์อื่นๆที่ลูกหนี้มีอำนาจจัดการจำหน่ายจ่ายโอนไม่ว่าทรัพย์สินหรือผลประโยชน์นั้นๆจะเป็นมีชื่อของลูกหนี้เป็นเจ้าของหรือที่ผู้อื่นครอบครองแทนหรือทรัสต์

๖.๒ ดังนั้น การอายัดทรัพย์สินจึงเป็นวิธีการบังคับคดีอย่างหนึ่งของหมายบังคับคดีหนี้เงิน หรือหมายบังคับคดีอื่นๆที่สามารถใช้ได้ด้วยเงิน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คำสั่งที่ ๒๑ ของกฎข้อที่ ๔๑ - ๕๗ กำหนดให้จับกุมและอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยคำสั่งที่ ๓๘ วางกฎเกณฑ์ให้สามารถดำเนินการจับกุมและอายัดทรัพย์สินของจำเลยก่อนมีคำพิพากษาได้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองโจทก์จากกรณีที่จำเลยอาจพยายามดำเนินการต่างๆเพื่อไม่ให้สามารถบังคับคดีได้

๗. การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

๗.๑ การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเป็นกระบวนการของศาลที่สำคัญและมีผลต่อการประกอบธุรกิจของบริษัทข้ามชาติหรือผู้ลงทุนต่างชาติ ดังนั้นเมื่อศาลที่ตัดสินคดีและศาลที่มีอำนาจบังคับคดีเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ตั้งอยู่คนละประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ตามกฎหมายของเมียนมาร์เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการยื่นส่งคำพิพากษาของศาลต่างประเทศต่อศาลเมียนมาร์ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติมักเกิดประเด็นปัญหาว่า ศาลเมียนมาร์สามารถดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศได้หรือไม่ เพียงใด และสามารถบังคับเอาทรัพย์สินหรือหน่วยงานรัฐของเมียนมาร์ได้หรือไม่ เพียงใด

๗.๒ ศาลเมียนมาร์จะดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาตามที่ศาลที่มีอำนาจส่งมาให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๓ กำหนดว่า คำพิพากษาของศาลต่างประเทศเป็นอันยุติตามที่ระบุไว้ชัดเจนในคำพิพากษาระหว่างคู่ความ หรือคู่กรณีในการฟ้องร้อง แต่อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาศาลต่างประเทศจะไม่ถือเป็นยุติ หากมีกรณีดังต่อไปนี้:

(๑) เมื่อศาลที่ทำคำพิพากษาไม่มีอำนาจเหนือคดีนั้นๆ

(๒) เมื่อคำพิพากษาไม่สมควรได้รับการรับรอง หากปรากฏว่ากระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีไม่เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือเมื่อตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศให้ใช้กฎหมายเมียนมาร์พิจารณาคดี แต่ศาลปฏิเสธไม่ใช้กฎหมายเมียนมาร์

(๓) เมื่อกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีขัดต่อความยุติธรรม หรือฉ้อฉล

(๔) เมื่อเห็นตามคำพิพากษาชัดต่อกฎหมายใดๆที่มีผลใช้บังคับอยู่ในเมียนมาร์

๗.๓ เมียนมาร์ไม่มีข้อตกลงกับประเทศใดๆในเรื่องการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ และจนถึงปัจจุบันเมียนมาร์ยังไม่มีคดีที่เกี่ยวข้องกับการบังคับตามคำพิพากษาของศาลประเทศ อย่างไรก็ตาม การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศและคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในเมียนมาร์ควรจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลทราบเท่าที่การพิจารณาคดีพาณิชย์มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ลงทุนต่างชาติและผู้ลงทุนท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมทางพาณิชย์ จึงควรมีการทำให้กฎหมายมีความคล้ายคลึงกันทั้งระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๗.๔ ถึงแม้เมียนมาร์จะไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศ และไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกในสนธิสัญญาการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษา แต่เมียนมาร์ยอมรับพิจารณาตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ หากจำเลยหรือทรัพย์สินในคดีตั้งอยู่ในเขตอำนาจศาล โดยศาลเมียนมาร์จะมุ่งพิจารณาคำพิพากษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔

๘. บทสรุป

การบังคับคดีในประเทศเมียนมาร์เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งถึงแม้จะเป็นเวลายาวนานแต่กฎหมายฉบับนี้ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อระบบกฎหมายเมียนมาร์ ผู้แทนจากเมียนมาร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมในครั้งนี้จะมอบโอกาสให้ตนสามารถศึกษาเรียนรู้กระบวนการบังคับคดีแพ่งของประเทศต่างๆ และยังหวังว่าจะสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการนำความรู้ที่ได้กลับไปประยุกต์ใช้กับระบบกฎหมายเมียนมาร์ต่อไป

.....

ประเทศฟิลิปปินส์

ความนำ

การบังคับคดีของฟิลิปปินส์สามารถแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ลักษณะ

๑. การบังคับคดีเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ชนะคดี เมื่อระยะเวลาอุทธรณ์สิ้นสุดลงโดยไม่มี การอุทธรณ์ เป็นกรณีที่ศาลต้องออกหมายบังคับคดีหากคู่ความฝ่ายที่ชนะคดีร้องขอ โดยไม่จำเป็นต้องไต่สวน

๒. การบังคับคดีเป็นดุลพินิจศาล ศาลอาจออกหมายบังคับคดีก่อนที่คำพิพากษาจะมีผลบังคับ เรียกว่า การบังคับคดีระหว่างระยะเวลาอุทธรณ์ หรือบังคับคดีตามดุลพินิจ ซึ่งต้องมีเหตุผลอันสมควร เช่น ลูกหนี้ ยักยอกถ่ายเททรัพย์สินจนไม่มีทรัพย์สินเหลือให้ทำการบังคับคดี

หากมีการบังคับคดีแล้วต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ เมื่อมีผู้ร้องขอ ศาลอาจสั่งให้กลับคืนสู่สถานะ เดิมหรือสั่งให้ชดเชยความเสียหายได้

วิธีการบังคับคดี

- บังคับกับทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อให้เป็นไปตามตามคำพิพากษารวมทั้งดอกเบี้ย
- บังคับกับทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของตัวแทนลูกหนี้ หรือทายาท หรือผู้รับพินัยกรรม หรือผู้เช่าหรือ Trustee ของลูกหนี้
- บังคับขายทอดตลาดทรัพย์สิน และจ่ายเงินส่วนได้เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา
- บังคับให้ส่งมอบการครอบครองทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ เพื่อชำระหนี้ครอบคลุม ไปถึงค่าใช้จ่าย ค่าเสียหาย ค่าเช่า หรือผลกำไร ตามที่ระบุในคำพิพากษา
- ในทุกกรณี หมายบังคับคดีต้องระบุจำนวนดอกเบี้ย ค่าใช้จ่าย ค่าเสียหาย ค่าเช่า หรือผลกำไร ถึง ณ วันที่ออกหมายบังคับคดี แยกต่างหากจากเงินต้นตามคำพิพากษา

กรณีหนี้เงิน สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระเต็มจำนวนตามคำพิพากษาได้ทันที โดยสามารถชำระเป็น เงินสดหรือเช็คที่ธนาคารรับรองแล้ว ส่งจ่ายในนามเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หากมีเงินเหลือจึงคืนให้ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาส่วนวิธีการบังคับแบบอื่น ได้แก่ การยึดและการอายัด

การยึด (Levy) ต้องกระทำโดยชอบ มิฉะนั้นการขายย่อมตกเป็นโมฆะ ซึ่งการยึดกระทำได้ดังนี้

- เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ทุกประเภทที่อาจจำหน่ายได้ หากไม่เข้า ข้อยกเว้นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยลูกหนี้มีสิทธิเลือกทรัพย์สินที่จะให้ ยึดเพื่อชำระหนี้ได้
- หากลูกหนี้ไม่เลือก เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องบังคับเอาจากทรัพย์สินส่วนตัว (สังหาริมทรัพย์) ก่อน หากไม่เพียงพอจึงบังคับจากอสังหาริมทรัพย์
- เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องขายทรัพย์สินที่ยึดหรือขายบางส่วน of ทรัพย์สินที่ยึดเพียงให้พอคุ้มหนี้ ตามคำพิพากษารวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมเท่านั้น

การอายัด (Garnishment) คือการบังคับคดีเอาจากสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลภายนอก รวมถึงเงินฝากธนาคาร ผลประโยชน์ทางการเงินที่จะได้รับ ค่าใช้สิทธิ ค่าคอมมิชชั่น หรือทรัพย์สินอื่นใด (อันไม่ อาจส่งมอบทางกายภาพ) ซึ่งอยู่ในความครอบครองดูแลของบุคคลภายนอก การอายัดต้องมีการบอกกล่าว ไปยังผู้รับคำสั่งอายัดซึ่งอาจเป็นลูกหนี้ของลูกหนี้ หรือผู้ที่ลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้อง และอายัดได้เท่าที่พอชำระหนี้ ตามคำพิพากษาพร้อมค่าฤชาธรรมเนียมเท่านั้น

ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี

- (a) บ้านของครอบครัวลูกหนี้ตามคำพิพากษาตามที่กฎหมายกำหนดหรือเคหสถานที่ลูกหนี้อยู่อาศัย หรือที่ดินซึ่งเกี่ยวข้องกับการอยู่อาศัยดังกล่าว
- (b) เครื่องใช้หรือทรัพย์สินส่วนตัวที่มีไว้ใช้สอยในทางการค้าในหน้าที่การงาน หรือใช้ในการดำรงชีวิต
- (c) คลังความรู้ของวิชาชีพและเครื่องมืออุปกรณ์ของผู้พิพากษา ทนายความ แพทย์ เภสัชกร ทันตแพทย์ วิศวกร และวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งมูลค่าไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และ
- (d) สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือตามกฎหมายเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับเพื่อการช่วยเหลือหรือบำนาญ หรือค่าตอบแทนจากรัฐบาล

การขายทอดตลาด

การขายทรัพย์สินที่บังคับคดีต้องกระทำโดยขายทอดตลาดให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด โดยมีการแจ้งให้สาธารณชนรวมทั้งลูกหนี้ทราบล่วงหน้า หากมีบุคคลที่สามอ้างกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ยึด เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ผูกพันที่จะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ เว้นเสียแต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะวางเงินประกัน โดยคำสั่งอนุมัติของศาล ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ามูลค่าทรัพย์สินที่ยึด กรณีคำร้องของบุคคลภายนอก ถูกปฏิเสธหรือมีการขายทอดตลาดเนื่องจากการวางหลักประกัน ทางเยียวยาคือบุคคลที่สามสามารถร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อโต้แย้งเจ้าหนี้และผู้ซื้อทรัพย์สินภายหลังจากการขายสิ้นสุดลง

หากผู้เสนอราคาสูงสุดไม่ชำระราคา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด อีกซ้ำหนึ่งให้กับผู้เสนอราคาสูงสุดรายอื่น โดยไม่ต้องรับผิดชอบความสูญเสียที่เกิดขึ้นภายหลัง

ผู้ซื้อทรัพย์สินประเภทที่ส่งมอบทางกายภาพได้ เมื่อชำระราคาครบถ้วนแล้วสามารถครอบครองทรัพย์สินได้ทันที และได้รับหนังสือรับรองการขาย (Certificate of Sale) ซึ่งเป็นการโอนสิทธิของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีอยู่ในทรัพย์สินนั้น ส่วนกรณีซื้อสังหาริมทรัพย์ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะออกหนังสือรับรองการขายซึ่งต้องนำไปจดทะเบียน ณ สำนักงานจดทะเบียนที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ในเขต หนังสือรับรองดังกล่าว เป็นเพียงการบันทึกข้อมูลการขายที่แสดงว่าผู้มีชื่อในหนังสือเป็นผู้ซื้อได้ มิใช่เป็นการโอนทรัพย์สินที่สมบูรณ์ แตกต่างจาก Deed of Sale ซึ่งเป็นเอกสารอีกฉบับหนึ่งที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะออกให้ภายหลังระยะเวลาไถ่ถอนทรัพย์สินคืน (the Period of Redemption) สิ้นสุดลง จึงจะเป็นการโอนที่มีผลให้ผู้ซื้อทรัพย์สินมีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินได้ ทั้งนี้ การจดทะเบียนหนังสือรับรองการขายมีผลต่อการนับระยะเวลาไถ่ถอนทรัพย์สินด้วย ตราบใดที่ยังไม่จดทะเบียน ระยะเวลาการไถ่ถอนทรัพย์สินคืนก็จะยังไม่เริ่มต้น และการเริ่มนับระยะเวลามีใช้นับจากวันจดทะเบียน หากแต่นับจากเวลาที่จดทะเบียน

สิทธิในการไถ่ถอนทรัพย์สินคืนมีเฉพาะกรณีการขายสังหาริมทรัพย์เท่านั้น ซึ่งระยะเวลาขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่จะใช้สิทธิไถ่ถอน หากเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา มีระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียนหนังสือรับรองการขาย หากเป็นผู้รับช่วงต่อระยะเวลาขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นเป็นผู้ไถ่ถอนคนแรกหรือไม่ กรณีเป็นคนแรก จะมีเวลาไถ่ถอนหนึ่งปี แต่ถ้าเป็นผู้ไถ่ถอนลำดับถัดมา จะมีเวลา ๖๐ วันนับแต่การไถ่ถอนครั้งสุดท้ายหากไม่มีการไถ่ถอนทรัพย์สินภายในหนึ่งปีนับแต่จดทะเบียนหนังสือรับรองการขาย ผู้ซื้อทรัพย์สินย่อมมีสิทธิเข้าครอบครองและจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินได้

เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถบังคับคดีจากทรัพย์สินของลูกหนี้ได้เต็มจำนวนหรือแม้บางส่วน กฎหมายยังให้หนทางเยียวยาเพื่อปกป้องสิทธิโดยศาลที่มีคำพิพากษาสามารถเรียกลูกหนี้มาสอบถามเกี่ยวกับทรัพย์สินและรายได้ รวมทั้งเรียกบุคคล บริษัทหรือนิติบุคคลอื่นใดซึ่งถูกกล่าวหาว่ามี

ทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในความครอบครองหรือเป็นหนี้ของลูกหนี้ เพื่อมาสอบสวนข้อเท็จจริงได้ นอกจากนี้
เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายังอาจร้องขอต่อศาลขอให้แต่งตั้งผู้รักษาทรัพย์สินของลูกหนี้ และห้ามจำหน่ายจ่ายโอน
ทรัพย์สินซึ่งไม่ต้องห้ามมิให้บังคับคดีได้

.....

ประเทศสิงคโปร์

๑. ระบบการบังคับคดีแพ่ง

ในรายงานนี้ คำพิพากษาหมายความรวมถึงคำพิพากษาและคำสั่งของศาลสิงคโปร์ได้แก่ศาลสูงสุด ศาลสูงซึ่งรวมถึงศาลการค้าระหว่างประเทศสิงคโปร์ (Singapore International Commercial Court) ศาลระดับรัฐ (State Court) ประกอบด้วยศาลชั้นต้น ศาลแขวง และองค์คณะตัดสินคดีที่มีทุนทรัพย์เล็กน้อย (Small Claims Tribunals) และศาลครอบครัว คำพิพากษาและคำสั่งของคณะตุลาการในสิงคโปร์สามารถบังคับได้เหมือนดังเช่นเดียวกับที่ได้พิพากษาผ่านศาลตามที่กฎหมายจัดตั้งคณะตุลาการได้ให้อำนาจไว้ และคำพิพากษาและคำสั่งของศาลต่างประเทศที่ครอบงำประกอบในการรับรองและบังคับในประเทศสิงคโปร์

การบังคับคดีแพ่งในประเทศสิงคโปร์เป็นไปตามรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลฎีกา (Supreme Court of Judicature Act) รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลระดับรัฐ (State Courts Act) และข้อกำหนดของศาล (Rules of Court) และข้อกำหนดของศาลครอบครัว. (Family Justice Rules ๒๐๑๔) ส่วนใหญ่วิธีการบังคับคดีแพ่งจะมีวิธีการเดียวกันยกเว้นคำพิพากษาของศาลครอบครัวที่อาจจะมีรายละเอียดแตกต่างออกไป

เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิเสธหรือไม่สามารถชำระหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะมีอำนาจควบคุมดูแลและมีหน้าที่ในการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและตัดสินใจใช้วิธีการ บังคับคดีอย่างใดอย่างหนึ่งกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา ศาลมีอำนาจมอบหมายให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ใช้วิธีการตามทางกฎหมายหลายประการเพื่ออำนวยความสะดวกในการบังคับคดีแพ่งโดยมีระดับการควบคุมดูแลจากศาลที่แตกต่างกันไป

๒. เจ้าพนักงานบังคับคดีในประเทศสิงคโปร์

เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาตัดสินใจบังคับคดีแพ่งด้วยหมายบังคับคดีหรือคำสั่งจับกุมกักขัง การบังคับคดีนั้นจะต้องดำเนินการโดยบุคคลที่ได้รับมอบหมายภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลฎีกาหรือรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลระดับรัฐ

เจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลฎีกาและเจ้าหน้าที่ (Sheriff) เจ้าพนักงานบังคับคดี (ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานทะเบียน (Registrar) และเจ้าหน้าที่) ถือเป็นเจ้าพนักงานของศาลฎีกา รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลฎีกาให้อำนาจและหน้าที่แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดีแพ่งและบังคับให้เป็นไปตามหมายบังคับคดี และในการจับกุมและรับมอบตัวบุคคลหรือทรัพย์สินให้อยู่ในความยึดถือของศาลฎีกา นอกจากนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีหน้าที่ต่อศาลแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาระหว่างดำเนินการบังคับคดีด้วย เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการบังคับคดีแก่ศาลฎีกามีใช้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแต่อย่างใด

เจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลระดับรัฐ (Bailiff)

เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานของศาลระดับรัฐตามที่กฎหมายรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลระดับรัฐได้มอบอำนาจและหน้าที่ไว้ซึ่งเหมือนกับเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลฎีกา

บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี (Authorized Bailiff)

เจ้าพนักงานทะเบียนของศาลฎีกาและศาลระดับรัฐมีอำนาจในการมอบหมายให้ทนายความหรือเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจและหน้าที่ของตนในตำแหน่งเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ในช่วงกำหนดระยะเวลาหนึ่งๆ ทั้งนี้ เป็นไปตามหมายยึดและขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์เท่านั้น คณะของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีในปัจจุบันอยู่ที่ศาลระดับรัฐ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถคัดเลือกให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในขณะนั้นกระทำการเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลได้ เจ้าหนี้ตาม

คำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ได้รับมอบหมายสามารถยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานทะเบียนให้พิจารณา
มอบหมายบุคคลเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีสำหรับคดีนั้นๆ ได้ โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องชำระ
ค่าธรรมเนียมต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ได้รับมอบหมายโดยตรงตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาล

บุคคลที่ได้รับมอบหมายตามรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลฎีกาหรือรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลระดับรัฐให้ทำการ
บังคับคดีแพ่งจะเรียกว่า Bailiff

รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลฎีกาและรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลระดับรัฐให้อำนาจเจ้าพนักงานบังคับคดีในการเข้า
ไปในสถานที่ใดๆ เพื่อดำเนินการตามหมายบังคับคดี และใช้อำนาจตามที่สมควรและจำเป็น เจ้าพนักงาน
บังคับคดีมีอำนาจเปิดล็อกประตูของสถานที่ประกอบการค้าเพื่อให้เข้าไปได้แต่ห้ามดำเนินการดังกล่าว
ต่อสถานที่ที่รื้อถอน เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ได้หากถูกคัดค้าน แต่มีอำนาจแจ้งลูกหนี้
ตามคำพิพากษาให้ทราบถึงความผิดฐานละเมิดอำนาจหรือขัดขวางเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหนี้ตาม
คำพิพากษาหรือผู้แทนจะต้องอยู่ร่วมกับเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างดำเนินการบังคับคดีด้วย

เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่อาจถูกฟ้องอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่หรือถูกฟ้องสำหรับความ
เสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติหน้าที่เว้นแต่จะได้กระทำการนอกขอบอำนาจโดยจงใจ

๓. วิธีการบังคับคดีแพ่ง

การบังคับคดีแพ่งในประเทศสิงคโปร์มีลักษณะที่ศาลเป็นศูนย์กลางผ่านคำสั่งศาล โดยเจ้าหนี้ตาม
คำพิพากษาจะต้องดำเนินการตามคำสั่งศาล วิธีการบังคับคดีสามารถดำเนินการไปโดยพร้อมๆ กันได้

วิธีการบังคับคดีจะถูกกำหนดอยู่ในเนื้อหาของคำพิพากษาตามภาคผนวกเอ กระบวนการบังคับคดีตาม
ข้อกำหนดของศาลเป็นไปตามที่ระบุข้างล่างนี้ ส่วนกระบวนการของคำพิพากษาศาลครอบครัวจะอยู่ภายใต้
ข้อกำหนดของศาลครอบครัว การบังคับคดีจะมีกำหนดระยะเวลาที่ ๑๒ ปีนับจากวันที่อ่านคำพิพากษา

การประชุมหรือเกี่ยวกับการบังคับคดี

เมื่อศาลเห็นเองหรือได้รับคำร้องจากคู่ความสามารถจัดให้มีการประชุมหรือเกี่ยวกับการบังคับคดี
หลังจากที่การบังคับคดีได้เริ่มขึ้นแล้ว และมีอำนาจสั่งให้คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาศาลเพื่อศาลจะได้มีคำสั่ง
อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้การจำหน่ายทรัพย์สินเป็นไปโดยเที่ยงธรรมรวดเร็วและคุ้มค่า

การสอบสวนลูกหนี้ตามคำพิพากษา

การสอบสวนลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นกลไกอย่างหนึ่งเพื่อช่วยเหลือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในการ
รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับคดีนอกเหนือไปจากวิธีการบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถยื่น
คำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งเรียกให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษามาไต่สวนด้วยวาจาเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือวิธีการอื่นใด
ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี หรือเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจัดทำบัญชีหรือเอกสารของ
ทรัพย์สินต่างๆ ที่อยู่ในความครอบครอง ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นนิติบุคคลบุคคลผู้กระทำการแทน
ลูกหนี้จะถูกหมายเรียกให้มาให้การ

เมื่อศาลอนุญาตตามคำร้องแล้วศาลจะส่งคำสั่งเรียกสอบสวน พร้อมบัญชีคำถามแก่พยานทั้งหลาย
หากพยานกรอกข้อมูลตามบัญชีคำถามครบถ้วนและเป็นที่น่าพอใจแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว พยานอาจ
ไม่ต้องมาให้การต่อศาลมิฉะนั้นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจดำเนินการถามลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพิ่มเติม
ในนัดไต่สวนได้

หมายแจ้งการยึดหุ้นและคำสั่งยึดหุ้น

หมายแจ้งการยึดหุ้นทำให้บุคคลที่มีส่วนได้ในหลักทรัพย์ต่างๆ รวมถึงพันธบัตรรัฐบาล ได้รับทราบการ
โอนหรือการชำระเงินตามหลักทรัพย์นั้น ในการนี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องยื่นคำร้องขอให้ออกประกาศ

แจ้งการยึดหุ้นและส่งหมายแจ้งการยึดหุ้นแก่นายทะเบียน โดยนายทะเบียนจะต้องส่งคำสั่งการร้องขอให้จัด โอนหรือชำระเงินให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบเสียก่อนจึงจะจดทะเบียนโอนหลักทรัพย์หรือชำระเงินปันผล หรือดอกเบียใดๆ ได้

อย่างไรก็ดี หมายแจ้งการยึดหุ้นเพียงแต่ให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในการแสดงสิทธิของตนเหนือหลักทรัพย์เหล่านั้น แต่ไม่ได้มีผลเป็นการห้ามการโอนหรือชำระเงินดังกล่าว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ประสงค์จะระงับการโอนจะต้องยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนงดเว้นการจดทะเบียนโอนหลักทรัพย์หรือชำระเงินปันผลหรือดอกเบีย

หมายบังคับคดี

หมายบังคับคดีเป็นคำสั่งของศาลถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติหน้าที่บังคับตามคำพิพากษา หมายบังคับคดีมีผลเป็นเวลา ๑๒ เดือน แต่ระยะเวลาดังกล่าวอาจขยายได้เมื่อมีคำร้องขอ ในบางกรณี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจต้องขออนุญาตศาลอีกครั้งหนึ่ง เช่น เมื่อระยะเวลา ๖ ปีได้ผ่านพ้นไปนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือเมื่อมีคู่ความที่มีสิทธิหรือต้องรับผิดชอบในการบังคับคดีมีการเปลี่ยนแปลงไป

กฎหมายถือว่าเจ้าพนักงานทะเบียนได้ออกหมายบังคับคดีเมื่อเจ้าพนักงานทะเบียนลงลายมือชื่อ ลงตรา และลงวันที่ในหมายบังคับคดีนั้น วันที่มีหมายบังคับคดีจะเป็นวันที่กำหนดลำดับในการชำระหนี้ตามหมายบังคับคดีในกรณีที่มีหมายบังคับคดีหลายฉบับ หมายบังคับคดีมี ๓ ประเภทด้วยกันดังนี้

๑. หมายยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน (Writ of Seizure and Sale)

คำพิพากษาให้ชำระเงินสามารถบังคับได้โดยหมายยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินสำหรับสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ หรือหลักทรัพย์อื่นๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยหมายบังคับคดีประเภทนี้เป็นหมายบังคับคดีส่วนใหญ่ที่ได้มีการดำเนินการในประเทศสิงคโปร์

สังหาริมทรัพย์ การมีหมายยึดและขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ไม่ต้องได้รับการอนุญาตจากศาลในวันนำยึด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเข้าไปในสถานที่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและยึดสังหาริมทรัพย์ตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้แทนได้นำยึดเว้นแต่ทรัพย์สินบางประเภท เช่น ของใช้ในชีวิตรประจำวันหรือเครื่องมือในการประกอบอาชีพจะได้รับการยกเว้นจากการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งหมายแจ้งการยึดทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หากทรัพย์สินที่ยึดถูกเคลื่อนย้ายไปจากสถานที่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายออกไปให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วยลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเวลา ๗ วันในการชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจรจาไกล่เกลี่ย หากไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาแล้วทรัพย์สินที่ถูกยึดจะถูกนำไปขายทอดตลาดโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือผู้ดำเนินการประมูลที่ได้รับอนุญาตในกรณีที่ทรัพย์สินมีมูลค่ามากกว่า ๒,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ ประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินจะถูกปิดไว้ในสถานที่ที่ทำการขายทอดตลาดอย่างน้อย ๗ วันก่อนวันขายทอดตลาด

หลักทรัพย์ การยึดและการขายทอดตลาดหลักทรัพย์ไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลเช่นเดียวกัน การยึดหุ้นที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิได้รับผลประโยชน์จะกระทำการโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศยึดทรัพย์สินไว้ที่ทะเบียนหุ้น หลังจากที่ยานทะเบียนได้รับประกาศยึดทรัพย์สินแล้วนายทะเบียนไม่สามารถทำการโอนหุ้นหรือสิทธิใดๆ จนกว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจะได้สั่งการเป็นอย่างอื่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องส่งมอบเอกสารสิทธิแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี หุ้นที่ถูกยึดไว้จะอาจนำไปขายได้โดยโบรกเกอร์

อสังหาริมทรัพย์ การยึดและขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลก่อนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องลงทะเบียน การยึดอสังหาริมทรัพย์ลงในทะเบียนที่ดิน หลังจากนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งคำสั่งยึดทรัพย์สินและประกาศยึดทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยสามารถดำเนินการขายอสังหาริมทรัพย์ได้เมื่อระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้ลงทะเบียนคำสั่งนั้นได้ผ่านพ้นไป เจ้าพนักงานบังคับคดี

หรือผู้แทนเป็นผู้กำหนดรายละเอียดของการขายทอดตลาด แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแต่งตั้งผู้ดำเนินการประมูล ลูกหนี้ตามคำพิพากษสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเลื่อนการขายทอดตลาดได้หากได้วางเงินประกันตามคำสั่งศาล หมายยึดและขายทอดตลาดทรัพย์ไม่สามารถออกได้กับทรัพย์สินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของรวมหรือทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยการพัฒนาและจัดหาที่อยู่อาศัย เช่น การเคหะ เป็นต้น

๒. หมายให้เข้าครอบครอง (Writ of Possession)

เป็นหมายบังคับคดีที่ใช้กับอสังหาริมทรัพย์โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีหมายให้เข้าครอบครองควบคู่ไปกับหมายยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินได้ การออกหมายให้เข้าครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลเว้นแต่ในกรณีจำนองซึ่งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบสถานะของผู้ที่อยู่อาศัยหมดทุกคน เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าผู้อยู่อาศัยในอสังหาริมทรัพย์ทุกคนได้รับทราบได้รับคำสั่งแจ้งกระบวนการบังคับคดีที่ผู้อยู่อาศัยมีโอกาสอันสมควรในการยื่นคำร้องต่อศาลให้ดำเนินการตามสิทธิของตนหลังจากที่ศาลมีออกหมายให้เข้าครอบครองแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์และขับไล่บุคคลที่ไม่มีสิทธิอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น

๓. หมายส่งมอบทรัพย์สิน (Writ of Delivery)

คำพิพากษาให้ส่งมอบทรัพย์สินสามารถบังคับได้โดยการออกหมายส่งมอบทรัพย์สินซึ่งให้สิทธิแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในการครอบครองทรัพย์สินต่อไปและชำระราคาประเมินของทรัพย์สินนั้นแทนหรือหมายส่งมอบทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจง (Writ of specific delivery) ซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีสิทธิชำระราคาแทน หมายส่งมอบทรัพย์สินหรือหมายส่งมอบทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจงสามารถออกได้ควบคู่ไปกับหมายยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลในกรณีดังนี้

- หากเป็นคำพิพากษาที่สั่งให้จำเลยส่งมอบอสังหาริมทรัพย์โดยไม่ให้สิทธิในการชำระราคาแทน เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษสามารถขอให้ศาลมีหมายส่งมอบทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจงได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาล

- หากคำพิพากษาสั่งให้ส่งมอบอสังหาริมทรัพย์โดยให้สิทธิชำระราคาแทน เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษสามารถขอให้ออกหมายส่งมอบทรัพย์สินโดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่ประสงค์จะให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจงนั้นจะต้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ออกหมายเช่นนั้น

หากอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องส่งมอบมิได้อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ตามคำพิพากษา กฎหมายถือว่าเป็นหน้าที่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะต้องดำเนินการให้มีการส่งมอบอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาให้จงได้ มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจขอให้ออกหมายยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อให้ชำระราคาของอสังหาริมทรัพย์นั้นแทน

การอายัดสิทธิเรียกร้อง

คำพิพากษาให้ชำระเงินอาจบังคับได้โดยการอายัดสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอก ส่วนใหญ่แล้วผู้ลูกหนี้บุคคลภายนอกมักจะเป็นธนาคาร การขอให้มีการอายัดสิทธิเรียกร้องจะมีขั้นตอน ๒ ขั้นตอนด้วยกัน คือ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องขอให้มีการอายัดสิทธิเรียกร้องชั่วคราวแก่ลูกหนี้บุคคลภายนอกเพื่อแสดงมูลเหตุในการอายัด ซึ่งคำสั่งชั่วคราวดังกล่าวจะส่งไปที่ลูกหนี้บุคคลภายนอกและลูกหนี้ตามคำพิพากษา หากลูกหนี้บุคคลภายนอกไม่มาศาลในนัดไต่สวนมูลคดี หรือไม่ได้แย้งคัดค้านจำนวนหนี้ที่ตนมีต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ศาลจะออกคำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องซึ่งจะใช้บังคับลูกหนี้บุคคลภายนอกเช่นเดียวกับคำพิพากษาให้ชำระเงิน

หากบุคคลภายนอกโต้แย้งคัดค้านมูลหนี้ดังกล่าว ศาลจะมีคำสั่งให้บุคคลภายนอกมาศาลเพื่อแสดงสิทธิของตนเพื่อจะได้พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับสิทธินั้นต่อไป

การบังคับคดีเพื่อความยุติธรรมอื่นใดผ่านการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน

คำพิพากษาให้ชำระเงินสามารถบังคับได้โดยคำสั่งให้บังคับคดีผ่านการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน อันเป็นกรณีที่ศาลพอใจว่ากรณีมีความเป็นธรรมหรือเพื่อความสะดวกจำเป็นจะต้องมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน ศาลอาจมีคำสั่งระหว่างกระบวนการพิจารณาเพื่อห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาในการโอน มอบหมาย หรือจัดการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทจนกว่าจะได้มีนัดพิจารณาคดี แต่คำสั่งเช่นนี้ไม่ค่อยได้ใช้นักในปัจจุบัน

คำสั่งจับกุมกักขัง (Order of Committal)

คำสั่งจับกุมกักขังใช้สำหรับความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในกระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลจะได้กระทำลงเมื่อ ๑. ผู้ใดไม่ปฏิบัติหรือละเลยในการปฏิบัติตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ ๒. บุคคลใดกระทำการที่ศาลได้สั่งห้ามไว้ คำสั่งจับกุมกักขังอาจกำหนดโทษกักขังหรือค่าปรับในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นนิติบุคคล คำสั่งนั้นจะใช้บังคับกับผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลนั้น โดยหลักทั่วไปแล้วคำสั่งจับกุมกักขังจะเป็นวิธีการสุดท้ายในการบังคับคดี

ศาลจะออกคำสั่งจับกุมกักขังในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ต่อเมื่อคำพิพากษาและคำสั่งอื่น ๆ ที่กำหนดระยะเวลาให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามนั้นได้นำส่งเป็นการส่วนตัวแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยมีการแจ้งเตือนถึงโทษอาญาไปด้วย

ขั้นตอนแรกของการขอให้ออกคำสั่งจับกุมกักขังคือศาลต้องมีคำสั่งอนุญาตคำร้องขอให้ออกคำสั่งจับกุมกักขังเสียก่อน จากนั้นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจึงจะยื่นคำร้องขอให้จับกุมลูกหนี้ตามคำพิพากษาในฐานละเมิดอำนาจศาล และศาลจะนัดพิจารณาคำร้อง หากศาลมีคำสั่งจับกุมกักขังแล้ว เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องส่งคำสั่งดังกล่าวและหมายจับแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและสัสดีของเรือนจำเพื่อดำเนินการต่อไป ศาลมีอำนาจจะสั่งการดำเนินการตามคำสั่งจับกุมกักขังนั้น

วิธีการเฉพาะสำหรับการบังคับคดี

วิธีการเฉพาะสำหรับการบังคับคดีได้กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาสตรี (Women's Charter) รัฐบัญญัติลูกหนี้ (Debtors Act) และรัฐบัญญัติว่าด้วยความเสียหาย (Distress Act) ซึ่งไม่ใช้กับคำพิพากษาทั่วไปในคดีแพ่ง

นอกจากนั้น วิธีการบังคับคดีตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาสตรีค่อนข้างจะมีลักษณะเฉพาะอย่างอื่นอีก โดยการริเริ่มพัฒนาวิธีการบังคับคดีตามรัฐบัญญัตินี้ถือว่าเป็นพัฒนาการล่าสุดของประเทศสิงคโปร์ที่มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาการไม่ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่คู่สมรสหรือบุตร วิธีการบังคับคดีตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองและพัฒนาสตรี มีดังนี้

- คำสั่งอายัดเงินได้ ศาลสามารถส่งนายจ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ชำระเงินเดือนแก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแทนโดยนายจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาล มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมาย
- รายงานข้อมูลไปยังบริษัทเครดิตบูโร โดยบริษัทเครดิตบูโรที่ได้กำหนดไว้จะส่งข้อมูลเครดิตเรื่องการชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่สมาชิกของบริษัท
- คำสั่งให้วางหลักประกันสำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูในอนาคต โดยให้ธนาคารเป็นผู้ค้ำประกัน
- กำหนดจำนวนเงินที่จะถูกยึดเป็นค่าปรับ หรือกำหนดโทษจำคุกเป็นเวลาหนึ่งเดือน หรือทั้งจำ ทั้งปรับสำหรับการผิดนัดชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูในแต่ละงวด คำสั่งกำหนดโทษอาญานี้ไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนการขอให้ออกคำสั่งจับกุมกักขังในการบังคับคดีแพ่งแบบทั่วไป

- คำสั่งให้รับคำปรึกษาทางการเงิน และ
- คำสั่งให้บำเพ็ญสาธารณะประโยชน์

๔. การระงับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการบังคับคดีในประเทศสิงคโปร์

การเพิกถอนการบังคับคดี

ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการบังคับคดีหากหมายบังคับคดีได้ออกไปโดยผิดพลาด เช่น ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาคืบแล้ว การยื่นคำร้องนี้สามารถกระทำได้ถึงแม้ว่าจะได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้วก็ตาม

การงดการบังคับคดี

ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลงดการบังคับคดี เมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งเกิดขึ้นหลังจากศาลมีคำพิพากษา เช่น เมื่อมีการอุทธรณ์และการบังคับคดีจะทำให้การอุทธรณ์สิ้นผลไป หากมีการออกหมายยึดหรือและขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว ลูกหนี้ตามคำพิพากษาสามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอให้งดการบังคับคดีได้โดยอ้างเหตุหลายประการ ได้แก่ กรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามองไม่เห็นช่องทางชำระหนี้ได้หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมด วิธีการนี้ใช้สำหรับการงดคำสั่งจับกลุ่มกักขังเช่นเดียวกัน

การร้องขັดทรัพย์สิน

เมื่อบุคคลภายนอกอ้างสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ถูกยึดเพื่อการบังคับคดี และเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาโต้แย้งการอ้างสิทธินั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือบุคคลภายนอกสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ถูกยึด

ข้อพิพาทเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี

เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดและห้ามใช้อำนาจบังคับการตามหมายบังคับคดีโดยมิชอบ มิฉะนั้น ผู้เสียหายจากการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงถึงสาเหตุของการกระทำของตนได้. นอกจากนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีความรับผิดทางแพ่งและทางอาญาหากได้กระทำการนอกเหนือไปจากความคุ้มครองที่ได้กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยศาลฎีกาและศาลระดับรัฐ

๕. การรับรองและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศสิงคโปร์และการรับรองและบังคับตามคำพิพากษาศาลสิงคโปร์ในต่างประเทศ

คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่สามารถบังคับได้ในสิงคโปร์ไม่ว่าจะเป็นการบังคับตามกฎหมายระบบคอมมอนลอว์หรือรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาต่างตอบแทนระหว่างประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ (Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (Cap. ๒๖๔) - RECJA) และรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศโดยหลักต่างตอบแทน (Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (Cap. ๒๖๕) - REFJA). ในทางกลับกัน คำพิพากษาของศาลสิงคโปร์สามารถบังคับได้ในต่างประเทศผ่านระบบกฎหมายคอมมอนลอว์หรือกฎหมายว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาโดยหลักต่างตอบแทนหรือระหว่างประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ

กฎหมายคอมมอนลอว์

คำพิพากษาศาลต่างประเทศกำหนดสิทธิเหนือบุคคลให้ชำระเงินเป็นจำนวนแน่นอนสามารถบังคับได้ในประเทศสิงคโปร์ผ่านกฎหมายคอมมอนลอว์ คู่ความสามารถฟ้องเป็นคดีใหม่ในศาลประเทศสิงคโปร์โดยอาศัยหนี้ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศเป็นมูลคดี ทั้งนี้โดยไม่ต้องมีความตกลงระหว่างประเทศที่ได้มี

คำพิพากษาและประเทศที่จะต้องมีการบังคับคดี และไม่ต้องแสดงหลักฐานของการปฏิบัติต่างตอบแทน แต่อย่างไร

คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่สามารถบังคับได้จะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. คำพิพากษานั้นเป็นคำพิพากษาของศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดี
๒. คำพิพากษานั้นต้องเสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุด
๓. ศาลสิงคโปร์มีเขตอำนาจเหนือคู่ความฝ่ายที่จะต้องถูกบังคับตาม

ศาลสิงคโปร์อาจปฏิเสธไม่บังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การบังคับตามคำพิพากษานั้นจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของศาลที่ทำการบังคับคดีนั้น
๒. คำพิพากษามีขึ้นโดยการฉ้อฉลหรือขัดต่อหลักความยุติธรรมทางธรรมชาติ
๓. คำพิพากษาขัดต่อบรรทัดฐานของศาลที่ทำการบังคับคดีหรือคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ศาลนั้น

ได้รับรองไว้ก่อนแล้ว

๔. การบังคับตามคำพิพากษาจะมีผลเป็นการบังคับตามกฎหมายอาญา กฎหมายสรรพากร และกฎหมายมหาชนอื่นของต่างประเทศ

หลักการข้างต้นนำมาใช้กับการบังคับตามคำพิพากษาศาลประเทศสิงคโปร์ในต่างประเทศเช่นกัน

กฎหมายลายลักษณ์อักษร

การรับรองและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรจะอยู่ภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาต่างตอบแทนระหว่างประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ (RECJA) และรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศโดยหลักต่างตอบแทน (REFJA) ซึ่งมีต้นแบบมาจากพระราชบัญญัติบริหารงานยุติธรรม และพระราชบัญญัติบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศโดยหลักต่างตอบแทน ปี ค.ศ. ๑๙๓๓ ของสหราชอาณาจักร ตามลำดับ

รัฐบัญญัติ RECJA และ REFJA กำหนดให้มีการจดทะเบียนและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามรายชื่อประเทศที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ถึงแม้ว่ารัฐบัญญัติทั้งสองฉบับจะไม่ได้มีรายละเอียดเหมือนกันในทุกประเด็นแต่โดยหลักการแล้วเป็นการอนุญาตให้มีการจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ และคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นจะมีผลบังคับใช้เฉกเช่นเดียวกับคำพิพากษาที่ได้มีในศาลสิงคโปร์ การจดทะเบียนนั้นสามารถกระทำได้โดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำร้องต่อศาลสูง (High Court) โดยแนบหลักฐานเป็นสำเนาของคำพิพากษาศาลต่างประเทศและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อศาลสูงอนุญาตให้จดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศแล้ว เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะคัดคำสั่งศาลและส่งคำสั่งศาลนั้นแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมด้วยประกาศการจดทะเบียน เมื่อครบกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในประกาศแจ้งการจดทะเบียนให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนแล้ว และไม่ได้มีคำขอจากลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องทำให้การจดทะเบียนนั้นเป็นที่สุดและดำเนินการบังคับคดีในประการเดียวกันกับที่จะมีการบังคับคดีตามคำพิพากษาของประเทศสิงคโปร์

รัฐบัญญัติทั้งสองฉบับมีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะคำพิพากษาให้ชำระเงินจากศาลของประเทศต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น แต่ RECJA ไม่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเลือกใช้สิทธิในการขอให้รับรองและบังคับตามกฎหมายคอมมอนลอว์หรือกฎหมายลายลักษณ์อักษร แต่ REFJA นั้นกำหนดให้การรับรองและบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศต้องเป็นไปตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ไม่สามารถใช้หลักการตามกฎหมายคอมมอนลอว์ได้

สำหรับเหตุในการปฏิเสธไม่บังคับนั้น รัฐบัญญัติทั้งสองฉบับใช้หลักการส่วนใหญ่เช่นเดียวกับกฎหมายคอมมอนลอว์ เช่น ศาลที่พิพากษาจะต้องมีเขตอำนาจพิจารณาคดี คำพิพากษาจะต้องไม่ได้เกิดจากการฉ้อฉล และการบังคับตามคำพิพากษาจะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของศาลที่จะทำการบังคับคดี

กฎหมายแต่ละฉบับได้กำหนดหลักปฏิบัติต่างตอบแทนไว้แตกต่างกัน ในการที่รัฐมนตรีกระทรวงกฎหมายจะเพิ่มรายชื่อประเทศใด จะต้องพอใจว่ากฎหมายของประเทศนั้นได้มีบทบัญญัติเรื่องหลักปฏิบัติต่างตอบแทนเช่นเดียวกัน ส่วนหลักปฏิบัติต่างตอบแทนภายใต้ REFJA จะกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกฎหมายลงนามในสนธิสัญญาระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่อการปฏิบัติต่างตอบแทนนั้น ดังนั้น คำพิพากษาศาลสิงคโปร์สามารถบังคับได้โดยศาลในประเทศที่มีรายชื่อในราชกิจจานุเบกษาภายใต้รัฐบัญญัติทั้งสองฉบับ

อนุสัญญาแห่งกรุงเฮกว่าด้วยความตกลงเลือกศาล (๒๐๐๕ Hague Convention on Choice of Court Agreements)

ประเทศสิงคโปร์ได้ลงนามในอนุสัญญาแห่งกรุงเฮกว่าด้วยความตกลงเลือกศาลฉบับลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสิงคโปร์ในการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ อนุสัญญานี้จะมีผลบังคับเมื่อภาคีอย่างน้อย ๒ ประเทศได้ให้สัตยาบัน (ratify) ยอมรับ (accept) เห็นชอบ (approve) หรือภาคยานุวัติ (accede) ในการนี้ อนุสัญญานี้บังคับว่าจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ตามที่สหภาพยุโรปได้มีข้อตกลงเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยมีประเทศเม็กซิโกเป็นประเทศแรกที่ภาคยานุวัติตามอนุสัญญาเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๐

อนุสัญญานี้เกิดมาจากความต้องการที่จะแก้ไขข้อขัดข้องอันเนื่องมาจากข้อตกลงเลือกศาลซึ่งไม่ได้มีการปฏิบัติตามเท่าใดนักเนื่องจากแนวปฏิบัติและกฎหมายของแต่ละประเทศที่มีความขัดแย้งกัน อนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์ในการทำให้ข้อตกลงเลือกสรรของคู่สัญญาในธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพและเพื่อทำให้มั่นใจว่าการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะเป็นไปตามข้อตกลงนั้น ในการนี้ ธุรกิจสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศด้วยความชัดเจนแน่นอนว่าเมื่อเกิดข้อพิพาทแล้วจะได้มีการฟ้องร้องกันที่ใดและการบังคับคดีจะเกิดขึ้น ณ ที่ใด ซึ่งนำไปสู่กลไกทางกฎหมายที่เอื้อต่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันอนุสัญญานี้ยังได้กำหนดบทคุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐบาลและศาลที่มีคำพิพากษาและศาลที่บังคับตามคำพิพากษาศาลอื่น อนุสัญญาได้วางหลักการเบื้องต้น ๓ ประการในการทำให้ข้อตกลงเลือกศาลบรรลุผล ได้แก่ ๑. ศาลที่คู่สัญญาได้เลือกจะต้องพิจารณาคดีดังกล่าว ๒. ศาลอื่นที่คู่สัญญาไม่ได้เลือกจะต้องปฏิเสธไม่พิจารณาคดีนั้น และ ๓. ศาลในประเทศภาคีของอนุสัญญาจะต้องรับรองและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่คู่สัญญาได้เลือกไว้ เว้นแต่กรณีเป็นไปตามข้อยกเว้น

ประเทศสิงคโปร์สนับสนุนวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้เป็นอย่างดีและหวังว่าประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญานี้

๖. การบังคับตามคำพิพากษาของศาลการค้าระหว่างประเทศ (Singapore International Commercial Court)

ศาลการค้าระหว่างประเทศสิงคโปร์ได้ดำเนินการเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๘ เพื่อเป็นเวทีเฉพาะสำหรับการระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ SICC เป็นแผนกหนึ่งในศาลสูงและถือว่าเป็นศาลชั้นต้นเขตอำนาจของ SICC เป็นไปตามความตกลงของคู่สัญญา องค์คณะผู้พิพากษาของ SICC จะประกอบด้วยผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการค้าจากประเทศสิงคโปร์และต่างประเทศทั้งจากประเทศที่ใช้ระบบ

กฎหมายซีวิลลอว์และคอมมอนลอว์ คู่ความในคดีสามารถอ้างให้ทนายความจากต่างประเทศดำเนินการในคดีแทนตนได้

การบังคับตามคำพิพากษาของ SICC ในต่างประเทศจะต้องเป็นไปในการทำงานเช่นเดียวกับคำพิพากษาของศาลสูง นอกจากนี้การบังคับตามคำพิพากษาของ SICC ในต่างประเทศจะมีขอบเขตกว้างมากขึ้น ดังนี้

๑. รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลฎีกากำหนดให้คู่ความที่ได้ยอมตนอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาล SICC ถือว่าคู่ความนั้นได้ตกลงที่จะดำเนินการตามคำพิพากษาของ SICC โดยไม่ชักช้าและสละสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลอื่นนอกเขตประเทศสิงคโปร์ที่จะเป็นไปในประการที่ขัดต่อคำพิพากษาของ SICC และการบังคับตามคำพิพากษานั้นเว้นแต่สัญญาจะได้กำหนดชัดแจ้งไว้เป็นอย่างอื่น

๒. มีการสนับสนุนให้คู่สัญญาที่มีข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดย SICC ไว้ในสัญญาซึ่งจะถือว่าคู่สัญญาได้สละสิทธิที่จะคัดค้านการกระทำได้อันเนื่องมาจากคำพิพากษาต่อเขตอำนาจอื่น

การพัฒนากระบวนการบังคับคดีแพ่งในประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้ระบบการบังคับคดีแพ่งมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเข้าถึงได้ง่าย จึงได้มีการตรวจสอบและประเมินประเด็นที่จะสามารถพัฒนาได้อยู่เสมอ นอกจากนี้ ยังได้ทบทวนกฎหมายลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยหลักต่างตอบแทนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสิงคโปร์ในการบังคับคดีข้ามชาติ ประเทศสิงคโปร์ยังได้ร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนาหรือในกรอบงานบังคับคดีข้ามชาติทั้งในระดับพหุภาคีและระดับภูมิภาค

พัฒนาการล่าสุดของประเทศสิงคโปร์

๑. ศาลการค้าระหว่างประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ได้จัดตั้งศาลการค้าระหว่างประเทศสิงคโปร์เพื่อรองรับข้อพิพาทจากการค้าระหว่างประเทศและคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยข้อพิพาทหรือคำชี้ขาดที่จะมาสู่ศาลนั้นไม่ต้องมีจุดเกาะเกี่ยวใดกับประเทศสิงคโปร์เลย เพียงแต่คู่สัญญาตกลงให้ใช้ศาลการค้าระหว่างประเทศสิงคโปร์เป็นศาลที่ทำการระงับข้อพิพาท (ข้อตกลงเลือกศาล) ถือเป็นก้าวสำคัญของสิงคโปร์ที่จะให้บริการทางกฎหมายและเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุนระหว่างประเทศ

๒. การระงับข้อพิพาท

ประเทศสิงคโปร์ยังให้ความสำคัญในการพัฒนาวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกสำหรับข้อพิพาทที่มีทุนทรัพย์เล็กน้อยด้วยเช่นกัน เนื่องจากเกิดข้อพิพาทลักษณะนี้เป็นจำนวนมากที่กระทบต่อประชาชนอยู่เป็นประจำ ในเรื่องการระงับข้อพิพาทที่มีทุนทรัพย์ไม่มากนัก ประเทศสิงคโปร์มีองค์คณะตัดสินคดีที่มีทุนทรัพย์เล็กน้อย (Small Claims Tribunals) และองค์คณะระงับข้อพิพาทชุมชน (Community Dispute Resolution Tribunals) เพื่อให้การระงับข้อพิพาทสำหรับภาคธุรกิจและในชุมชนเป็นไปโดยประหยัด ซึ่งการดำเนินการเพื่อระงับข้อพิพาทลักษณะดังกล่าว อาจจะต้องพิจารณาประเด็นการชดเชยค่าใช้จ่ายโดยงบประมาณรัฐบาลซึ่งมีผลกระทบต่อผู้เสียภาษีโดยรวม หรืออาจจะพิจารณาลดขั้นตอนการบังคับคดีลง เช่น ไม่ต้องมีการออกหมายบังคับคดี

นอกจากนั้น ประเทศสิงคโปร์ยังมีแนวความคิดกำหนดให้การกระทำละเมิดทางแพ่งบางประการมีความผิดทางอาญาเพื่อป้องปรามและหยุดการละเมิดนั้น เช่น ในกรณีของการล่วงละเมิดทางเพศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หากผู้ละเมิดไม่ปฏิบัติตามคำเตือนดังกล่าว ๒ ครั้ง จะมีความผิดทางอาญา เนื่องจากกรณีเหล่านี้โจทก์ไม่ได้ต้องการค่าเสียหายแต่ต้องการให้การกระทำละเมิดเหล่านั้นหยุดลง

๓. การถ่ายโอนภารกิจการบังคับคดีให้เอกชน (Privatization)

ประเทศสิงคโปร์ยังคงมีค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีสูงถึงร้อยละ ๒๕.๘ ของทุนทรัพย์ตามรายงาน Doing Business ของธนาคารโลก จึงมีความเห็นว่าอาจจะสามารถถ่ายโอนภารกิจการบังคับคดีให้เอกชนได้ เพราะเป็นสิ่งที่กระทำกันในทวีปยุโรปเพื่อลดต้นทุนในการบังคับคดีลง หรืออาจพิจารณาเพิ่มอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการเข้าไปในสถานที่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเข้าถึงข้อมูลบัญชีธนาคาร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงการควบคุมการใช้อำนาจและการคุ้มครองความลับของลูกค้ำธนาคารด้วย

๔. วิธีการบังคับอื่นๆ นอกกระบวนการศาล (Non-judicial sanction)

ประเทศสิงคโปร์กำลังอยู่ระหว่างพิจารณาใช้วิธีการบังคับอื่นๆ นอกกระบวนการศาล เช่น กรณีทำผิดกฎจราจรแล้วถูกยึดใบขับขี่ หรือกรณีถูกตัดน้ำ ตัดไฟ ตัดสัญญาณอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นบทบังคับที่มีประสิทธิภาพและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

.....

ภาคผนวก เอ – วิธีการบังคับคดี

ประเภทของ คำพิพากษา	หมายยึดและขาย ทอดตลาดทรัพย์สิน	หมายครอบครอง ทรัพย์สิน	หมายส่งมอบ ทรัพย์สิน	คำสั่งอายัดสิทธิ เรียกร้อง	การแต่งตั้งผู้จัดการ ทรัพย์สิน	คำสั่งจับกุมกักขัง	วิธีการอื่นๆ
คำพิพากษาให้ชำระ เงิน	√			√	√	√	
คำพิพากษาให้เข้า ครอบครอง อสังหาริมทรัพย์		√				√	
คำพิพากษาให้ส่ง มอบอสังหาริมทรัพย์			√			√	
คำพิพากษาให้กระทำ การหรืองดเว้น กระทำการ						√	
คำสั่งให้ชำระค่า อุปการะเลี้ยงดูตาม รัฐบัญญัติว่าด้วยการ คุ้มครองและพัฒนา สตรี	√			√		√	<p>√</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำสั่งอายัดเงินได้ - รายงานข้อมูลต่อ บริษัทเครดิตบูโร - เรียกให้ธนาคารเป็น ผู้ค้ำประกัน - ค่าปรับ/จำคุก - คำสั่งให้บริการ สาธารณสุขประโยชน์ - คำสั่งให้รับ คำปรึกษาทาง การเงิน

ภาคผนวก บี - ตารางเปรียบเทียบ RECJA และ REFJA

	RECJA	REFJA
ความเหมือน		
ประเภทของคำพิพากษา	ต้องเป็นคำพิพากษาให้ชำระเงิน ต้องเป็นคำพิพากษาที่เสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุด	
การรับรองของศาล	ต้องเป็นคำพิพากษาของศาลสูงเท่านั้น	
กระบวนการ	เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ เมื่อได้จดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศแล้ว คำพิพากษานั้นจะเปรียบเสมือนเป็นคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์และมีผลบังคับได้ทันที	
ข้อคัดค้าน	ศาลต่างประเทศไม่มีอำนาจตัดสินคดี มีการฉ้อฉล หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย	
ความแตกต่าง		
เขตอำนาจศาลทางภูมิศาสตร์	ออสเตรเลีย บรูไน อินเดีย มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี ศรีลังกา และสหราชอาณาจักร	เขตปกครองพิเศษฮ่องกง
เขตอำนาจเหนือตัวบุคคล	ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์สำหรับการปรากฏตัวและสถานที่ทำการของนิติบุคคล	วางกฎเกณฑ์ของการเป็นสถานที่หลักของการประกอบการ (principal place of business) สำนักงาน (office) หรือสถานประกอบการ (place of business) ที่ธุรกรรมพิพาทเกิดผลบังคับใช้
ประเภทของคำสั่งที่สามารถบังคับคดีได้	- คำพิพากษาศาลจากคดีแพ่งให้ชำระเงินเป็นจำนวนแน่นอน - คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่มีผลบังคับเหมือนคำพิพากษาที่ออกในประเทศเดียวกัน	- คำพิพากษาศาลจากคดีแพ่งให้ชำระเงินเป็นจำนวนแน่นอน - คำสั่งในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาให้ชำระค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน
ระยะเวลาในการบังคับคดี	เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องยื่นคำร้องขอจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา (หรือระยะเวลาอื่นที่ศาลอนุญาต)	เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องยื่นคำร้องขอจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศภายใน ๖ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา
ความแตกต่างที่สำคัญ	ไม่เป็นธรรมและไม่สะดวกในการจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ	- มีการชำระหนี้ตามคำพิพากษาครบถ้วนแล้ว - คำพิพากษาไม่อาจบังคับคดีได้ในประเทศที่ศาลได้มีคำพิพากษานั้นเอง - มีคำพิพากษาที่ขัดแย้งกัน - สิทธิตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ
การดำเนินการตามกฎหมายคอมมอนลอว์	สามารถกระทำการตามกฎหมายคอมมอนลอว์ได้ตามที่ได้กำหนดใน RECJA	ไม่สามารถกระทำการตามกฎหมายคอมมอนลอว์ได้ หากคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นอยู่ในขอบเขตของ REFJA

ประเทศไทย

บทนำ

กรมบังคับคดีก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ สังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยตามโครงสร้างของกระทรวงยุติธรรมแล้ว กรมบังคับคดีอยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจด้านบริหารความยุติธรรมในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กรมบังคับคดีมีสำนักงานบังคับคดีอยู่ ๑๑๕ แห่งทั่วประเทศ และมีเจ้าหน้าที่ทั้งหมดประมาณ ๓,๐๐๐ คน

พันธกิจของกรมบังคับคดี

๑. ให้บริการด้านการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การชำระบัญชี และการวางทรัพย์ อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค เป็นธรรม
๒. เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีและการวางทรัพย์แก่ประชาชนให้เข้าใจอย่างทั่วถึง
๓. ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี
๔. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาระบบการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การชำระบัญชี การวางทรัพย์ในแต่ละระบบให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพการเป็นผู้นำในด้านการบังคับคดีให้สามารถแข่งขันกับองค์กรต่าง ๆ
๕. พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีให้ทันสมัยและเป็นมาตรฐานสากล รองรับการเปลี่ยนแปลงตามภาวะการณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกปฏิบัตินงานและบริการประชาชน โดยคำนึงถึงความรวดเร็ว เป็นธรรมในสังคม และสิทธิมนุษยชน
๖. พัฒนาองค์กรและระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว โดยประสาน ส่งเสริม รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือการบังคับคดีทั้งในและต่างประเทศ สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงตามภาวะการณ์ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล
๗. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านการบังคับคดีและมีจิตสำนึกในการบริการ อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

ค่านิยมร่วม

ด้วยจิตบริการ วิทยาการล้ำเลิศ ชูเชิดธรรมภิบาล เชี่ยวชาญการบังคับคดี

กฎหมายด้านการบังคับคดีแพ่ง

เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจบังคับคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎกระทรวงว่าด้วยการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๒๒ กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. ๒๕๕๔ และคำสั่งภายใน

วิธีการบังคับคดีแพ่งจะระบุอยู่ในหมายบังคับคดีที่ออกโดยศาลที่มีเขตอำนาจ เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถยึดสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา อาศัยสิทธิเรียกร้องหรือเงินในบัญชี

ธนาคาร รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบริวารออกไปจากที่พิพาท เจ้าพนักงาน บังคับคดียังมีอำนาจขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดมาได้เพื่อนำเงินไปชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

สถิติในการบังคับคดี

เมื่อรวม ๓ ไตรมาสของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ กรมบังคับคดีสามารถผลักดันทรัพย์สินได้เป็นจำนวน ๗๔,๗๕๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗๕ ของเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็นการผลักดันทรัพย์สินในการ บังคับคดีแพ่งจำนวน ๖๗,๘๔๗ ล้านบาท และการบังคับคดีล้มละลายจำนวน ๖,๙๐๕ ล้านบาท

การพัฒนาด้านการบังคับคดีแพ่ง

๑. การแก้ไขและปฏิรูปกฎหมาย

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. .... มาตรา ๓๐๙ จัดทำ ซึ่งจะเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา ในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

การแก้ไขมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดผู้สนใจเข้าประมูลห้องชุดให้มากขึ้น โดยที่ห้องชุดถือเป็นอสังหาริมทรัพย์ ที่สำคัญชิ้นหนึ่งในตลาดอสังหาริมทรัพย์ การแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งจะทำให้ผู้ชนะการประมูล ไม่ต้องรับผิดชอบค่าภาระส่วนกลางและค่าปรับที่เจ้าของเดิมค้างชำระไว้

๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๔ ลักษณะ ๒ (การบังคับคดี)

ร่างกฎหมายใหม่จะช่วยลดขั้นตอนและทำให้กระบวนการบังคับคดีทันสมัย เป็นผลให้ระยะเวลาในการ บังคับคดีลดลง

๑.๓ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. ....

ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่จะลดอุปสรรคข้อขัดข้องในการขายทอดตลาดและลดกระบวนการที่ไม่จำเป็น เป็นผลให้การขายทอดตลาดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๔ ร่างคำสั่งกรมบังคับคดีเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ในการบังคับคดีและเงินทดรองค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

ร่างคำสั่งใหม่จะกำหนดเอกสารที่ต้องใช้ในการบังคับคดีและเงินทดรองค่าใช้จ่ายให้มีความเหมาะสมกับ สภาวะปัจจุบัน ทำให้การปฏิบัติงานมีมาตรฐานและลดความล่าช้าในกระบวนการบังคับคดี ส่งผลให้การบังคับคดี มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ด้านนโยบาย

๒.๑ การอำนวยความสะดวกให้แก่การบังคับคดี

- ศูนย์บริการ ณ จุดเดียว (One-Stop-Service Office) ช่วยให้บริการประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- การขายทอดตลาดในวันหยุด ทำให้สามารถผลักดันทรัพย์สินได้มากขึ้น
- การใกล้เคียงในชั้นบังคับคดี โดยเน้นไปที่หนี้ครัวเรือน หนี้เอสเอ็มอี และหนี้กองทุนกู้ยืม

เพื่อการศึกษา

กรมบังคับคดี มีคู่ความเข้ามาสู่กระบวนการใกล้เคียงปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยข้อพิพาทที่กรมบังคับคดี ดำเนินการใกล้เคียงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ มีจำนวนมากกว่าปีงบประมาณที่แล้วอย่างมาก ในปีงบประมาณที่แล้วทั้งปีมีคดีที่ใกล้เคียงสำเร็จ ๓,๓๓๙ เรื่อง ในขณะที่ในปีนี้มีคดีที่ใกล้เคียงสำเร็จแล้วจำนวน ๖,๙๔๐ เรื่อง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ คดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จมีจำนวน ๖,๙๔๐ เรื่อง คิดเป็นทุนทรัพย์ ๒,๙๑๒,๙๗๒,๙๘๘.๔๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๕ ของคดีทั้งหมดที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย และมีคดีที่ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน ๑,๒๒๕ เรื่อง คิดเป็นทุนทรัพย์ ๘๘๔,๘๙๒,๘๕๖.๗๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕

๒.๒ การเพิ่มศักยภาพของระบบคอมพิวเตอร์

- แอปพลิเคชัน LED Property

จัดทำขึ้นและเผยแพร่ให้ดาวน์โหลดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา โดยแอปพลิเคชันนี้จะเผยแพร่ข้อมูลของทรัพย์สินในการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีทั่วประเทศ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการขยายจำนวนบุคคลที่สนใจเข้าสู่ราคาให้กว้างขึ้น ด้วยจำนวนผู้เข้าสู่ราคาที่สูงขึ้น กรมบังคับคดีหวังว่าราคาประมูลจะสะท้อนมูลค่าของทรัพย์สินได้ตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น และการขายทอดตลาดจะได้รับความเชื่อถือจากประชาชนว่ามีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการบังคับคดี

- การบังคับคดีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Enforcement System)

ด้วยความมุ่งมั่นในการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน กรมบังคับคดีได้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงาน ๔ ด้าน ได้แก่ การบริหารงานคดี (e-Civil Case Management) การจ่ายเงิน (e-Payment) การถ่ายทอดการขายทอดตลาด (e-Broadcast) และการส่งคำคู่ความ (e-Service of Document) และได้พัฒนาระบบเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

ในขณะนี้ กรมบังคับคดีได้เริ่มพัฒนาการยื่นคำคู่ความออนไลน์ (e-Filing) และการขายทอดตลาดออนไลน์ (e-Public Auction) เพื่อการบริการประชาชนที่รวดเร็ว สะดวก และมีความโปร่งใสมากขึ้น

๓. การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมเจ้าพนักงานบังคับคดี

กรมบังคับคดีได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตามสายงานอยู่เสมอ หลักสูตรฝึกอบรมจะจัดสำหรับตำแหน่งแต่ละระดับโดยเฉพาะ ได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับผู้บริหาร เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมบังคับคดีสามารถปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่ได้รับอย่างเหมาะสม

กรมบังคับคดีจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลายเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นเวทีให้ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานในพบปะแลกเปลี่ยนมุมมองข้อคิดเห็นเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องและพัฒนาการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ กรมบังคับคดียังได้จัดหลักสูตรพัฒนาทักษะในหลายๆ ด้าน เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ การพัฒนาบุคลิกภาพ การทำงานเป็นทีม การให้บริการ คุณธรรมจริยธรรม และการต่อต้านการทุจริต เพื่อเน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของกรมบังคับคดีจะให้บริการประชาชนอย่างเป็นเลิศ

๔. ความร่วมมือกับต่างประเทศ

๔.๑ ธนาคารโลก

การจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของธนาคารโลก เป็นการรายงานผลการศึกษาเพื่อจัดอันดับความยาก – ง่าย ในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งกรมบังคับคดีรับผิดชอบในการทำให้ประเทศไทยได้รับการจัดลำดับในตัวชี้วัดด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contract) ในลำดับที่ดีขึ้นกรมบังคับคดีจึงได้ดำเนินการเพื่อให้การบังคับคดีรวดเร็ว ง่าย ประหยัด และกฎระเบียบมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อนักลงทุน

๔.๒ เอเปค

กรมบังคับคดีได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของเอเปค เช่น ในโครงการ APEC Ease of Doing Business Multi-year Project มีผู้บริหารของกรมบังคับคดีได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงและคุ้มครองนักลงทุนส่วนน้อย ครั้งที่ ๕ ณ สาธารณรัฐเกาหลี และยังได้เข้าร่วมการสัมมนาและการประชุมที่เกี่ยวข้องอีกหลายครั้ง

๔.๓ สภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ

ประเทศไทยโดยกรมบังคับคดีเป็นสมาชิกทางวิชาการของสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศซึ่งมีสมาชิกประมาณ ๘๕ ประเทศทั่วโลก ผู้แทนกรมบังคับคดีได้เข้าร่วมการประชุมประจำปีและได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้มุมมองและความรู้จากสมาชิกเหล่านี้ ล่าสุด ประเทศไทยได้รับมติเห็นชอบจากสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ โดยกระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดี เป็นเจ้าภาพการจัดประชุมคองเกรสนานาชาติกับสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๒๓ ในปี ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร

๔.๔ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตามที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมียุทธศาสตร์ของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๔ ประการ ได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และการเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก จะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากร การลงทุน สินค้าและบริการ และเงินทุนภายในประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มขึ้น ดังนั้น ภาครัฐและเอกชนจึงต้องมีการเตรียมพร้อมและปรับตัวให้เข้ากับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนี้

กรมบังคับคดีได้ดำเนินการเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงนี้ โดยได้ดำเนินการเสาะหาความร่วมมือในภูมิภาคการทำให้กฎเกณฑ์ด้านการบังคับคดีแพ่งมีความสอดคล้องกัน กรมบังคับคดีและสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศได้ร่วมกันจัดการประชุม ในหัวข้อ “การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีเลิศด้านการบังคับคดีระหว่างสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ และประเทศสมาชิกอาเซียน” ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านกฎระเบียบ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีเลิศในการบังคับคดีแพ่ง เพื่อสนับสนุนเครือข่ายวิชาชีพเจ้าพนักงานบังคับคดีและเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและเสาะหาความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการบังคับคดี ผลของการประชุมในครั้งนั้นได้ช่วยเปิดทางให้แก่การแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีเลิศในการบังคับคดีและปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานภายในประเทศ และนำไปสู่การประชุมระหว่างประเทศในครั้งนี้อย่างมีประสิทธิภาพให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นซึ่งถือเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การประชุมระหว่างประเทศในครั้งนี้นำขึ้นในหัวข้อเรื่อง “การบังคับคดีแพ่งในบริบทของการผนวกรวมตัวทางเศรษฐกิจที่เป็นพลวัต” ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงเทพมหานคร กรมบังคับคดีไม่เพียงแต่จะคาดหวังที่จะกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้แน่นแฟ้นขึ้น แต่ยังขยายรูปแบบของความร่วมมือไปยังประเทศคู่เจรจาของอาเซียน คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เพื่อทำให้เกิดการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพอย่างรอบด้านภายใต้บริบทการผนวกรวมตัวทางเศรษฐกิจเช่นนี้

มุมมองต่อไปข้างหน้า

กรมบังคับคดีคาดหวังว่าด้วยการพัฒนางานด้านการบังคับคดีแพ่งในด้านต่างๆ ที่กล่าวมานั้น กรมบังคับคดีจะสามารถให้บริการด้านการบังคับคดีอย่างมืออาชีพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คงไว้ซึ่งความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมและใกล้ชิดระหว่างเครือข่ายต่างประเทศทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี และมีความสัมพันธ์ฉันมิตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย

กรมบังคับคดีต้องการเห็นการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลในด้านการบังคับคดีแพ่งระหว่างประเทศที่ได้เข้าร่วมประชุมได้ดำเนินต่อไปฉันมิตรและไม่มีที่สิ้นสุด และขอเชิญชวนให้ทุกประเทศได้เข้าร่วมการประชุมคองเกรสนานาชาติกับสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๒๓ ในปี ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร กรมบังคับคดีหวังว่าความร่วมมือนี้จะได้เป็นรูปธรรมมากขึ้นในกรอบอาเซียน

.....

ประเทศเวียดนาม

๑. กฎหมายด้านการบังคับคดีแพ่ง

๑.๑ กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง ฉบับลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ (Law ๒๖/๒๐๐๘/QH๑๒ of the National Assembly on Civil judgment enforcement)

๑.๒ มติของรัฐสภาในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งฉบับลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ (Resolution of the National Assembly on implementing Law on Civil Judgment enforcement, dated ๑๔ November ๒๐๐๘)

๑.๓ กฎศีกากำหนดรายละเอียดและแนวทางในการกำหนดเลขมาตราในกระบวนการบังคับคดี ในกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง ฉบับลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ (Decree ๕๘/๒๐๐๘/NĐ-CP dated ๑๓/๗/๒๐๐๘ of the Government on detailing and guiding the implementation of a number of articles of the Law on civil judgment enforcement on enforcement procedures)

๑.๔ กฎศีกากำหนดรายละเอียดและแนวทางในการกำหนดเลขมาตราในหน่วยงานบริหาร หน่วยงานบังคับคดี และเจ้าหน้าที่ในการบังคับคดีแพ่ง ในกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง ฉบับลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๒ (Decree ๗๔/๒๐๐๘/NĐ-CP dated ๐๙/๙/๒๐๐๘ of the Government on detailing and guiding the implementation of a number of articles of the Law on civil judgment enforcement on management organs, enforcement organs and civil judgment enforcement working staff)

๑.๕ กฎศีกาแก้ไขเพิ่มเติมเลขมาตราของกฎศีกากำหนดรายละเอียดและแนวทางในการกำหนดเลขมาตราในกระบวนการบังคับคดีในกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ (Decree ๑๒๕/๒๐๑๓/NĐ-CP dated ๑๔/๑๐/๒๐๑๓ of the Government amending and supplementing a number of articles of Decree ๕๘/๒๐๐๘/NĐ-CP dated ๑๓/๗/๒๐๐๘ on detailing and guiding the implementation of a number of articles of the Law on civil judgment enforcement on enforcement procedures)

๑.๖ คำสั่งนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดความรับผิดชอบและค่าตอบแทนของกิจการเกี่ยวกับเจ้าพนักงานบังคับคดี โนตารี ผู้ตรวจสอบ และเจ้าหน้าที่ธุรการศาล ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ (Decision on ๒๗/๒๐๑๒/QĐ-TTg dated ๑๑/๖/๒๐๑๒ of the Prime Minister providing responsibility fringe benefit regime according to business with respect to executor, notary, examiner and judgment clerk)

๑.๗ หนังสือเวียนของกระทรวงยุติธรรมหรือหนังสือเวียนระหว่างกระทรวงที่ออกร่วมกันโดยกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงอื่น

๒. ระบบและกระบวนการในการบังคับคดี

หน่วยงานในระบบการบังคับคดีแพ่งประกอบด้วยสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่ง (civil judgment enforcement management agencies) และสำนักงานบังคับคดีแพ่ง (civil judgment enforcement agencies) โดยสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งประกอบด้วยสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งของกระทรวง

ยุติธรรมและกระทรวงกลาโหม ส่วนสำนักงานบังคับคดีแพ่งประกอบด้วยสำนักงานบังคับคดีแพ่งของจังหวัดและหัวเมืองต่างๆ สำนักงานบังคับคดีแพ่งส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมือง และสำนักงานบังคับคดีในเขตทหารหรือเทียบเท่า อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานบังคับคดีแพ่งระดับจังหวัด มีดังนี้

๑. จัดการและกำกับกับการบังคับคดีแพ่งภายในเขตอำนาจ โดยจะต้องทำให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งเป็นเอกภาพกำกับกับการบังคับคดีแพ่งของสำนักงานบังคับคดีแพ่งระดับอำเภอ ให้คำแนะนำในการบังคับคดีแพ่งอย่างมีอาชีพแก่เจ้าหน้าที่ ตรวจสอบการดำเนินการบังคับคดีแพ่งของสำนักงานบังคับคดีแพ่งระดับอำเภอ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีแพ่งจัดทำสถิติและรายงานภายใต้คำแนะนำของสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งของกระทรวงยุติธรรม

๒. บังคับคดีตามมาตรา ๓๕ ของกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๓. รวบรวมเอกสารคำร้องของดเว้นการบังคับคดีหรือขอลดจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรวบรวมคำร้องขอภัยโทษ คำร้องขอให้เปลี่ยนโทษจำคุก และคำร้องขอนิโทษกรรมของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่กำลังได้รับโทษจำคุก

๔. ระวังข้อร้องเรียนและข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งภายใต้เขตอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๕. จัดการทรัพยากรบุคคลวัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณและอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงาน ด้านการบังคับคดีแพ่งภายใต้คำแนะนำและกำกับของสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งของกระทรวงยุติธรรม

๖. ช่วยเหลือคณะกรรมการประชาชนในระดับจังหวัดในการปฏิบัติหน้าที่และในการใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งและสองของมาตรา ๑๗๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๗. รายงานการบังคับคดีแพ่งต่อสภาประชาชนระดับจังหวัดเมื่อได้รับคำร้องขอ

อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานบังคับคดีในเขตทหาร มีดังนี้

๑. บังคับคดีตามมาตรา ๓๕ ของกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๒. ตรวจสอบการดำเนินการบังคับคดีแพ่ง จัดทำสถิติและรายงานภายใต้คำแนะนำของสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งของกระทรวงกลาโหม

๓. ระวังข้อร้องเรียนและข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งภายใต้เขตอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๔. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในเขตทหาร ในการจัดการทรัพยากรบุคคลวัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณและอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานด้านการบังคับคดีแพ่งภายใต้คำแนะนำและกำกับของสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งของกระทรวงกลาโหม

๕. รวบรวมเอกสารคำร้องของดเว้นการบังคับคดีหรือขอลดจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาประสานงานกับหน่วยงานในกองทัพที่รับผิดชอบด้านการบังคับโทษจำคุกในการรวบรวมคำร้องขอภัยโทษ คำร้องขอให้เปลี่ยนโทษจำคุก และคำร้องขอนิโทษกรรมของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่กำลังได้รับโทษจำคุก

๖. ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในเขตทหารและเจ้าหน้าที่ในระดับเทียบเท่าในการปฏิบัติหน้าที่และในการใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๒ แห่งกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานบังคับคดีแพ่งระดับอำเภอ มีดังนี้

๑. บังคับคดีตามมาตรา ๓๕ ของกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๒. ระบุข้อร้องเรียนและข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งภายใต้เขตอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง

๓. จัดการทรัพยากรบุคคลวิศุกรรมภัณฑ์ งบประมาณและอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงาน ด้านการบังคับคดีแพ่งภายใต้คำแนะนำและกำกับของสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งระดับจังหวัด

๔. จัดทำสถิติและรายงานภายใต้คำแนะนำของสำนักงานบริหารการบังคับคดีแพ่งระดับจังหวัด

๕. รวบรวมเอกสารคำร้องของเดเว่นการบังคับคดีหรือขอลดจำนวนหนี้ตามคำพิพากษา

๖. ช่วยเหลือคณะกรรมการประชาชนในระดับอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และในการใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งและสองของมาตรา ๑๗๔

๗. รายงานการบังคับคดีแพ่งต่อสภาประชาชนเมื่อได้รับคำร้องขอ

กระบวนการบังคับคดีสามารถสรุปได้ ดังนี้

- คำพิพากษาที่สามารถบังคับคดีได้นั้นจะต้องมีผลทางกฎหมายเว้นแต่กฎหมายจะระบุไว้เป็นอย่างอื่น
- วิธีการเริ่มกระบวนการบังคับคดีมี ๒ วิธีการได้แก่ โดยคำร้องของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือโดยคำสั่งบังคับคดีของหัวหน้าสำนักงานบังคับคดีแพ่ง ซึ่งจะต้องระบุเนื้อหาของคำพิพากษาหรือคำสั่ง อันประกอบด้วย (๑) ค่าปรับ เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ ค่าธรรมเนียมศาล (๒) เงินและทรัพย์สินที่จะต้องชำระคืนแก่ผู้มีส่วนได้เสีย (๓) เงินที่จะต้องถูกยึดและส่งเป็นงบประมาณแผ่นดิน หรือค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (๔) ค่าชดเชยสิทธิในการเข้าใช้ที่ดินและทรัพย์สินที่จะต้องส่งเป็นงบประมาณแผ่นดิน และ (๕) ค่าส่งคุ้มครองชั่วคราวในกรณีฉุกเฉิน

- เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษสามารถดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ภายใน ๕ ปีนับจากวันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งมีผลบังคับ โดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาร่วมกันกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องยื่นคำร้องขอให้สำนักงานบังคับคดีแพ่งออกคำตัดสินบังคับคดี (Judgment Enforcement Decision) เพื่อดำเนินการบังคับคดีผู้ร้องขอให้บังคับคดีสามารถยื่นคำร้องขอให้ออกคำตัดสินบังคับคดีที่สำนักงานบังคับคดีแพ่งด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นกระทำการแทนได้ โดยสามารถยื่นคำร้องที่สำนักงานบังคับคดีแพ่งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา หรือส่งคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรทางไปรษณีย์

หัวหน้าสำนักงานบังคับคดีแพ่งจะออกคำตัดสินบังคับคดีภายใน ๕ วันทำการนับแต่วันได้รับคำร้องขอ และภายใน ๒ วันทำการนับแต่วันออกคำตัดสินบังคับคดี หัวหน้าสำนักงานบังคับคดีแพ่งจะมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามคำตัดสินบังคับคดีต่อไป

คำตัดสินบังคับคดี ประกาศ หมายถึง หรือเอกสารอื่นๆ เกี่ยวกับการบังคับคดีจะต้องส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีและสิทธิหรือหน้าที่ต่างๆ ทราบ เพื่อที่ผู้มีส่วนได้เสียจะได้ดำเนินการตามสิทธิหรือหน้าที่ตามเอกสารเหล่านั้น การส่งคำคู่ความจะต้องกระทำโดยการส่งถึงมือผู้รับหรือส่งผ่านหน่วยงานที่มีอำนาจ การปิดประกาศ และการโฆษณาผ่านสื่อกระแสหลัก

เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของเงื่อนไขในการบังคับคดี โดยจะต้องดำเนินการภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่มีคำตัดสินบังคับคดีหรือวันที่ได้รับคำร้องขอจากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาให้ตรวจสอบความถูกต้อง หากเป็นการดำเนินการตามคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวในกรณีฉุกเฉินก็จะต้องกระทำการตรวจสอบความถูกต้องโดยไม่ชักช้า

ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับแจ้งคำตัดสินบังคับคดี ในกรณีจำเป็นที่จะต้องป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจำหน่ายจ่ายโอนหรือทำลายทรัพย์สินหรือหลีกเลี่ยงการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้ทันที ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่ได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาดด้วยความสมัครใจภายในระยะเวลา ๑๐ วันดังกล่าวจะต้องถูกบังคับให้ชำระหนี้ตามคำพิพากษา

เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถดำเนินการโดยทันทีเมื่อเห็นสมควรหรือเมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอเพื่อคุ้มครองให้มีการชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้มีการจำหน่ายจ่ายโอนหรือทำลายทรัพย์สินหรือหลีกเลี่ยงการบังคับคดี

มาตรการคุ้มครองให้มีการชำระหนี้ตามคำพิพากษา มีดังนี้

- (๑) การอายัดเงินในบัญชีธนาคาร
- (๒) การยึดทรัพย์สินและเอกสารต่างๆ และ
- (๓) การระงับการจดทะเบียน การโอน หรือเปลี่ยนแปลงสถานะในทรัพย์สิน

มาตรการบังคับคดี มีดังนี้

- (๑) การหักเงินจากบัญชีและยึดเงินและเอกสารสำคัญใดๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- (๒) การหักเงินได้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- (๓) การยึดและเข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทรัพย์สินที่ถือครอง

โดยบุคคลภายนอก

- (๔) การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- (๕) การบังคับโอนทรัพย์สิน ทรัพย์สินสิทธิ และเอกสารต่างๆ
- (๖) การบังคับให้ลูกหนี้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ

ห้ามเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีในช่วงระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ – ๐๖.๐๐ นาฬิกา หรือในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือในวันหยุดราชการ หรือในวันวาระอื่นตามที่รัฐบาลจะได้กำหนด และลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายทรัพย์สินที่ยึดไว้โดยการขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่น การขายทอดตลาดจะมีไว้สำหรับสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ามากกว่า ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป และอสังหาริมทรัพย์ ดำเนินการขายทอดตลาดโดยบริษัทจัดการประมูล เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้เองหากในพื้นที่ไม่มีบริษัทจัดการประมูลหรือบริษัทจัดการประมูลไม่เข้าทำสัญญาบริการจัดการประมูล หรือสังหาริมทรัพย์มีมูลค่า ๒ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท การขายโดยวิธีอื่นมีไว้สำหรับทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่า ๒ ล้านบาทหรือของเสียด้อย ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องขายทรัพย์สินนั้นภายใน ๕ วันทำการนับแต่วันยึด

หากระยะเวลา ๑๐ วันล่วงเลยไปนับจากวันที่ทำการขายทอดตลาดไม่สำเร็จและไม่มีผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องขอให้ประเมินราคาใหม่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีคำตัดสินลดราคาประเมินทรัพย์สินลงสำหรับการขายทอดตลาดครั้งถัดไปโดยการลดราคาประเมินแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของราคาที่สวางไว้กรณีที่ทรัพย์สินมีราคาประเมินต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาปฏิเสธไม่รับมอบทรัพย์สินนั้นเพื่อเป็นการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกส่งมอบคืนแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เงินได้

จากการบังคับคดีภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีและค่าเช่าบ้านของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเวลาหนึ่งปีในอัตราเฉลี่ยของท้องถิ่นแล้ว จะต้องนำไปชำระหนี้ตามลำดับดังนี้

(๑) ค่าอุปการะเลี้ยงดู เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าสินไหมทดแทนการเลิกจ้าง ค่าชดเชยการขาดงาน หรือค่าขาดแรงงาน ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และจิตใจ

(๒) ค่าธรรมเนียมศาล

(๓) ค่าใช้จ่ายอื่นใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

ในกรณีที่มิได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาหลายรายเงินส่วนได้จากการบังคับคดีจะนำไปชำระตามลำดับดังนี้ หากมีเจ้าหนี้หลายรายอยู่ในลำดับชำระหนี้เดียวกันจะต้องชำระเงินตามอัตราส่วนที่เจ้าหนี้ทั้งหลายนั้นมีสิทธิจะได้รับเงินที่ได้จากการบังคับคดีโดยที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ได้สมัครใจในการชำระหนี้ตามคำพิพากษา (coercive judgment) จะต้องนำไปชำระเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับคดีภายในเวลาที่ได้มีคำตัดสินบังคับคดี เงินส่วนที่เหลือจะนำไปจ่ายแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่น (หากมีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะชำระเงิน) เงินส่วนที่เหลือจากนั้นจะนำไปจ่ายให้แก่เจ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษา

๓. การฝึกอบรมเจ้าพนักงานบังคับคดี

หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

เจ้าพนักงานบังคับคดีของประเทศเวียดนามจะต้องมีความจงรักภักดีต่อปิตุภูมิ มีความซื่อสัตย์ไม่ทุจริต มีจริยธรรม และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางนิติศาสตร์หรือสูงกว่า และมีสุขภาพแข็งแรงที่จะสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากคุณสมบัติข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีระดับต้น (junior enforcer) จะต้องมีความสมบัตินี้ ดังนี้

- ปฏิบัติงานด้านกฎหมายมาเป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไป
- ได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาชีพการบังคับคดี
- ผ่านการสอบคัดเลือกเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับต้น

คุณสมบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับกลาง (intermediate-level enforcer) มีดังนี้

- ปฏิบัติงานเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับต้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป
- ผ่านการสอบคัดเลือกเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับกลาง

คุณสมบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดีอาวุโส (senior enforcer) มีดังนี้

- ปฏิบัติงานเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับกลางเป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป
- ผ่านการสอบคัดเลือกเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีอาวุโส

บุคคลผู้ที่มีความสามารถและมีคุณสมบัติข้างต้นและเป็นนายทหารกองทัพบกสามารถได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายทหารบังคับคดี (military enforcer) ได้

ผู้พิพากษา ผู้ตรวจการ และผู้ตรวจ ที่ได้โอนมาทำงานที่สำนักงานบังคับคดีแพ่งสามารถได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีในระดับเทียบเท่าโดยไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือก

ในกรณีที่รัฐบาลกำหนดไว้เป็นพิเศษ บุคคลผู้ที่มีคุณสมบัติข้างต้นและปฏิบัติงานด้านกฎหมายมาเป็นระยะเวลาตั้งแต่ ๑๐ หรือ ๑๕ ปีขึ้นไปสามารถได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับกลางและเจ้าพนักงานบังคับคดีอาวุโส ตามลำดับ

การฝึกอบรมวิชาชีพบังคับคดีดำเนินการโดยสถาบันตุลาการภายใต้กระทรวงยุติธรรม (Judicial Academy) หลักสูตรฝึกอบรมใช้เวลา ๖ เดือนสำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์การทำงานที่สำนักงานบังคับคดีแพ่งมาแล้ว ๒ - ๓ ปี การผ่านหลักสูตรฝึกอบรมนี้เป็นหนึ่งในคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๓๐๐ คน เข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมนี้ในแต่ละปี และยังมีหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นเวลา ๒ เดือนสำหรับเจ้าหน้าที่ธุรการ ซึ่งมีเนื้อหาพร้อมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ตรวจสอบหรือข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่ง ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันตุลาการหรือกรมบริหารงานทั่วไปของการบังคับคดีแพ่ง (General Department of civil judgment enforcement) เช่น หลักสูตรฝึกอบรมเป็นเวลา ๒ สัปดาห์สำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับต้นและเจ้าพนักงานบังคับคดีระดับกลาง หลักสูตรฝึกอบรมระยะเวลา ๑ สัปดาห์สำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดีอาวุโส การฝึกอบรมต่างๆเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยสถาบันตุลาการจะได้รับประกาศนียบัตรผ่านการฝึกอบรมด้วย

เจ้าหน้าที่ในสำนักงานบังคับคดีแพ่งยังมีโอกาสที่จะได้เสริมสร้างความรู้ในขอบเขตงานของตนเอง เช่น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีหลักสูตรเฉพาะเป็นเวลา ๓ วันเพื่อเรียนรู้กฎหมายหรือกฎระเบียบใหม่ๆ เจ้าพนักงานที่ทำงานเกี่ยวกับข้อร้องเรียนหรือข้อกล่าวหาจะได้รับการฝึกอบรมเป็นเวลา ๓ วันเกี่ยวกับเทคนิคต่างๆ โดยกรมบริหารงานทั่วไปด้านการบังคับคดีแพ่ง

๔. พัฒนาการล่าสุดของการบังคับคดีแพ่ง

๔.๑ การพัฒนาคุณภาพของการบังคับคดีแพ่ง โดยการเพิ่มเติมและแก้ไขกฎหมาย

ประเทศเวียดนามเพิ่งออกกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งที่ได้รับรองโดยรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยมีกฎหมายที่ได้รับการแก้ไข ๕๕ มาตราจากทั้งหมด ๑๘๓ มาตรา และมีกฎหมายใหม่เพิ่มขึ้นมา ๓ มาตรา

ประเด็นที่สำคัญของการแก้ไขกฎหมายครั้งนี้คือการลดภาระของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการพิสูจน์ความถูกต้องของเงื่อนไขในการบังคับคดี โดยนับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีได้หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้เตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับเงื่อนไขในการบังคับกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา นอกจากนั้นกฎหมายใหม่ยังได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไว้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๔.๒ การนำร่องในการบังคับใช้กฎระเบียบว่าด้วยเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพ (เอกชน)

ตามที่ประเทศเวียดนามได้มีกฤษฎีกาฉบับลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และการดำเนินงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพในโครงการนำร่อง ณ นครโฮจิมินห์ ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี รัฐบาลจึงได้มีกฤษฎีกา ฉบับที่ ๑๓๕ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ (หรือเรียกว่ากฤษฎีกา ๑๓๕) ซึ่งได้แก้ไขบทบัญญัติบางประการของกฤษฎีกาฉบับที่ ๖๑ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นมา

กฎีกากบที่ ๑๓๕ ขยายขอบเขตการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพและกำหนดกฎระเบียบใหม่เพื่อรับรองความเป็นอิสระในการดำเนินงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพเช่นเดียวกับการขยายขอบเขตความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆโดยรัฐสภาเวียดนามได้มีข้อมติลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ในการดำรงไว้ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพ ปัจจุบัน เจ้าพนักงานวิชาชีพสามารถดำเนินการในพื้นที่อื่นในระดับส่วนกลาง โดยเฉพาะภายในนครโฮจิมินห์เท่านั้นโครงการนำร่องนี้ได้ดำเนินการในอีก ๑๒ จังหวัด ได้แก่ กรุง Hà Nội, Hải Phòng, Quảng Ninh, Vĩnh Phúc, Thanh Hóa, Nghệ An, Bình Định, Đồng Nai, Bình Dương, Tiền Giang, An Giang และ Vĩnh Long ปัจจุบันมีเจ้าพนักงานวิชาชีพจำนวน ๕๖ ราย

ขอบเขตหน้าที่ของเจ้าพนักงานวิชาชีพ เจ้าพนักงานวิชาชีพมีอำนาจส่งคำคู่ความซึ่งเป็นเอกสารของศาลและสำนักงานบังคับคดีแพ่งบางประเภท ได้แก่ ประกาศหมายค่าเชิฐ ค่าสั่งให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคำพิพากษาส่วนแพ่ง คำพิพากษาโดยขาดนัด และคำตัดสินบังคับคดีเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ได้รับอนุญาตให้ปฏิเสธคำร้องขอของศาลหรือสำนักงานบังคับคดีแพ่งในการส่งคำคู่ความ

ข้อจำกัดใหม่เกี่ยวกับพยานที่เป็นสายลักษณะอักษรที่จัดทำขึ้นโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพ นอกเหนือจากข้อจำกัดด้านความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศและความเป็นส่วนบุคคลแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพยังไม่ได้รับอนุญาตให้รับรองความถูกต้องของพยานหลักฐานที่เป็นสายลักษณะอักษรที่อยู่ในอำนาจของการทำโนตารีหรือการรับรองความถูกต้องของเจ้าหน้าที่โนตารีหรือคณะกรรมการประชาชนในทุกกระดับชั้น

หน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพในการตรวจสอบความถูกต้องของเงื่อนไขในการบังคับคดี เมื่อกฎหมายใหม่ได้ระบุให้สำนักงานงบประมาณแผ่นดิน สำนักงานประกันสังคม สำนักงานจดทะเบียนสิทธิในการใช้ที่ดิน หลักประกันทางธุรกิจ เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบความถูกต้องของเงื่อนไขในการบังคับคดีแล้ว น่าจะมีผลทำให้การดำเนินงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หลักทั่วไปในการร่วมมือกันระหว่างสำนักงานบังคับคดีแพ่งและเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพ เพื่อให้การบังคับคดีมีคุณภาพบนหลักของความเป็นอิสระและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสองหน่วยงาน เจ้าพนักงานวิชาชีพสามารถร้องขอต่อสำนักงานบังคับคดีแพ่งหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพเพื่อให้ดำเนินการบังคับคดีได้ และสำนักงานบังคับคดีแพ่งเอกชนหรือสำนักงานบังคับคดีแพ่งสามารถรับคำร้องขอคู่ความเพื่อทุเลาการบังคับคดี เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานในการบังคับคดี

การแก้ไขกระบวนการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการบังคับคดีอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพหรือหัวหน้าสำนักงานบังคับคดีแพ่งเอกชน กฎหมายใหม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ที่มีความชัดเจนและลดภาระงานของเจ้าพนักงานศาล หน่วยงานที่ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาท และทำให้คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ สำหรับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพ หัวหน้าสำนักงานบังคับคดีแพ่งเอกชนจะมีอำนาจระงับข้อพิพาทในชั้นต้นภายใน ๑๕ วัน และผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีแพ่งระดับจังหวัดมีอำนาจระงับข้อพิพาทในชั้นอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน สำหรับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของหัวหน้าสำนักงานบังคับคดีแพ่งเอกชน ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีแพ่งระดับจังหวัดมีอำนาจระงับข้อพิพาทในชั้นต้นภายใน ๓๐ วันและอธิบดีของสำนักงานบังคับคดีแพ่งมีอำนาจระงับข้อพิพาทในชั้นอุทธรณ์ภายใน ๔๕ วัน

ส่วนข้อพิพาทอื่นจะต้องดำเนินการตามกระบวนการทั่วไป โดยผู้อำนวยความสะดวกของกระทรวงยุติธรรมระดับจังหวัดจะมีอำนาจระงับข้อพิพาทในชั้นต้นภายใน ๓๐ วันและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจระงับข้อพิพาทในชั้นอุทธรณ์ภายใน ๔๕ วัน

ภายในเดือนสิงหาคมและในปลายปีนี้กระทรวงยุติธรรมเวียดนามจะจัดการประชุมเพื่อประเมินผลของโครงการนำร่องของเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพที่ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา ๕ ปี เพื่อพิจารณาว่าจะขยายขอบเขตของโครงการนำร่องไปในระดับทั่วประเทศหรือไม่

๕. ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ความร่วมมือระดับทวิภาคี

ประเทศเวียดนามได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก ค.ศ. ๑๙๕๘ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๘ ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ - ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ กระทรวงยุติธรรมของเวียดนามได้รับคำร้องขอให้รับรองและบังคับตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจำนวน ๗๓ ราย ด้วยกัน ส่วนใหญ่คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมาจากภาคีของสนธิสัญญา เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ฮังการี มาเลเซีย อังกฤษ และเยอรมนี เป็นต้น ในปี ๒๕๕๗ กระทรวงยุติธรรมได้เสนอต่อรัฐบาลเวียดนามให้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเกี่ยวกับการส่งเอกสารไปยังต่างประเทศในคดีแพ่งหรือพาณิชย์ ค.ศ. ๑๙๖๙ นอกจากนี้ประเทศเวียดนามยังได้ลงนามระดับทวิภาคีในความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกันทางการศาลกับหลายประเทศและเขตอำนาจเช่น ไต้หวัน ลาว มอญโกเลีย กัมพูชา จีน รัสเซีย ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี และ คาซัคสถาน เป็นต้น

ความร่วมมือระดับทวิภาคีระหว่างประเทศเวียดนามและประเทศไทยตั้งอยู่บนพื้นฐานของ **ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและการศาลระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย** ฉบับลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๑ ความตกลงนี้เน้นไปอย่างรูปแบบต่างๆ ของความร่วมมือเช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำและบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศ การแลกเปลี่ยนเอกสารสิ่งพิมพ์ระหว่างสองประเทศในขณะเดียวกันทั้งสองประเทศต่างแสดงเจตจำนงในการเสริมสร้างความร่วมมือในด้านการฝึกอบรมทางกฎหมายและเจ้าหน้าที่ศาลโดยเฉพาะทนายความและผู้พิพากษา เมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ทั้งสองประเทศได้มีการแลกเปลี่ยนอยู่หลายครั้งผ่านหน่วยงานผู้ประสานงานซึ่งได้แก่กระทรวงยุติธรรมของเวียดนามและไทย และได้มีการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์และเอกสารเกี่ยวกับพันธกรณีทางคดีแพ่งและอำนาจของกระทรวงยุติธรรมของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีค่อนข้างไม่รัดกุมเนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณโดยเฉพาะทางฝ่ายเวียดนาม นอกจากนี้ ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมในการให้การสนับสนุนด้านการศึกษาทางกฎหมายและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ศาล เพียงแต่ส่งคณะผู้แทนมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลทางกฎหมายและการยุติธรรมเท่านั้น

การประชุมของคณะกรรมการร่วมเวียดนาม-ไทยที่ได้จัดขึ้น ณ กรุงฮานอยเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รองนายกรัฐมนตรีของประเทศเวียดนาม Vu Van Ninh และรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย พลเอกธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร ได้ลงนามใน **แผนปฏิบัติการว่าด้วยความสัมพันธ์ทางยุทธศาสตร์ไทย-เวียดนามปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑** ในการนี้ ทั้งสองประเทศได้ตกลงที่จะสนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนระดับผู้นำและผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงยุติธรรมเวียดนามและศาลยุติธรรมของไทย เพื่อหารือและประเมินผลการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและการศาลระหว่าง

รัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้ลงนามไว้เมื่อ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๑ ณ กรุงเทพมหานครประเทศไทยและเพื่อที่จะได้เสนอการแก้ไขข้อขัดข้องเพื่อจะได้ปฏิบัติตามความตกลงให้ดียิ่งขึ้น

ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ไทย-เวียดนาม ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ และเช่นเดียวกับการจับคู่ภารกิจและหน้าที่ใหม่ๆ ของกระทรวงยุติธรรมของทั้งสองประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของทั้งสองประเทศจึงได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกิจการยุติธรรมและกฎหมายในโอกาสที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของประเทศไทยได้เยือนประเทศเวียดนามเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ การลงนามในบันทึกความร่วมมือดังกล่าวเป็นหนึ่งในมาตรการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านกิจการยุติธรรมและกฎหมายเป็นการเฉพาะ ขณะนี้ กระทรวงยุติธรรมเวียดนามกำลังทำงานร่วมกับกระทรวงยุติธรรมประเทศไทยในการจัดทำแผนความร่วมมือประจำปีเพื่อดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจที่ได้ลงนามไว้

ความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน

ในฐานะที่ประเทศเวียดนามเป็นสมาชิกของอาเซียน ประเทศเวียดนามได้มีส่วนร่วมเชิงรุกกับหลายๆ ประเทศสมาชิกรวมทั้งประเทศไทยในการทำกิจกรรมภายใต้กรอบอาเซียน โดยทั้งสองประเทศได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ผ่านกลไกที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านกฎหมาย (ASEAN Law Ministers Meeting – ALAWMM) และที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมาย(ASEAN Senior Law Officials Meeting - ASLOM) ในขณะนี้เวียดนามและประเทศไทยกำลังเตรียมตัวเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านกฎหมายครั้งที่ ๙ และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมายครั้งที่ ๑๖ ที่จะจัดขึ้น ณ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งประเทศไทยได้สนับสนุนความคิดริเริ่มของประเทศเวียดนามในการเพิ่มขอบเขตความร่วมมือด้านการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และยังได้ประสานงานในการดำเนินการตามความคิดริเริ่มอยู่เสมอ

นอกจากนั้น ประเทศไทยและเวียดนามยังได้ร่วมกันจัดการให้เป็นไปตามสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา สนธิสัญญาอาเซียนเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย เข้าร่วมและจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในภูมิภาค กฎหมายแม่แบบด้านหลักประกันทางพาณิชย์นาวี การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนทางกฎหมายเพื่อทำการสำรวจประเทศสมาชิกอาเซียน จัดการฝึกอบรมและจัดทำข้อมูลของเจ้าหน้าที่กฎหมายอาเซียนเพื่อเป็นจุดประสานงานระหว่างสองประเทศ

เพื่อดำเนินการตามความร่วมมือด้านกิจการยุติธรรมและกฎหมายกระทรวงยุติธรรมเวียดนามจะดำเนินการดังนี้

๑. ประสานงานกับกระทรวงยุติธรรมไทยและศาลยุติธรรมไทยเพื่อดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและการศาลระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๑

๒. มีบทบาทเชิงรุกในการประสานงานกับกระทรวงยุติธรรมไทยในการจัดทำแผนความร่วมมือประจำปีตามพันธกิจและภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่ายและตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านกิจการยุติธรรมและกฎหมายฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘

อธิบดีสำนักงานบังคับคดีแพ่งขอเสนอให้มีความร่วมมือในปี ๒๕๕๙ ดังนี้

๑. จัดคณะศึกษาดูงานมายังประเทศไทยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงวิธีการตรวจสอบการปฏิบัติงานการจัดการทรัพย์สินของบริษัท และการบังคับคดีและประสานงานในการบังคับคดีแพ่งหรือค่าเสียหายในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องคดีอาญา

๒. ทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น และจัดการประชุมในเวียดนามโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการบังคับคดีแพ่งของประเทศไทยมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อุปสรรคข้อขัดข้องและการแก้ไขปัญหา รวมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับอำนาจในการบังคับคดีแพ่ง เพื่อพัฒนาความร่วมมือทางกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เนื่องในโอกาสที่ศาลประเทศเวียดนามดำเนินการมาครบ ๗๐ ปี กระทรวงยุติธรรมเวียดนามจะได้เรียนเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประเทศไทย พลเอกไพบูลย์คุ้มฉายา ให้เข้าร่วมงานเฉลิมฉลองดังกล่าว ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมนี้ เพื่อยืนยันและเสริมสร้างความร่วมมือด้านการยุติธรรมและกฎหมายของทั้งสองประเทศให้มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นต่อไป

.....

ประมวลข้อกำหนดเกี่ยวกับการบังคับคดีระดับโลก (Global Code of Enforcement)
โดย Françoise Andrieux ประธานสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ

สถานะของสภาวิจัยแห่งสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ (Scientific Council)

สภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศกำลังประสบกับวัฒนธรรมที่หลากหลายของแต่ละประเทศ ซึ่งประกอบด้วยนักกฎหมายจากบ่อเกิดของกฎหมายหลายรูปแบบความหลากหลายเช่นนี้แสดงถึงความรุ่มรวยทางวิชาการ อย่างไรก็ตาม ว่าจะต้องมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกฎหมายและทำให้กฎหมายเหล่านี้มีความสอดคล้องกัน

ภารกิจของสภาวิจัยเป็นการแนะนำแนวทางการวิจัย วิเคราะห์การพัฒนาของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยุคโลกาภิวัตน์ ทำงานร่วมกับสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศโดยเฉพาะการประชุมและเผยแพร่สิ่งพิมพ์ ผลการศึกษาในโอกาสต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นโดยสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ

สภาวิจัยประกอบด้วยอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้พิพากษา ทนายความ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีประสบการณ์ด้านการบังคับคดี องค์ประกอบของสภาวิจัยถูกออกแบบเพื่อให้สะท้อนถึงตัวแทนจากภูมิศาสตร์ต่างๆของสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ สภาวิจัยอยู่ภายใต้ประธานสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศหรือรองประธานสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ และมีเลขานุการคือ นายThierry Guinotเจ้าพนักงานบังคับคดีประเทศฝรั่งเศส

เป้าหมายหลักของประมวลข้อกำหนดเกี่ยวกับการบังคับคดีระดับโลก

เพื่อพัฒนาระบบธรรมาภิบาลผ่านการบังคับคดีโดยหลักการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน การทำให้กฎหมายมีความ ชัดเจนแน่นอน ความโปร่งใสหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย และความเป็นปึกแผ่นของวิชาชีพเจ้าพนักงานบังคับคดี

สภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศมีความเห็นว่าตนเองสามารถจัดทำประมวลข้อกำหนดเกี่ยวกับการบังคับคดีระดับโลกเนื่องจากมีความชอบธรรม และกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายด้านการบังคับคดีให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ประมวลข้อกำหนดเกี่ยวกับการบังคับคดีระดับโลกประกอบด้วยเนื้อหา ๕ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ หลักทั่วไป ส่วนที่ ๒ เจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานบังคับคดีวิชาชีพ ส่วนที่ ๓ องค์กรทางศาล ส่วนที่ ๔ ข้อกำหนดทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการบังคับคดี และส่วนที่ ๕ ข้อกำหนดทั่วไปเกี่ยวกับการคุ้มครองชั่วคราว

ระเบียบวิจัยของประมวลฯ คือ การสำรวจวรรณกรรม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลกฎหมายและหลักกฎหมายของประเทศต่างๆ และนำมาวิเคราะห์ประกอบกับหลักการท้องถิ่นและหลักการสากล

.....